

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

30 november 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2007**

BELEIDSBRIEF

**Leefmilieu en Natuur
Beleidsprioriteiten 2006-2007**

BELEIDSBRIEF

**Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
Beleidsprioriteiten 2006-2007**

BELEIDSBRIEF

**Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid
Beleidsprioriteiten 2006-2007**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Erik Matthijs, de dames Joke Schauvliege
en Tinne Rombouts en de heren Bart Martens en Stefaan Sintobin
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwerkerke;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen;

de dames Hilde Eeckhout, Dominique Guns, de heer Paul Wille.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker.

Zie ook:

967 (2006-2007)

– Nr. 1: Beleidsbrief

977 (2006-2007)

– Nr. 1: Beleidsbrief

994 (2006-2007)

– Nr. 1: Beleidsbrief

Zie:

15 (2006-2007)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 en 3: Amendementen
- Nr. 4-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 4-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 4-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 4-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 4-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
- Nr. 4-F: Verslag namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

12-A (2005-2006)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2006-2007)

- Nr. 1-A en B: Toelichtingen bij de begroting

16 (2006-2007)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
A. LEEFMILIEU EN NATUUR – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER KRIS PEETERS, VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR.....	5
I. TOELICHTING	5
I.1. Beleidsbrief	5
I.2. De belangrijkste aspecten van de leefmilieubegroting	8
I.3. Algemene conclusie.....	11
II. BESPREKING.....	11
II.1. Algemeen: beleidsbrief en beleidskredieten Leefmilieu	11
II.2. Plattelandsinrichting en agrarisch natuurbeheer	15
II.3. Samenwerkingsovereenkomst en lokaal milieubeleid	16
II.4. Bodembeleid en grondverzet	18
II.5. Afvalbeleid.....	21
II.6. Waterzuivering.....	24
II.7. Decreet integraal waterbeleid	27
II.8. Natuur- en bosbeleid.....	29
II.9. Klimaat- en luchtbeleid (algemeen).....	33
II.10. Begroting Vlaams Klimaatbeleidsplan	36
II.11. Andere thema's	40
11.1. Geurbeleid	40
11.2. Klei van de Kempen.....	40
11.3. Mestdecreet.....	41
11.4. Vlaams Fonds Tropisch Bos.....	41
11.5. Bagger- en ruimingsspecie	42
11.6. Sanering van onderwaterbodems	42
11.7. Groene stroom	43
11.8. Pesticiden	43
11.9. Milieu en gezondheid	44
11.10. Groene Rand	45
11.11. Grootschalig Referentiebestand	45
11.12. Begrotingsartikelen	46
III. INDICATIEVE STEMMING	46
B. RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED – BEVOEGDHEDEN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING	46
I. Toelichting bij de uitgavenbegroting 2007	46
I.1. Programma 62.1 Ruimtelijke ordening, stedenbouw en grondbeleid	46
I.2. Programma 62.2 Monumenten en landschappen, archeologie en varend erfgoed.....	48
II. Toelichting bij de beleidsbrief, deel Ruimtelijke Ordening.....	49
II.1. Inleiding.....	49
II.2. Doorzichtig en rechtszeker decretaal kader.....	49
II.3. RSV: snelle en effectieve uitvoering	50
II.4. Integreernde en coördinerende rol van ruimtelijke ordening	52

4.1. Ruimte om te wonen	52
4.2. Ruimte om te ondernemen en te werken.....	52
4.3. Ruimte voor recreatie, landbouw, natuur en bos	53
4.4. Ruimte voor lijninfrastructuur, energie en water	53
II.5. RSV: evaluatie en herziening	54
II.6. Planning.....	55
II.7. Grondbeleid.....	55
II.8. Vergunningen.....	56
II.9. Handhaving	57
II.10. Administratieve vereenvoudiging	57
II.11. Verdere operationalisering subsidiariteitsprincipe	57
III. Toelichting bij de beleidsbrief – deel Onroerend Erfgoed.....	58
III.1. Basisdecreet en aangepaste regelgeving.....	58
III.2. Klantgerichtheid	59
III.3. Beschermingsbeleid.....	60
III.4. Financiering.....	60
IV. Bespreking – deel Ruimtelijke Ordening.....	60
IV.1. Algemene beschouwingen – nieuw decreet	60
IV.2. Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) – afbakeningsprocessen.....	62
IV.3. Integrerende en coördinerende rol van ruimtelijke ordening	64
3.1. Ruimte om te wonen	64
3.2. Ruimte om te ondernemen en te werken.....	66
3.3. Ruimte voor recreatie en jeugd.....	67
3.4. Ruimte voor energie	68
IV.4. Handhavingsbeleid.....	69
IV.5. Vergunningenbeleid	69
IV.6. Verdere operationalisering subsidiariteitsprincipe	70
IV.7. Grondbeleid.....	71
IV.8. Andere thema's	71
V. Bespreking – deel Onroerend Erfgoed.....	72
V.1. Basisdecreet	72
V.2. Klantgerichtheid	73
V.3. Beschermingsbeleid.....	75
V.4. Financiering.....	76
VI. Indicatieve stemming	76
C. LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER YVES LETERME, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID	76
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Optimalisatieprogramma waterzuivering	81
Bijlage 2: Financiering Klimaatsbeleidsplan 2008-2012	85

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 9, 16, 23 en 30 november 2006 de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007.

De uitgavenbegroting werd samen behandeld met de aan de commissie toegewezen hoofdstukken van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. Vl. Parl. 2006-07*, nr. 965/16.

Samen met de begroting werden ook de beleidsbrieven 'Leefmilieu en Natuur' en 'Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed' (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07*, nrs. 977/1 en 967/1), met de beleidsprioriteiten voor 2006-2007, behandeld in de commissie.

De heer Erik Matthijs brengt verslag uit over het deel Leefmilieu en Natuur en mevrouw Joke Schauvliege en de heer Bart Martens over het deel Ruimtelijke Ordening en Monumenten en Landschappen.

Het deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van de uitgavenbegroting en de beleidsbrief 'Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid' (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07*, nr. 994/1) werden op 14 en 28 november 2006 besproken in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid. Namens de subcommissie brachten mevrouw Tinne Rombouts en de heer Stefaan Sintobin hierover verslag uit aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07*, nr. 15/4-F).

A. LEEFMILIEU EN NATUUR – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER KRIS PEETERS, VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR

I. TOELICHTING

De heer *Kris Peeters*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, geeft een toelichting bij de beleidsbrief en de begroting 2007.

De minister wil vooraf de aandacht vestigen op de hervorming binnen de administratie in het kader van het proces Beter Bestuurlijk Beleid, die nu gestalte krijgt. Sinds 2006 beschikt Vlaanderen over een afzonderlijk beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie bestaande uit één ministerie, de agentschappen met rechtspersoonlijkheid Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en de agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Vlaams Energieagentschap (VEA) en de wetenschappelijke instelling Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO).

Deze herschikking heeft volgens de minister zeer veel energie gevraagd van de leidende ambtenaren en de medewerkers. Het moet echter toelaten het leefmilieu veel duidelijker als een aparte entiteit in de Vlaamse administratie te positioneren. De komende maanden zullen al deze agentschappen een beheersovereenkomst opstellen met klare doelstellingen die ook in het Vlaams Parlement zullen worden besproken. Op die manier wil de Vlaamse Regering bouwen aan een resultaatgericht beleid.

I.1. Beleidsbrief

Uitvoering algemene strategische doelstellingen

De vereenvoudiging van de milieuregelgeving, zonder te raken aan de milieudoelstellingen, en haar toepassing gaat verder. De integrale voorwaardenpakketten voor garages en houtverwerkingsbedrijven zijn geïntegreerd in de Vlaamse milieuvergunningenreglementering (Vlarem) en worden operationeel. De inschatting is dat zowat 7000 bedrijven uit deze beide sectoren gebruik zullen kunnen maken van deze pakketten met integrale voorwaarden. Tegelijkertijd heeft de Vlaamse Regering op voorstel van de minister aanvaard dat de drempels voor indeling van deze bedrijven kunnen verschillen naargelang een bedrijf in industriezone ligt, dan wel een andere gewestplanbestemming heeft. Ook het milieuvergunningenloket, waarmee via internet een milieuvergunning kan worden aangevraagd (het zogenaamde e-MIL loket) wordt operationeel. Exploitatiegegevens en emissies van bedrijven worden eveneens digitaal raadpleegbaar, dit conform internationale afspraken en nieuwe Europese regelgeving. Het digitale integraal milieu-

jaarverslag (IMJV-loket) wordt geoptimaliseerd waarbij uitdrukkelijk rekening wordt gehouden met de bemerkingen van de bedrijven-gebruikers. Ook Vlarems zal verder grondig inhoudelijk geactualiseerd worden, waarbij tevens gestreefd wordt naar een verdergaande vereenvoudiging, onder meer door een herindeling van meerdere inrichtingen naar een lagere klasse. Zoals reeds eerder gesteld, beoogt de minister met deze wijziging aan Vlarems geen versoepeling van de milieudoelstellingen, wel een vereenvoudiging voor de Vlarems-gebruikers.

Inspanningen worden geleverd om het unieke loket en de milieu- en stedenbouwkundige vergunningsprocedures maximaal op elkaar af te stemmen en operationeel te maken. Hierbij wordt gestreefd naar een gemeenschappelijke startdatum voor beide vergunningsprocedures en zo mogelijk ook naar een gemeenschappelijke besluitvorming.

Medio 2007 is in uitvoering van de Europese richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, beter gekend als de IPPC-richtlijn (integrated pollution prevention and control), de eerste evaluatiecyclus van de vergunningssituatie van de betrokken bedrijven afgerond. In aansluiting hierop zullen, waar nodig, op voorstel van de administratie en in samenspraak met de betrokken bedrijven de milieuvergunningvoorwaarden worden bijgesteld in functie van de beste beschikbare technologie (BBT).

Met de wijziging van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) wordt meteen ook het gewestelijke milieubeleidsplan (MINA-plan 3) verlengd tot eind 2010. Om de periode 2008-2010 te overbruggen, zijn er in 2007 aanpassingen nodig aan de doelstellingen en maatregelen van het oorspronkelijke plan. Na een beperkt openbaar onderzoek zullen zij samen met het milieujarprogramma 2008 een goedkeuringsprocedure doorlopen.

De Europese richtlijn Milieuschade wordt tijdig en correct omgezet door de aanvulling van het DABM met een titel Milieuschade. De omzetting van andere Europese richtlijnen die nog niet, onvolledig of niet correct werden omgezet, moet tegen eind 2007 volledig zijn doorgevoerd.

Het milieuhandavingsdecreet zal in 2007 ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Dit decreet zal volgens de minister toelaten overtredingen efficiënter en met meer impact aan te pakken. De eerste uitvoeringsbesluiten zullen in 2007 worden opgemaakt en de besluitvormingsprocedure doorlopen.

Ook de regelgeving inzake milieueffect- en veiligheidsrapportering (MER en VR) wordt verder op punt gesteld. De plan-MER reglementering zal in 2007, na goedkeuring in het Vlaams Parlement, haar doorwerking krijgen. De minister zal daartoe de nodige uitvoeringsbepalingen voorleggen aan de Vlaamse Regering.

In opvolging van de huidige samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en provincies 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling', wordt een nieuwe samenwerkingsvorm voorgesteld. Deze zal volgens de minister minimale plan-, rapporterings- en controlelast met zich brengen, meer resultaatgericht zijn en uitgaan van maximale beleidsruimte voor de lokale besturen.

Uitvoering thematische strategische doelstellingen

De uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 wordt van nabij opgevolgd via een halfjaarlijkse evaluatie, en indien nodig bijgestuurd. Een strategie voor de toepassing van de flexibiliteitsmechanismen wordt voorgesteld. Er wordt in middelen voorzien voor de verwerving van Kyoto-eenheden en voor de financiering van buitenlandse emissiereductieprojecten. Het maatschappelijk debat met betrekking tot post-Kyoto (na 2012) dat onder impuls van de minister met de Vlaamse klimaatconferentie van start ging, zal in de loop van 2007 worden voortgezet. Vlaanderen zal, gezien de aanwezigheid van belangrijke poorten tot het Europese continent, een duidelijke visie moeten ontwikkelen over de rol van de internationale lucht- en scheepvaart in de post-Kyotoperiode.

De beleidsmatige aanpak van de fijnstofproblematiek gaat verder. Maatregelen worden genomen om de fijnstofemissies van industrie, verkeer en scheepvaart terug te dringen.

Om de emissieplafonds van de NEC-richtlijn (national emission ceilings) te halen tegen 2010 worden voor een aantal pollutanten bijkomende maatregelen getroffen. Onderzocht wordt nog welke de meest aangewezen beleidsinstrumenten zijn: regelgeving of economische instrumenten. Daarnaast zal nu reeds aandacht moeten gaan naar de post 2010 NEC-doelstellingen en de eventuele economische consequenties ervan voor Vlaanderen.

Een nieuw sectoraal bodemsaneringsfonds wordt opgericht voor de droogkuissector. Via de wijziging

van het bodemsaneringsdecreet, zoals hernomen in het nieuwe bodemdecreet, kunnen bodemsaneringsprojecten beter afgestemd worden op maatschappelijke en bedrijfsprocessen. Raamovereenkomsten met bedrijven of sectoren moeten de integratie van een bodemsanering in het bedrijfsproces nog vergroten. Partnerschappen met private en publieke actoren moeten de sanering van de zogenaamde brownfields kostenefficiënter laten verlopen. Op diverse brownfieldsites zal er na sanering een herontwikkeling van het terrein gebeuren.

Het nieuwe mestbeleid wordt in 2007 van kracht. Een voorstel van decreet is ingediend door leden van de meerderheidspartijen (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07, nr. 1007/1*). Het nieuwe mestbeleid is resultaatgericht, vereenvoudigd en in overeenstemming met de Europese nitraatrichtlijn. Vlaanderen wordt, overeenkomstig de eisen van de Europese Commissie, volledig afgebakend als kwetsbaar gebied. Via de invoering van nutriëntenemissierechten wordt de mestproductie onder controle gehouden. Een e-governmentinstrument op bedrijfsniveau geeft de landbouwers een overzicht van de nutriëntenstromen op hun bedrijf. Mestverwerking wordt gefaciliteerd door het wegwerken van knelpunten in de wetgeving en beleid.

De uitvoering van de richtlijn Stedelijk Afvalwater wordt op maximale snelheid gehouden en de laatste grote agglomeraties worden gesaneerd. De gemeentelijke zoneringsplannen voor waterzuivering worden aan een openbaar onderzoek onderworpen en definitief vastgesteld. Het concept voor de uitvoeringsplannen wordt uitgewerkt en de subsidieregeling voor gemeentelijke rioleringen wordt vereenvoudigd en aangepast met het oog op een effectieve en efficiënte uitvoering van de projecten.

De nv Aquafin is sinds de zomer van 2006 voor 100 percent in handen van het Vlaamse Gewest. Dit maakt het mogelijk een einde te stellen aan een lang aanslepend conflict met de Europese Commissie. Het maakt ook mogelijk dat de nv Aquafin zich volledig toelegt op haar kernopdracht: te weten de bovengemeentelijke infrastructuur uitbouwen en exploiteren om voor een goede waterkwaliteit in Vlaanderen te zorgen.

De minister kan ook meedelen dat het Brusselse Gewest met een hervorming van de waterzuivering bezig is naar Vlaams en Waals model. Dit zal ook consequenties hebben op de projecten die gezamenlijk door Vlaanderen en Brussel worden gerealiseerd, meer bepaald de twee grote zuiveringsstations Brussel Zuid en Brussel Noord en de Woluwecollector, die

begin oktober 2006 in gebruik werd genomen. Deze hervorming in Brussel zal ook gevolgen hebben voor de Vlaamse leefmilieubegroting aangezien het Vlaamse aandeel in het functioneren van de Brusselse zuiveringsstations (voor de zuivering van Vlaams afvalwater) dan niet meer via de leefmilieubegroting moeten worden gedragen. Een wijziging van de overeenkomst tussen het Vlaamse en Brusselse Gewest wordt daartoe voorbereid.

Tegelijk wordt verder gewerkt aan de omvorming van de beheersovereenkomst met Aquafin tot een volwaardige resultaatsverbintenis in functie van de zuiveringsresultaten in pilootgebieden, die nu worden geanalyseerd. De vernieuwende aanpak om op contractbasis de zuivering van industrieel afvalwater op een rioolwaterzuiveringsinstallatie toe te laten, is doorgevoerd en wordt waar nodig geoptimaliseerd.

Sinds 2005 geldt voor de drinkwatermaatschappijen ook een saneringsplicht voor het geleverde water. Een waterverkoopreglement zal de rechten en plichten tussen waterbedrijf en consument regelen.

Wanneer de kwaliteit van het oppervlaktewater verbetert, wordt het volgens de minister nodig om meer te doen voor de kwaliteit van de waterbodems. In de bovenste sliblaag blijken er immers op veel plaatsen grote concentraties vervuiling te zijn. Wanneer de waterkwaliteit verbetert, geeft dit slib zijn vervuiling opnieuw aan het water mee. Het is dus belangrijk dat begonnen wordt met het verwijderen van deze geconcentreerde vervuiling. Ook voor de strijd tegen de wateroverlast blijft het onder controle houden van het sediment erg belangrijk. Diverse ruimingen van onbevaarbare waterlopen staan in 2007 op het programma, goed voor minstens 150.000 kubieke meter slib. Prioriteit gaat onder meer naar de met cadmium vervuilde waterbodems in de Kempen. Op verschillende waterlopen worden projecten uitgevoerd die tegelijk de wateroverlast tegengaan en het ecologisch herstel beogen. Via de bouw van zandvangen wordt ook getracht preventief het ontstaan van nieuw slib te concentreren op plaatsen waar dit gemakkelijk verwijderbaar is.

De procedure tot goedkeuring van het sectoraal uitvoeringsplan voor bagger- en ruimingsspecie zal in 2007 afgerond worden. Het project is goedgekeurd door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) en doorloopt de procedure met het oog op een goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Het openbaar onderzoek over de bekken- en deelbekkenbeheerplannen loopt in het voorjaar van

2007, gelijktijdig met het openbaar onderzoek over de waterbeheerkwesties. Dit laatste geldt als insteek voor de stroomgebiedbeheerplannen. De eerste bekkenbeheerplannen worden eind 2007 vastgesteld door de Vlaamse Regering. Op het terrein krijgt het integraal waterbeheer verder vorm met de oprichting in alle provincies van de bekken- en deelbekkencomités.

In het afvalstoffenbeleid blijft de klemtoon liggen op de voorkoming van afval, onder meer door toepassing van de eco-efficiëntiescan bij bedrijven. Het storten van hoogcalorisch afval wordt versneld afgebouwd, onder meer door selectieve inzameling, verhoogde energetische benutting van afval en het strikter toepassen van de stortverboden voor bedrijfsafval. Een nieuw uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen wordt voorgesteld. De benutting van beschikbare verbrandingscapaciteit zal nog verbeteren.

De natuur- en bosstructuur wordt verder afgebakend en ingevuld. De gebiedsgerichte natuurbeleidsplanning wordt geheroriënteerd naar het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones, in uitvoering van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Nieuwe partnerschappen worden gevormd voor het beheer van natuur- en bosgebieden. Grootschalig natuurherstel wordt met Europese steun gestart voor het Vlaams natuurreservaat De Zwinduinen en -polders. Een nieuwe toegankelijkheidsregeling voor bossen, natuurgebieden en natuurreservaten wordt afgewerkt. Het soortenbeschermingsbeleid wordt verder uitgebouwd door het opstarten van nieuwe beschermingsplannen voor soorten als de bruine vuurvlieder en de hazelmuis. In uitvoering van het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma worden ook beheersovereenkomsten voor akkervogels mogelijk. Verwerving van natuurgebieden gebeurt weloverwogen en is gericht op prioritair te beschermen soorten en habitats.

In het kader van het milieu- en gezondheidsbeleid wordt een nieuw humaan biomonitoringsprogramma opgestart. Prioritair blijft ook de uitvoering van het actieplan Cadmium voor de Noorderkempen.

Een Vlaams actieplan Milieu en Innovatie wordt gelanceerd in het kader van het Milieu- en Energietechnologie-Innovatieplatform (MIP). Hinderpalen voor innovatie in het beleid worden weggevoerd.

I.2. De belangrijkste aspecten van de leefmilieubegroting

Vooreerst wil de minister eraan herinneren dat om de milieubeleidsplanningscyclus en de begrotingscy-

clus beter op mekaar af te stemmen en te integreren, het DABM door het decreet van 28 april 2006 werd gewijzigd. Dit heeft onder meer tot gevolg dat het milieujaarprogramma (MJP) 2007 nu een herkenbaar onderdeel uitmaakt van de toelichting bij de leefmilieubegroting.

Het milieujaarprogramma 2007 is opgenomen in de toelichting per programma (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 13-1-B, blz. 868 en volgende). Het MJP geeft uitvoering aan het milieubeleidsplan of MINA-plan. Met behulp van de indicatoren is het mogelijk om de vorderingen ten aanzien van de geformuleerde doelstellingen in dit MINA-plan op te volgen.

Wat de begroting zelf betreft, wil de minister ingaan op de belangrijkste feiten en netto-wijzigingen binnen de leefmilieubegroting. Op de herschikkingen die louter het gevolg zijn van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid zal de minister niet nader ingaan.

Bodem

De investeringsuitgaven met betrekking tot de ambtshalve bodemsanering, de aanpak van brownfields en de verwijdering van afvalstoffen worden met 10,7 miljoen euro opgetrokken (artikel 361B6147 van het MINA-fonds). Ook de stijging van het ordonnanceringkrediet met meer dan 5 miljoen euro geeft aan dat de saneringen op het terrein ook daadwerkelijk uitvoering krijgen. Verder zijn er nog de middelen beschikbaar in het kader van de convenant met het bedrijf Umicore en voor het dossier Asphaltco te Asse. Het resultaat is dat in totaal in 2007 voor 21,5 miljoen euro aan bodemsaneringsprojecten op de OVAM-begroting vastgelegd worden en dat in 25 miljoen euro aan ordonnanceringkredieten wordt voorzien.

Daarnaast is een dochteronderneming van de Vlaamse Milieuholding belast met de sanering van het Balmatt-terrein. In september 2006 heeft de OVAM in het kader van een ambtshalve optreden de directe risico's weggenomen. Het is nu de bedoeling om de komende weken op grond van de gedane marktbevraging over te gaan tot de aanstelling van de aannemer die de bovengrondse verwijdering van de met asbest vervuilde gebouwen zal uitvoeren. Daarna kan, vertrekkend van een volledig toegankelijke site, gestart worden met de bodemsanering en de bijhorende herontwikkeling.

In het kader van de meerjarenbegroting was bovendien binnen de Vlaamse Regering afgesproken dat ten laste van de kredieten 2007 van het Financierings-

fonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU), die bij de begrotingscontrole 2007 zullen opgenomen worden, er in 10 miljoen euro zal voorzien worden voor bodemsanering.

Ook gaat er ongeveer 1 miljoen euro extra naar de financiële sectorfondsen voor bodemsanering (artikel 361B3003 van het MINA-fonds), wegens het volledig operationeel worden van het sectorfonds voor de droogkuis. Het uitvoeringsbesluit van het decreet sectorfondsen zit op dit ogenblik in zijn laatste fase voor definitieve goedkeuring.

Water

Wat betreft het waterzuiveringsbeleid blijft de belangrijke opgave om zo snel mogelijk de doelstellingen van de richtlijn Stedelijk Afvalwater te realiseren. De minister herinnert eraan dat bij het begin van de legislatuur de waterzuiveringsproblematiek grondig werd aangepakt. Aquafin is op dit moment volop aan de eindsprint bezig om de laatste grote agglomeraties van de nodige zuiveringsinfrastructuur te voorzien. Hierdoor zal de totale Aquafinfactuur in 2007 oplopen tot ongeveer 485 miljoen euro, in vergelijking met 448 miljoen euro in 2006. Een gedeelte van deze stijging, ongeveer 22 miljoen euro, zal doorgerekend worden aan de verbruiker door een verhoging van de saneringsbijdrage.

Dit cijfer staat schijnbaar in contrast met een daling van de werkingstoelage aan de openbare waterdistributienetwerken van 198,5 miljoen euro naar 113,4 miljoen euro (artikel 361B4350 van het MINA-fonds).

Het budget 2007 van de nv Aquafin werd op het budgetoverleg vastgelegd op 398,57 miljoen euro exclusief btw, of 485 miljoen euro inclusief btw. De door de drinkwatermaatschappijen te factureren bijdrage werd geraamd op 203,4 miljoen euro (exclusief btw).

Door de verschillen in tijdstip tussen het factureren van de nv Aquafin aan de drinkwatermaatschappijen en het factureren van de bijdrage door de drinkwatermaatschappijen en een vertraagde btw-teruggave ontstaat er in november 2006 een tijdelijk financieringstekort in hoofde van de drinkwatermaatschappijen. Om dit financieringstekort op te vangen en gelet op de budgettaire mogelijkheden heeft de Vlaamse Regering beslist om nog in 2006 een bijkomend voorschot op de werkingstoelage te storten aan

de drinkwatermaatschappijen van 100 miljoen euro. Dit zal gerealiseerd worden via een tweede begrotingscontrole 2006. Per 31 december 2006 ontstaat er daardoor echter een middelenoverschot bij de drinkwatermaatschappijen, waardoor de werkingstoelage 2007 met 100 miljoen kan dalen.

De te voorziene werkingstoelage aan de drinkwatermaatschappijen 2007 bedraagt daarom slechts 113.391.000 euro. Dit bedrag laat de drinkwatermaatschappijen toe om – rekening houdend met de Aquafinacturen, de te factureren bijdragen, en de te recupereren btw – het werkjaar 2007 neutraal af te sluiten wat dit betreft.

Ook op het gemeentelijk vlak worden de rioleringsinspanningen voortgezet. Voor 2007 wordt het betalingskrediet voor de gesubsidieerde gemeentelijke rioleringsprojecten met 10 miljoen euro verhoogd tot 65 miljoen euro. Dit is het gevolg van de ambitieuze subsidiëringsprogramma's die in de loop van 2005 en 2006 werden opgedragen en van het feit dat de nieuwe rioleringsinstanties meer en meer operationeel worden, waardoor het effectieve investeringsritme wordt opgedreven.

Voor het ruimen van onbevaarbare waterlopen zijn geen extra middelen op de begroting 2007 terug te vinden, maar via de herbestemming van FFEU 2002 kredieten kan hiervoor 7,5 miljoen euro extra worden vrijgemaakt. Deze middelen waren oorspronkelijk bestemd voor de kleinschalige waterzuiveringsprojecten (KWZI) van Aquafin. Deze KWZI-projecten zijn echter geïntegreerd in het Aquafin-investeringsprogramma, waardoor er extra beleidsruimte ontstaat voor het wegwerken van de achterstand inzake de ruiming van de waterlopen.

PDPO

De cofinanciering van het Vlaamse Gewest in het kader van het geïntegreerd plattelandsbeleid en de projecten van het PDPO of Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling (artikel 361B4147) stijgt van 1.850.000 euro naar 3.250.000 euro. Met deze middelen wordt ingespeeld op de stijgende vraag naar beheersovereenkomsten maar ook op het terugvallen van de Europese cofinanciering.

In het nieuwe PDPO voor Vlaanderen (PDPO II 2007-2013), in toepassing van de Europese verordening 1698/05, worden vanaf 2007 Vlaamse en provin-

ciala uitgaven voorzien op basis waarvan de Europese steun zal worden berekend. De uitgaven van het Vlaamse Gewest vanuit artikel 361B4147 zullen vanaf 2007 25 percent bedragen op de goedgekeurde projectvoorstellen in het kader van het geïntegreerde plattelandsbeleid. Dit betekent dat in tegenstelling tot de huidige programmaperiode 2000-2006 een hoger budget noodzakelijk is voor de Vlaamse medefinanciering van de projecten.

De extra middelen zijn tevens bestemd voor de integratie van het Leader-programma in het nieuwe PDPO, waarvoor in het verleden Vlaamse middelen ter beschikking werden gesteld door het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

Het in 2006 beschikbare krediet van 750.000 euro voor de financiering door het Vlaamse Gewest in het kader van pilootprojecten geïntegreerd plattelandsbeleid (zonder Europese steunverlening) blijft in 2007 op hetzelfde niveau.

Natuur en Bos

Wat betreft natuur wordt er 7,5 miljoen euro extra beleidskrediet ter beschikking gesteld van het Agentschap Natuur en Bos.

Er wordt 5,2 miljoen euro uitgetrokken voor aankoop en beheer van natuurgebieden (op de artikelen 361B7005, met een totaalkrediet van 16,3 miljoen euro, en op artikel 361B1233, met een totaal krediet 3,8 miljoen euro). Een bedrag van 2,3 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor extra personeel en werkmiddelen (diverse artikelen). Deze stijging is noodzakelijk om uitvoering te kunnen geven aan het natuurlijk van het Sigmaplan.

Naast deze engagementen wordt ook het normale aankoopprogramma verder gefinancierd.

Bijna 800.000 euro wordt extra uitgetrokken voor de ondersteuning van bosgroepen, wildbeheerseenheden en beheerplannen (artikel 361B1208).

Om de gelden van Europese cofinanciering in het kader van de Life-projecten op een snelle en efficiënte manier te kunnen aanwenden werd een variabel krediet gecreëerd. Vlaanderen heeft in de laatste ronde bij de toewijzing van de Life-projecten een zeer goede beurt gemaakt. In 2007 wordt voor 1,3 miljoen euro aan te besteden middelen verwacht.

Andere thema's

Inzake het mestbeleid wordt de werkingsdotatie aan de Mestbank met 2 miljoen euro verhoogd. Ten gevolge van nieuwe noodzakelijke maatregelen om de doelstellingen van de nitraatrichtlijn te halen, worden een aantal nieuwe taken opgedragen aan de Mestbank. In het bijzonder wordt daarbij ook aandacht geschonken aan de begeleidende rol van de Mestbank. Bovendien zijn bijkomende middelen noodzakelijk om de door Europa gevraagde monitoring en het bijkomende wetenschappelijk onderzoek te kunnen laten uitvoeren.

Voor het Grootshaling Referentiebestand (GRB) tenslotte werd 6 miljoen euro extra uitgetrokken. Deze middelen worden besteed aan de verdere conceptuele ontwikkeling, de aanmaak, het beheer en het bijhouden van referentie- en themabestanden.

De Vlaamse Regering stelt ook voor om via een decreetsbepaling de toegekende vastleggingen die geannuleerd kunnen worden te herbestemmen. Dit zal gebeuren ten behoeve van de lopende samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten, waarvoor er, door het hogere intekenpercentage dan verwacht, een krediettekort dreigt. Door de voorgestelde bepaling kan 2 miljoen euro extra toegekend worden. Via deze techniek wordt ook 3 miljoen euro extra vrijgemaakt voor de sanering van waterbodems. Een belangrijk project dat in dit kader in voorbereiding is, is de verdere sanering van het Schijn te Antwerpen.

Eind 2006 hoopt de minister ook de verkoop van een meerderheidspakket aan aandelen in de nv Indaver succesvol te kunnen afsluiten. De storting zal dan gebeuren in de loop van 2007.

De minister stelt vast dat er een zeer grote belangstelling van de markt is voor de aandelen van dit Vlaamse bedrijf. De Vlaamse Regering heeft een meerderheidsbelang te koop gesteld. Dit gebeurde in overleg met de industriële aandeelhouders, waarvan een belangrijk deel zijn participatie wenste te verzilveren. Tegelijk heeft het Vlaamse Gewest samen met deze historische aandeelhouders gesteld een minderheidsparticipatie in dit bedrijf te willen aanhouden. Dit om de garantie te behouden dat het Vlaamse industrieel gevaarlijk afval op een milieukundig verantwoorde manier wordt verwerkt. Op dit ogenblik hebben vijf consortia een bindend bod ingediend, dat nu door de experts van de Vlaamse Milieuholding wordt onderzocht. Deze procedure moet uiteindelijk

aanleiding geven tot finale gesprekken met één geselecteerde kandidaat.

De minister betreurt dan ook dat een naamloze Vlaamse ambtenaar, via een ongeloofwaardig verhaal, dit proces en de integriteit van een aantal biedende consortia en personen in twijfel trekt. De minister is echter vastbesloten ook dit dossier tot een goed einde te brengen met een meerwaarde voor het Vlaamse Gewest en de belastingbetaler, maar ook met een meerwaarde voor het bedrijf dat alle ontwikkelingskansen moet blijven krijgen. Met de succesvolle opening van de Sleco-oven heeft Indaver aangetoond tot de technologische wereldtop te behoren.

I.3. Algemene conclusie

De algemene conclusie van de minister is dat alle noodzakelijke kredieten werden ingeschreven om de beleidsprioriteiten van het leefmilieubeleid te kunnen realiseren.

De minister verwijst in dit verband naar de tabellen in de beleidsbrief (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 977, p. 62*) en de toelichting per programma (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 13-1-B, p. 1012*). Ten opzichte van de andere beleidsdomeinen bleef het relatieve aandeel van leefmilieu in de periode 2002-2007 ongeveer op hetzelfde niveau, namelijk tussen 4,4 procent en 4,6 procent. In 2006 was er een lichte stijging merkbaar van 0,2 procent ten aanzien van 2005. Dit bracht het aandeel van leefmilieu-uitgaven in de Vlaamse begroting op 4,7 procent in 2006. Dit niveau wordt aangehouden in 2007. Hieruit blijkt volgens de minister dat – wat sommigen ook mogen beweren – deze Vlaamse Regering effectief investeert in de verbetering van het leefmilieu.

II. BESPREKING

II.1. Algemeen: beleidsbrief en beleidskredieten Leefmilieu

Mevrouw *Hilde Crevits* wil vooreerst de minister feliciteren met de begroting, de beleidsbrief en de bepalingen in het programmadecreet. Het resultaat van al het verrichte werk mag worden gezien. De beleidsbrief en het milieujaarprogramma 2007, dat werd geïntegreerd in de toelichting per programma, zijn alleszins zeer volledig.

De beleidsbrief is een kwaliteitsvol werkstuk geworden. De minister bouwt voort op de structuur van de beleidsnota die bij de aanvang van de legislatuur werd ingediend, wat de leesbaarheid van de beleidsbrieven jaar na jaar zal verhogen. De minister geeft een goed overzicht van de realisaties in 2006 en zet de krachtlijnen voor 2007 helder uiteen. Mevrouw *Crevits* heeft de beleidsbrief bezorgd aan personen die actief zijn in de natuurbeweging en sommigen zijn aangenaam verrast door de acties die reeds werden ondernomen. Dat toont aan dat er nog inspanningen nodig zijn wat de communicatie betreft.

Het is waardevol dat de beleidsbrief aandacht besteedt aan de opvolging, inclusief een stand van zaken, van de resoluties die door de commissie Leefmilieu en de plenaire vergadering werden aangenomen. Het geeft aan dat de minister rekening wil houden met de debatten die in het parlement worden gevoerd en nodigt uit tot nog meer debat in de commissie.

Leefmilieu en Natuur is zeker geen gemakkelijk beleidsdomein, maar het voorbije jaar werd heel wat gerealiseerd. Er was een samenwerking met het parlement voor de opmaak van een nieuw bodemsaneringsdecreet en een nieuw mestdecreet. Daarnaast mogen de inspanningen niet worden vergeten die er geleverd zijn voor de uitvoering van de richtlijn Stedelijk Afvalwater, de hervorming van de watersector en de herstructurering van Aquafin, de inhaaloperatie inzake de ambtshalve bodemsaneringen en de implementatie van het integraal waterbeleid.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt vast dat het milieubeleid van de minister is zoals het wordt omschreven in de strategische doelstellingen in de beleidsbrief: een milieubeleid met een gedifferentieerde aanpak, een milieubeleid op maatwerk, op niveau van het gebied. Die doelgerichte aanpak heeft de Vlaams Belangfractie steeds aangemoedigd. Het heeft geen zin om burgers en bedrijven op te zadelen met nieuwe milieuwetgeving en nieuwe heffingen. De milieuproblematiek positief benaderen en daarnaast een toegankelijk milieubeleid voeren, blijven voor Vlaams Belang de belangrijkste elementen om daarna de resultaten op het terrein te kunnen plukken. Het lid zal later in de bespreking op die positieve aanpak terugkomen, bijvoorbeeld bij haar opmerkingen over het klimaat- en luchtbeleid. Mevrouw *Van den Eynde* en haar fractie blijven ook aandringen op een goede communicatie met de burger om zo de betrokkenheid bij het milieubeleid te stimuleren.

De heer *Karlos Callens* wil tijdens de begrotingsbesprekingen een aantal elementen in het beleid van de minister aanstippen die voor de VLD het volgende jaar belangrijk zijn: het nieuwe mestdecreet, de vorderingen inzake bodemsanering en het budget voor gemeentelijke rioleringen (cf. infra). Meer algemeen wil de heer Callens een visie op het leefmilieubeleid extra onder de aandacht brengen. Het is de visie dat het leefmilieu een enorm winstgevend aangelegenheid kan zijn. Leefmilieu is een economisch goed en technologieën die betrekking hebben op het vrijwaren ervan of het beperken van de vervuiling van welke aard dan ook, zijn daarom ook economisch interessant. Dit geldt zowel voor Vlaanderen als in het buitenland. Vlaanderen zou dan ook qua milieutechnologie aan de wereldtop moeten staan en dit op alle beleidsterreinen. Het is dus voor de VLD belangrijk dat er vanuit de Vlaamse Regering het signaal gaat naar de bedrijfswereld en onderzoeksinstellingen dat inspanningen en onderzoek op dit vlak worden ondersteund. Dit kan door het ondersteunen van innovatieve projecten op het vlak van leefmilieutechnologie in alle vormen en met alle middelen. Het einddoel voor de VLD is door maatregelen tegen vervuiling niet alleen de normen te halen maar ook om erin te slagen dit tegen een zo klein mogelijke economische kost te doen, onder meer door de terugverdieneffecten die worden gegenereerd door het uitvoeren van technologie en knowhow. Op die manier kan het Vlaamse Gewest een belangrijke voorsprong halen. De VLD vraagt dat alle ministers van de Vlaamse Regering daar samen een ernstige inspanning voor leveren.

De heer *Bart Martens* is het met de heer Callens eens dat innovatie, de ontwikkeling van vernieuwende milieubeschermings- en saneringstechnieken, een opportuniteit is voor het Vlaamse Gewest. Het hoofdstuk innovatie in de beleidsbrief bevat algemene bepalingen inzake het project transitie management inzake duurzaam bouwen en wonen. Het lid vraagt om ook meer concrete actieplannen uit te werken, bijvoorbeeld inzake duurzame bouwmaterialen of het concept van de passiefhuizen, dat ook Europees wordt erkend en ondersteund. Het aandeel van de overheidsbestedingen in het bruto nationaal product is vrij hoog. Door het 'vergroenen' van het aankoop- en investeringsbeleid kan de overheid ook innoverende concepten en producten stimuleren.

De heer *Rudi Daems* waardeert dat de beleidsbrief qua structuur aan duidelijkheid heeft gewonnen. Er wordt bijvoorbeeld voor de thematische strategische

doelstellingen duidelijk aangegeven hoe de begroting 2006 werd uitgevoerd en wat de beleidsinvulling is voor het begrotingsjaar 2007. Ook de integratie van het milieujaarprogramma 2007 in de toelichting bij de leefmilieubegroting is beter uitgewerkt dan vorig jaar. Toch blijft het lid zich afvragen wat eigenlijk de meerwaarde is van deze integratie van het MJP in de toch al omvangrijke toelichting per programma. Het apart indienen van het MJP, samen met de begroting maar als een afzonderlijk document, is een meer transparante werkwijze, die bovendien het voordeel biedt dat de adviezen van SERV en Minaraad kunnen worden gevraagd. Het lid betreurt bovendien dat de toelichtingen per programma laat werd rondgedeeld, wat de bespreking in de commissie bemoeilijkt.

De terminologie van de beleidsbrief is volgens de heer Daems vaak erg vaag. De minister kondigt op talrijke plaatsen aan dat zal worden 'geactualiseerd', 'verfijnd' of 'bestudeerd', maar laat verder niet in zijn kaarten kijken. Dat geldt bijvoorbeeld voor de initiatieven die worden aangekondigd inzake het pesticidenbesluit en het besluit regionale landschappen.

Inhoudelijk gezien vindt de heer Daems dat de beleidsbrief van de minister niet echt ambitieus kan worden genoemd. De kritiek van het lid op de beleidsbrief van vorig jaar zou kunnen worden herhaald, bijvoorbeeld wat het gebrek aan aandacht voor de biodiversiteit en de afbakening van de gewenste natuur- en bosstructuur betreft. De legislatuur is bijna halfweg en naast het afwerken van enkele lopende projecten, bijvoorbeeld inzake het mestactieplan en het handhavingsdecreet, ontwaart het lid in de beleidsbrief geen grote ambitie om nog nieuwe projecten op het getouw te zetten.

De minister is ook erg terughoudend wat het inzetten van nieuwe economische instrumenten betreft. De heer Daems verwijst in dit verband naar de beleidsnota 2004-2009 die minister Peeters bij het begin van de legislatuur indiende. Daarin staat bijvoorbeeld dat in het kader van de financiering van het milieubeleid een uitspraak moet worden gedaan over de verhouding tussen de inkomsten uit algemene middelen versus de inkomsten uit heffingen. "Het milieubeleid is immers een maatschappelijke opdracht als een andere. Zorg voor het milieu gaat hand in hand met zorg voor de volksgezondheid op langere termijn. De financiering van het milieubeleid moet volgens de beleidsnota gebeuren vanuit de algemene middelen, aangevuld met de opbrengsten van regulerende heffingen, fiscaal aftrekbare retributies en andere

financieringsbronnen” (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 139/1, p. 38). Een langetermijnvisie op de financiering van het Vlaamse milieubeleid was volgens de beleidsnota meer dan ooit nodig. Uit een recent rapport van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) blijkt dat deze organisatie van mening is dat er heel wat gebeurt in Vlaanderen, maar dat het economisch instrumentarium te weinig wordt ingezet als beleidsinstrument.

De heer Daems vindt het terecht dat op een aantal punten een vereenvoudiging wordt doorgevoerd, bijvoorbeeld voor wat de afvalheffingen betreft. Maar vereenvoudiging mag geen alibi zijn om versoepelingen door te voeren. In het discours van de minister worden onder de noemer van vereenvoudiging vaak versoepelingen aangekondigd. Wat betreft het zogenaamde integrale spoor in de MER-wetgeving kan een echte vereenvoudiging worden nagestreefd, maar het lijkt erop dat het voor grote projecten eerder de richting uitgaat van een ernstige uitholling van de MER-verplichtingen. Hetzelfde geldt voor de watertoets: de zogenaamde ‘watertoets van het gezond verstand’ zou een vereenvoudiging kunnen betekenen, maar sommigen lijken dit eerder te interpreteren als een manier om de watertoets te omzeilen bij het verlenen van vergunningen.

Wat de voorliggende leefmilieubegroting 2007 betreft, is de algemene conclusie van de heer Daems dat die geen schokkende nieuwigheden bevat. De prioriteiten van de minister worden weerspiegeld in het al dan niet toepassen van de inflatie op de begroting. De kredieten voor initiatieven ter ondersteuning van de riviervisserij, de jacht en de wildbeheerseenheden worden vlot geïndexeerd, en op zich heeft het lid daar geen bezwaar tegen, maar andere posten zoals de subsidie voor milieu- en natuurverenigingen kunnen niet op een indexaanpassing rekenen. Er is nochtans geld beschikbaar in de Vlaamse begroting.

Het is positief dat er een licht stijgende trend is van de kredieten voor bodemsanering, maar het budget blijft onvoldoende om de strategische langetermijndoelstelling en de nieuwe engagementen in het kader van het bodemdecreet te honoreren. Het lid betreurt verder dat het budget voor bos en natuur daalt. Het algemene budget voor natuur stijgt op zich wel, maar dat heeft volgens de heer Daems vooral te maken met de uitvoering van het Sigmaplan. De minister wordt in deze vooruit geduwd door het dossier van de Scheldeverdieping. Misschien zouden er meer dergelijke externe factoren moeten zijn om de minister

aan te sporen de kredieten te verhogen. Het is ook jammer dat in de voorliggende begroting en het programmadecreet niet meer economische instrumenten worden ingezet.

Het milieubeleid lijkt onder minister Peeters rustig voort te kabbelen. Wat op stapel staat, wordt afgewerkt maar nieuwe projecten zijn er amper te bespeuren. De beleidsbrief lijkt volgens de heer Daems in die zin een brief van een afscheidnemende leefmilieu-minister, die zich klaar maakt om andere bevoegdheden uit te oefenen.

De heer *Erik Matthijs* stelt na de eerste vragenronde vast dat sommige commissieleden middelen bijvragen, wat uiteraard hun goed recht is. Het lid verwijst echter naar de tabel in de beleidsbrief en de toelichting per programma die de evolutie weergeeft van het aandeel van de uitgaven voor het beleidsdomein Leefmilieu in vergelijking met de totale Vlaamse uitgaven in de periode 2000-2007, uitgedrukt in beleidskredieten (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 977, p. 62 en nr. 13-1-B, p. 1012). Zoals de minister reeds heeft aangehaald in zijn toelichting, is dit aandeel stabiel gebleven ten aanzien van 2006 (4,7 procent) en ligt het hoger dan in 2003 (4,6 procent) en 2004 (4,4 procent). Dit betekent in feite dat de beleidskredieten nominaal stijgen, gelet op de stijging met 1,2 miljard euro van de uitgavenkredieten voor Vlaanderen. Dit is veelbetekenend voor de financiering van het milieubeleid.

Uit de tabel op bladzijde 1013 van de toelichting per programma, die de inkomstenbronnen voor de financiering van het milieubeleid weergeeft, blijkt echter dat de inkomsten verder blijven dalen. Het grootste deel van die eigen middelen (ongeveer 65 procent) komt nog steeds uit de milieueffingen. Een grondige gedachtewisseling in de commissie over de toekomstige financiering van het milieubeleid lijkt dan ook aangewezen.

De heer Matthijs verwijst ook naar de internationale beoordeling van het milieubeleid. De OESO-deskundigen hebben recent voor de tweede keer het milieubeleid en de milieuprestaties van België doorgelicht. De OESO stelde daarbij vast dat de Belgische overheden sinds 1998 – het jaar van de eerste doorlichting – belangrijke inspanningen hebben geleverd op het vlak van milieubeleid. Beleidsmatig zijn er goed functionerende instellingen en de milieu-uitgaven zijn (op Belgisch niveau) gestegen tot een behoorlijke 1,7 procent van het bruto binnenlands product. Volgens

de OESO moet België wel nog achterstand uit het verleden goed maken en dus nog belangrijke inspanningen leveren. De OESO laat bovendien opmerken dat de grote bevolkingsdichtheid, de sterke economische ontwikkeling, het dichte wegennet (knooppunt Vlaanderen) en de intensieve landbouw meebrengen dat de milieudruk in België erg hoog ligt en dat – in vergelijking met de ons omringende landen – grotere inspanningen moeten worden gedaan om de Europese normen te halen.

De OESO wijst op het probleem van het fijn stof, dat negatieve gevolgen heeft voor de volksgezondheid. Minister Peeters heeft in dit verband reeds maatregelen genomen. De organisatie stelt ook vast dat inzake waterzuivering al een hele weg is afgelegd maar dat nog grote inspanningen moeten gebeuren om de doelstellingen van de richtlijn Stedelijk Afvalwater te halen. De heer Matthijs sluit zich dan ook aan bij de opmerkingen van andere leden die wijzen op het werk inzake waterzuivering dat nog, vooral op gemeentelijk niveau, moet worden verricht. De hervorming van de watersector en de integrale waterfactuur moeten ervoor zorgen dat de gemeenten de eerstvolgende jaren over een structurele financiering beschikken.

De heer Matthijs concludeert dat het relatieve aandeel van de begroting leefmilieu stabiel blijft en dat de kredieten nominaal stijgen, gelet op de globale toename van de uitgavenkredieten. De begroting leefmilieu deelt dus in de globale stijging, maar de middelen blijven beperkt en de in deze begroting gemaakte keuzes zijn volgens de heer Matthijs de juiste.

De heer *Frans Wymeersch* onthoudt uit de tussenkomsten van de andere leden dat het vertrouwen in de minister van Leefmilieu zeer groot is. De heer Wymeersch heeft daar bedenkingen bij en meent dat het vertrouwen soms zeer selectief is, zeker wat de meerderheidsfracties betreft.

De fractie van het lid worstelt met de vraag of de huidige minister als een goede of slechte leefmilieu-minister moet worden beschouwd. Vlaams Belang wil dit beoordelen op basis van de resultaten op het terrein en houdt het oordeel dus nog enkele jaren in beraad. De fractie gaat wel akkoord met de aanpak van de minister om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken. Die aanpak getuigt immers van gezond pragmatisme. Deze pragmatische benadering botst echter vaak met politieke gevoeligheden en dan is het voor de minister van belang te weten of hij resultaten wil boeken op het terrein dan wel resultaten wat de cohesie van de meerderheid betreft.

De heer Wymeersch zal verder opmerkingen maken over het moeilijke evenwicht tussen economie en ecologie, met als voorbeeld de ontwikkeling van het Schelde-estuarium en het nieuwe mestdecreet. Het is soms moeilijk een keuze te maken maar zonder welvaart is er geen welzijn mogelijk, of toch in mindere mate.

Het lid heeft ook bedenkingen bij het soortenbeleid en meer bepaald het herstel van ecologische waarden in natuur- en bosgebieden (cf. infra). De fractie van het lid waardeert dat de minister actief alle spelers op het terrein wil betrekken bij de uitwerking van het beleid. De spelers op het terrein moeten echter niet alleen kunnen participeren, ze moeten ook geresponsabiliseerd en gewaardeerd worden. Dit kan via een reglementering of via een betoelaging gebeuren, maar de rol van alle actoren moet worden gewaardeerd.

De fractie van de heer Wymeersch wil het werk van de minister op zijn inhoud en waarde blijven beoordelen. De fractie zal het beleid soms steunen, maar ook bekritisieren indien nodig.

Repliek

Minister *Kris Peeters* dankt de leden voor de vele positieve reacties op de beleidsbrief. De minister zal thematisch antwoorden op de gestelde vragen (cf. infra).

De heer *Rudi Daems* herhaalt op het einde van de begrotingsbesprekingen zijn opmerkingen over het gebrek aan langetermijnvisie op de financiering van het milieubeleid. Ook Europese instanties zijn vragende partij voor een duidelijke visie. Een evaluatie van het economisch instrumentarium ontbreekt eveneens. Er wordt telkens weer verwezen naar studies, maar de heer Daems vindt dat de minister meer in zijn kaarten moet laten kijken wat zijn visie op de financiering betreft. Komt er nog duidelijkheid daarover deze legislatuur, zoals aangekondigd in de beleidsnota, of blijft het bij ad-hocbeslissingen? De algemene conclusie van de heer Daems blijft dat het milieubeleid rustig voortkabbelt. Er is weinig of geen 'sense of urgency' te bespeuren inzake biodiversiteit of klimaatbeleid en dat valt te betreuren.

De *minister* antwoordt dat hij de intentie heeft om uit te voeren wat in de beleidsnota 2004-2009 werd aangekondigd. Op het gepaste tijdstip zal de problematiek van de financiering in de commissie besproken kunnen worden.

De heer *Erik Matthijs* merkt op dat hij de vorige legislatuur ook herhaaldelijk de vraag heeft gesteld naar een visie over de financiering van het milieubeleid. Het knelpunt is en blijft dat er meer kredieten uit de algemene middelen zullen moeten komen omdat de inkomsten uit de heffingen dalen. Dat kan een herschikking van de meerjarenbegroting vragen. In de vorige legislatuur was er een nota over de financiering van het milieubeleid beschikbaar die echter nooit ten gronde werd behandeld. De commissie moet echter bereid zijn het debat daarover aan te gaan.

II.2. Plattelandsinrichting en agrarisch natuurbeheer

Opmerkingen en vragen van de leden

Volgens mevrouw *Hilde Crevits* gaat de beleidsbrief terecht uit van integratie en participatie als algemene strategische doelstellingen. De minister verwijst daarbij naar het nieuwe programmeringsdocument inzake plattelandsontwikkeling (PDPO), dat in het najaar van 2006 aan de Europese Commissie zal worden voorgelegd. In as 3 van het document staan inrichtingsmaatregelen die vooral gericht zijn op recreatief medegebruik. Het lid vraagt of parallel instrumenten kunnen worden ontwikkeld die de gemeenten toelaten om aanzienlijke extra ondersteuning te bieden aan dergelijke projecten. Het aanwenden van de Europese middelen beperkt immers de inspanningen die de gemeenten kunnen doen voor het ondersteunen van maatregelen van landbouwers gericht op recreatief medegebruik.

De heer *Rudi Daems* merkt op dat de minister in zijn toelichting gewag maakt van een verhoging van de cofinanciering van het Vlaamse Gewest in het kader van het PDPO. Omdat ook het Leader-programma erbij is gevoegd, is het voor het lid echter niet duidelijk of het daadwerkelijk om een verhoging gaat dan wel om een status quo. Gebeurt de cofinanciering volledig op het leefmilieubudget of doet ook de minister bevoegd voor het plattelandsbeleid een inspanning op zijn begroting?

Mevrouw *Tinne Rombouts* herinnert aan de beslissing van de Europese Unie om de steun voor plattelandsbeleid in te krimpen. Het lid wil de ministers bevoegd voor Leefmilieu en Landbouw bedanken voor de inspanning die ze deden om de werkinstrumenten onder PDPO II te continueren. In de loop van het werkjaar 2006 heeft het lid minister Peeters

reeds gefeliciteerd met de stijging van middelen voor beheersovereenkomsten. Die stijging kwam er om het hoge aantal inschrijvingen op te vangen, maar de vraag van het lid naar hogere vergoedingen blijft overeind. In een vraag om uitleg gesteld in mei 2005 (*Hand. VI. Parl. 2005-06, nr. C242*) heeft het lid reeds benadrukt dat voor het succes van het agrarisch natuurbeheer een voldoende hoge vergoeding belangrijk is. Volgens de informatie van het lid werden de vergoedingen echter nog niet verhoogd, hoewel de Europese Unie hiervoor ruimte laat. Mevrouw Rombouts pleit ervoor dat de vergoedingen zouden worden opgetrokken tot het maximum dat Europa toelaat. Hoe staat de minister tegenover deze vraag?

In hoofdzaak wordt in Vlaanderen gewerkt met beheersovereenkomsten die worden gefinancierd in het kader van het PDPO, maar mevrouw Rombouts wil het agrarisch natuurbeheer ruimer zien. Misschien moet dringend werk worden gemaakt van het agrarisch natuurbeheer buiten het PDPO. Hiervoor kunnen initiatieven worden genomen op het niveau van de Vlaamse overheid, maar ook de gemeenten en de provincies kunnen mee worden ingeschakeld. De vraag van het lid is dan ook: wat zijn vandaag de struikelblokken om het agrarisch natuurbeheer verder uit te bouwen buiten de PDPO-middelen?

Antwoord van de minister

Minister *Kris Peeters* bevestigt dat de Vlaamse Regering, gelet op de vermindering van de beschikbare Europese middelen, prioriteit heeft gegeven aan de rechtstreekse ondersteuning van de landbouwers via as 1 en as 2. Inzake as 3 wordt veel ruimte geboden aan de provinciebesturen om een gebiedsgericht beleid te ontwikkelen. De juiste benodigde middelen hangen af van de goedkeuring van het programmeringsdocument dat nu is overgemaakt aan Europa en de invulling ervan, die later via uitvoeringsbesluiten zal gebeuren. De minister wil er wel op wijzen dat de minister-president, bevoegd voor het plattelandsbeleid, in de begroting 2007 op het voor zijn beleid gereserveerde krediet binnen het Minafonds (361B4147) een bijkomende – recurrenente – inspanning van 1,4 miljoen euro doet. Ook minister Peeters zelf zal in vergelijking met de begroting 2005 een bijkomende inspanning leveren op artikel 361B4143 (kredieten voor beheersovereenkomsten) van 1,4 miljoen euro en dat nadat de minister reeds in 2006 een bijzondere inspanning heeft gedaan van meer dan 27 miljoen euro door bijkomende middelen uit te trekken om de

beheersovereenkomsten water in 2006 opnieuw voor vijf jaar vast te leggen.

Het PDPO II verschilt in die mate van het PDPO I dat juist voor de uitwerking van de assen 3 en 4, waarbinnen de maatregelen rond recreatief medegebruik zich situeren, er een cruciale rol aan de provincies wordt toevertrouwd. Vanuit de idee dat een sterk lokaal verankerde gebiedsgerichte werking de doelstellingen van assen 3 en 4 het beste kan realiseren, werd ervoor geopteerd om de uitvoering van deze assen in handen van een provinciaal managementcomité te leggen waarin de provincies/lokale besturen en vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest samen verantwoordelijk zijn voor de projectoproep en projectselectie. Deze projectoproep dient te kaderen in het provinciaal plattelandsbeleidsplan dat op zijn beurt inspiratie vindt in het PDPO.

De minister antwoordt verder aan mevrouw Rombouts dat de vergoedingen niet automatisch worden opgetrokken tot wat maximaal toegelaten wordt door Europa. De Europese maxima worden zeer rudimentair in drie groepen onderverdeeld (éénjarige gewassen/gespecialiseerde teelt/overige) waarbinnen de lidstaat telkens, dus voor elke individuele maatregel afzonderlijk, de vooropgestelde vergoeding moet verantwoorden. Deze vergoeding mag maximaal een compensatie betekenen van het bewezen inkomensverlies en van de gemaakte kosten. Deze maximale vergoeding kan dus lager of hoger liggen dan het Europese plafond. Dit laatste wordt louter gebruikt om de maximumgrens aan te duiden waarvoor de Europese cofinanciering geldt. Het spreekt voor zich dat de Vlaamse Regering binnen de door de Europese Commissie goedgekeurde vergoedingen een maximale Europese cofinanciering benut, met andere woorden tot aan het plafond indien de vergoeding zo ver reikt.

Welke mogelijkheden zijn er nu om buiten het PDPO het agrarisch natuurbeheer te ondersteunen en wat kunnen gemeenten en provincies in deze doen? Buiten het PDPO kan de lokale overheid beslissen om – conform de regels op staatssteun in de landbouwsector – een beheersovereenkomst of steunmaatregel uit te werken. Voor wat betreft de inhoudelijke draagwijdte van dergelijke beheersovereenkomsten, verwijst de minister naar wat mogelijk is binnen het PDPO. De draagwijdte van beide regelgevingen is immers op dit punt gelijk.

De lokale overheid moet deze staatssteunmaatregel wel ter goedkeuring aan de Europese Commissie

voorleggen. Indien deze maatregel wordt goedgekeurd, kan de steun worden uitbetaald. Indien het slechts een beperkte steun betreft, kan door de lokale overheid overwogen worden om de maatregel louter te communiceren in het kader van de zogenaamde deminimis-regelgeving, om op die manier de nogal zware aanmeldingsprocedure te vermijden.

Met het oog op het verlichten van de administratieve last voor de lokale besturen werd in het PDPO I gebruikt gemaakt van de toenmalige mogelijkheid om de lokale besturen bovenop de vergoeding vanuit het Vlaamse Gewest een bijkomende stimulans van 20 percent van de uitgekeerde steun uit te betalen. De mogelijkheid voor het uitbetalen van dergelijke supplementen is echter in het kader van PDPO II niet meer mogelijk (verordening 1698/2005).

De minister laat opmerken dat er in de praktijk reeds heel wat wordt gedaan door de regionale landschappen. Landbouwers kunnen vergoed worden voor prestaties die ze verrichten, bijvoorbeeld het scheren van hagen of het hakken van houtwallen. De lokale besturen kunnen op dat vlak creatief zijn.

II.3. Samenwerkingsovereenkomst en lokaal milieubeleid

Opmerkingen en vragen van de leden

De minister kondigt in de beleidsbrief een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten aan en mevrouw *Hilde Crevits* vindt het terecht dat er daarbij aandacht gaat naar het luik tewerkstelling. Het lid wijst op de grote nood die lokaal bestaat aan extra uren voor milieu- en natuurarbeid en op het zeer grote potentieel dat ligt in een samenwerking tussen de gemeenten en beschutte werkplaatsen inzake groenonderhoud. Het lid vraagt of de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voldoende stimulansen hiertoe zal inbouwen.

De minister bracht in de voorbije jaren reeds wijzigingen en vereenvoudigingen aan in de samenwerkingsovereenkomst, maar de lokale administraties moesten zich daar ook aan aanpassen. Het is voor mevrouw Crevits van belang dat er met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst rust komt en dat er geen jaarlijkse veranderingen en wijzigingen meer nodig zullen zijn.

Er werd ook aan het lid gemeld dat de middelen uitgetrokken voor subsidies aan natuur- en milieuverenigingen (programma 61.10 ba 3303) in het kader van het regulariseren van DAC (derde arbeidscircuit)-statuten drastisch zijn onderschat. Kan dit worden opgevangen bij de aanpassing van de begroting 2007?

Ook mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt vast dat de minister reeds meermaals heeft laten verstaan dat hij een herziening wil van het huidige subsidiebeleid door middel van het samenwerkingsakkoord met de gemeenten. Maar hoe ziet de minister de nieuwe samenwerkingsvorm? De minister wil resultaatverbintenissen, maar welke middelen zal hij inzetten om deze te controleren? Betekent een nieuwe samenwerkingsvorm met de gemeenten in vele gevallen ook niet een vermindering van de subsidies? Kan de minister dit verduidelijken?

Het kan niet worden ontkend dat het takenpakket van de gemeentelijke milieudiensten de laatste jaren enorm is toegenomen. De minister beloofde in antwoord op een eerdere vraag om uitleg van het lid een evaluatie van de gemeentelijke milieudiensten (*Hand. VI. Parl., 2005-06, nr. C139*). Er is echter nog geen enkel signaal dat de minister momenteel werk maakt van die evaluatie en blijkbaar zijn er ook geen bijkomende financiële middelen voor de gemeentelijke milieudiensten. Zit die operatie misschien verweven in het nieuwe samenwerkingsakkoord?

Ook voor de heer *Rudi Daems* is het positief dat er binnen de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en provincies een verhoogde aandacht voor tewerkstelling zou zijn. Maar het vertaalt zich volgens het lid voorlopig niet in een verhoging van de middelen. Zoals ook reeds door mevrouw *Crevits* werd vermeld, zouden de middelen niet volstaan voor het regulariseren van de milieu- en natuurwerkers in het DAC. Ook het budget voor Polders en Wateringen zou hiervoor niet meer kunnen worden aangesproken. Dit knelpunt verdient zeker de nodige aandacht, ook in de begrotingscontrole 2007.

Voor het financieren van de samenwerkingsovereenkomst zouden ook toegekende vastleggingen worden geannuleerd. Gaat het dan om vastleggingen in het kader van de samenwerkingsovereenkomst of andere? Wat verklaart de forse daling van het budget voor de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en de stijging van 2 miljoen euro van het budget voor de overeenkomst met de provincies?

De heer *Daems* heeft ook vragen bij de ondersteuning van de niet-gouvernementele organisaties (NGO's). Er is niet alleen het probleem van de DAC-ers en het feit dat de subsidie aan de erkende milieu- en natuurverenigingen stagneert – terwijl een lichte verhoging of een indexering kon worden verwacht – ook het budget voor het projectenfonds duurzaam natuur- en milieubeleid daalt met 30 percent. Het lid betreurt dat dit reeds lage budget verder wordt verminderd. Werken aan een draagvlak voor milieu- en natuurbeleid veronderstelt ook dat de minister goede projecten ondersteunt.

De heer *Bart Martens* steunt de opmerkingen van mevrouw *Crevits* en de heer *Daems* over het probleem van de DAC-ers.

Antwoord van de minister

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat de nieuwe samenwerkingsovereenkomst in principe voor een periode van zes jaar zal worden gesloten. Er worden geen tussentijdse wijzigingen voorzien, tenzij dit om een of andere reden noodzakelijk zou zijn en dit met akkoord van alle partijen kan gebeuren. Voor de budgettaire middelen wordt uitgegaan van constant beleid.

De heer *Daems* verwees naar de vermelding in de toelichting dat het krediet voor de samenwerkingsovereenkomst kan verhoogd worden door het schrappen van vastleggingen. De decretale bepaling die deze werkwijze mogelijk maakt, koppelt dit volgens de minister niet aan een begrotingsartikel, programma of begroting. Alle artikelen komen in aanmerking voor de schrapping. In de praktijk zal het onder meer gaan over vastleggingen voor de samenwerkingsovereenkomst van voor 2003, die niet benut zullen worden.

Dat de budgetten voor de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten dalen en die voor de provincies stijgen, is volgens de minister een louter technisch gevolg van de periodieke vastleggingen die op meerdere jaren slaan. Dit gegeven is bij de toelichting van de begroting 2006 nog omstandig uiteengezet en valt ook af te leiden uit de betalingskredieten voor 2007, die een constant karakter vertonen en niet stijgen of dalen.

De evaluatie van het takenpakket van de gemeentelijke milieudiensten is door de administratie in de

vorm van een voorstel voor onderzoeksproject ingediend voor het TWOL-programma 2007 (Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu). In het kader van de opmaak van het globale TWOL 2007 zal de minister hieromtrent een beslissing nemen.

Inzake de vraag of er ruimte is voor extra tewerkstelling van mina-werkers en andere gesubsidieerde contractuelen in de groensector, eventueel in samenwerking met de sector sociale economie, moet de minister antwoorden dat er op dit ogenblik in de begroting leefmilieu daartoe geen ruimte is. Dit punt is wel ter sprake gekomen binnen de regering naar aanleiding van de extra tewerkstellingsmaatregelen en zal in dit kader de komende jaren worden opgevolgd. De minister zal over dit punt verder overleggen met de minister bevoegd voor Sociale Tewerkstelling, die recent een project goedgekeurde inzake energiesnoeiers. De minister heeft in het verleden steeds gewezen op andere mogelijkheden inzake groene tewerkstelling en zal dit blijven doen.

Er wordt ook gemeld dat het krediet voor de regularisering van DAC-statuten onderschat zou zijn en gevraagd of dit kon worden aangepast. Volgens de minister zullen er vanuit de provisionele kredieten nog middelen uit de VIA-enveloppe (Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector) worden toegevoegd. Mochten er zich dan nog problemen stellen, dan zal via herschikking bij budgetcontrole gezorgd worden dat de verplichtingen kunnen worden nagekomen.

De minister bevestigt verder dat het budget voor het projectenfonds met ongeveer 300.000 euro werd verminderd. De minister heeft immers moeten vaststellen dat slechts een beperkt aantal projecten gunstig beoordeeld werden. De vrijgekomen middelen worden elders in de begroting aangewend ter compensatie van essentiële uitgaven voor het goed functioneren van het departement en om aan de diverse meetverplichtingen te voldoen.

Repliek

De heer *Rudi Daems* betreurt dat wordt besnoeid op de ondersteuning van organisaties en verenigingen die zich inzetten voor lokale milieu- en natuurprojecten. Het is volgens het lid een duidelijk politiek signaal dat de projecten in dit beleidsdomein streng worden aangepakt.

Het lid begrijpt verder uit het antwoord van de minister dat er geen extra ruimte is voor het regulariseren van de DAC-statuten. Het lid meent dat er zich bij

vele gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een verschuiving voordoet van het inzetten van DAC-ers en milieu- en natuurwerkers van bos- en natuurbeheer naar onkruidbestrijding in parken en plantsoenen. Ofwel moeten er meer groene jobs bijkomen ofwel moeten daarover afspraken worden gemaakt, zoniet zal dit ten koste gaan van het beheer van natuur en bos.

II.4. Bodembeleid en grondverzet

Opmerkingen en vragen van de leden

Bij de thematische strategische doelstellingen heeft mevrouw *Hilde Crevits* opmerkingen bij het bodembeleid. In samenwerking met het parlement is er een nieuw decreet tot stand gekomen (*Parl. St. Vl. Parl.* 2005-06, nr. 867). Dit decreet biedt heel wat nieuwe mogelijkheden en de minister verwijst terecht naar de mogelijkheid om bodemsaneringsorganisaties op te richten. Kan op deze wijze het probleem van de verontreiniging door particuliere stookolietanks worden opgelost? Dit blijft immers een groot knelpunt. Voor het Vlaamse Gewest staat niets een oplossing in de weg maar de sector zelf geeft de voorkeur aan een oplossing die ook voor het Waalse en Brusselse Gewest geldt.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* moet erkennen dat er in 2006 werk is gemaakt van de aanpak van de bodemverontreiniging. Er was de sanering van de Moretuswijk in Hoboken door middel van een samenwerkingsverband met Umicore en het Vlaamse Gewest. De uitvoering ervan is volop aan de gang en deze aanpak is uiteraard toe te juichen. Ook de sectorale bodemsaneringsfondsen kenden hun opgang en de vraag van Vlaams Belang tot aanpak van de sanering van de brownfields lijkt nu stilaan gehoor te vinden. Volgens het lid is nog wel een bijsturing noodzakelijk van het beleid inzake grondverzet. Met het grondverzet wordt zelfs door heel wat gemeentebesturen een loopje genomen. In de beleidsbrief staat dat de minister de procedures eenduidig wil maken. Hoe zal dit gebeuren?

Wat betreft de informatie- en gegevensuitwisseling over risicogronden is het de bedoeling dat dit via een webloket tot stand zou komen. Gebeurt dit inmiddels reeds in alle gemeenten of blijft het bij proefprojecten?

Ook tijdens de bespreking van de begroting 2006 kwam de oprichting van een fonds voor slachtoffers van verontreiniging door stookolietanks aan bod.

Een jaar later kan volgens mevrouw Van den Eynde nog steeds dezelfde vraag worden gesteld. Welke stappen werden er gezet tijdens het voorbije jaar en om welke reden is er nog steeds geen oplossing voor dit probleem? Verschillende commissieleden dringen aan op een zogenaamd plan B, een oplossing voor het Vlaamse Gewest alleen. Is het nu niet hoog tijd om over te gaan tot dit plan B? De minister verwijst in de beleidsbrief natuurlijk naar andere bodemsaneringsfondsen, waar wel resultaat geboekt wordt, maar over de stookolietanks wordt gezwegen.

De minister kondigt acties aan inzake de cadmiumproblematiek. In februari 2006 werd het actieplan cadmium opgestart. De minister zal vooral in de Kempen met een aantal bedrijven een overeenkomst sluiten, onder meer met Umicore. Er zullen ook onderwaterbodems worden gesaneerd. Mevrouw Van den Eynde vraagt of de minister weet hoeveel procent van de cadmiumproblematiek met de acties in 2007 zal worden aangepakt.

De heer *Karlos Callens* stelt dat de VLD-fractie zeer tevreden is dat de minister, althans budgettair, opnieuw meer werk maakt van het dossier van de bodemsaneringen. Ook hier is er een nieuw decreet dat de aanloop kan zijn voor een hernieuwd beleid. De minister trekt dan ook terecht meer middelen uit voor de ambtshalve saneringen dan in 2006, hoewel het niveau van het begin van de jaren 2000 nog niet opnieuw wordt gehaald. Dat hoeft ook niet volgens de heer Callens. Door het nieuwe decreet is er immers een andere hiërarchie in de verantwoordelijkheden gelegd en wordt participatie van de sectoren door middel van bodemsaneringsorganisaties mogelijk. Dit is dus voor de fractie van de heer Callens een voorbeeld van een beleid dat oog heeft voor medeverantwoordelijkheid van alle betrokkenen.

De heer *Rudi Daems* verwijst op zijn beurt naar het debat over het nieuwe bodemdecreet. De kritiek van Groen! daarop is gekend, maar iedereen was het erover eens dat het effect van het decreet afhankelijk is van de uitvoeringsbesluiten. Momenteel wordt de regeling voor het grondverzet besproken en het lid ontvangt verontrustende signalen wat de invulling ervan betreft. Het zou een goede zaak zijn moest de minister al een overzicht kunnen geven van de knelpunten en van de krachtlijnen van de voorgestelde oplossingen.

De beleidsbrief vermeldt dat er in april 2006 een overeenkomst werd gesloten met de NMBS wat de

sanering van haar terreinen betreft. Dit is een interessante ontwikkeling gelet op de terughoudendheid van de NMBS in het verleden. De heer Daems vraagt een toelichting bij of een kopie van deze overeenkomst.

Ook de heer *Bart Martens* wijst op het nieuwe bodemdecreet dat in samenwerking tussen het kabinet en het parlement tot stand is gekomen. De grote opdracht is nu de uitvoering van het nieuwe decreet, dat in vele bepalingen een ruime bevoegdheid delegeert aan de Vlaamse Regering. Het nieuwe Vlaamse reglement betreffende de bodemsanering moet zo snel mogelijk worden opgesteld. Er moet ook in de nodige middelen worden voorzien voor het operationeel maken van de nieuwe instrumenten in het decreet, zoals de sectorfondsen die door de Vlaamse overheid kunnen worden gefinancierd.

De heer Martens is daarom ook verheugd over het optrekken van de middelen voor ambtshalve bodemsanering. Het lid meent overigens dat het niveau van 2000 wordt bereikt, in tegenstelling tot wat de heer Callens beweert.

Verder meent de heer Martens dat de nieuwe instrumenten ook ruimer kunnen worden toegepast. De oprichting van een sectorfonds voor de droogkuisbedrijven is in voorbereiding. Ook de sector van de carrosseriebedrijven behoort tot de mogelijkheden. Hoever staat de voorbereiding van andere sectorfondsen? In dit verband sluit de heer Martens zich aan bij de vraag van mevrouw Crevits over een mogelijke oplossing voor het probleem van de verontreiniging door particuliere stookolietanks. Het zogenaamde plan B bestaat in de oprichting van een Vlaamse sectorfonds om deze verontreiniging aan te pakken. Hoe ver staat de minister met het onderzoek naar de oprichting van een Vlaams sectorfonds voor stookolietanks? Of zijn er intussen betere perspectieven wat betreft de start van het interregionale samenwerkingsakkoord?

Antwoord van de minister

De *minister* geeft vooreerst informatie over de stand van zaken betreffende het fonds voor verontreiniging veroorzaakt door stookolietanks en naar de mogelijkheden die het decreet sectorfondsen kan bieden. Hij kan melden dat Informazout recent, in samenspraak met de sector en in het kader van het overleg tussen de gewestelijke en de federale regeringen, een memorandum heeft opgemaakt om de resterende knelpun-

ten weg te werken. Zoals bekend, is het voornaamste knelpunt de graad van solidariteit tussen de particulieren die na een tussenkomst van het fonds verder op stookolie blijven verwarmen en diegenen die naar een andere energiebron wensen over te schakelen.

Het advies van de Raad van State op het besluit ter uitvoering van het zogenaamde sectorfondsendecreet, wordt verwacht tegen begin december 2006. Zodra dit advies bekend is, kan de toepassing op de bodemsaneringen ingevolge lekkende stookolietanks aan het besluit worden getoetst. Er blijft volgens de minister uiteraard de vraag naar de bereidheid van de sector om daaraan mee te werken en naar een middel om ontsnapping aan gesolidariseerde fondsvorming onmogelijk te maken.

Enkele leden vroegen of er ook andere sectorfondsen komen. Op dit ogenblik is volgens de minister reeds een dossier in voorbereiding voor de droogkuissector. Zodra het uitvoeringsbesluit op het sectorfondsendecreet door de Vlaamse Regering definitief is aangenomen, zal dit eerste erkenningsdossier aan de regering worden voorgelegd. Het lijkt de minister aangewezen om eerst voldoende ver met dit fonds gevorderd te zijn, alvorens bijkomende sectoren aan te wijzen waarvoor een fonds kan worden opgericht.

In antwoord op de vragen van mevrouw Van den Eynde wil de minister verduidelijken dat er geen proefproject is opgestart met de gemeenten wat de inventarisatie van vervuilde gronden betreft. Er werd een uitwisseling opgezet voor alle gemeenten met betrekking tot het uitwisselen van gegevens in de gemeentelijke inventaris. Voor de uitwisseling van die gegevens werd een elektronisch formaat opgesteld. Dit werd bij veel gemeenten geïntegreerd in hun milieuvergunningendatabank. Het is echter niet verplicht gesteld.

De heer Daems vroeg informatie over het akkoord tussen OVAM en NMBS. De minister kan melden dat op 27 april 2006 de OVAM en de NMBS-groep een overeenkomst omtrent de sanering van historisch verontreinigde NMBS-gronden ondertekenden. Hierin worden planningsafspraken gemaakt voor de komende twintig jaar, volgens een prioriteitenstelling op milieukundig, organisatorisch en budgettair vlak. De NMBS zal over die periode hiervoor 66 miljoen euro reserveren. Het Vlaamse Gewest heeft hierdoor de zekerheid dat de NMBS-groep gestadig werk zal maken van het saneren van zijn vervuilde gronden.

De minister geeft verder toelichting bij de aanpassingen die worden voorbereid voor de regeling inzake grondverzet. De regulering van het gebruik van uitgegraven bodem wordt volgens de minister gestuurd door de noodzaak tot het beheersen van de verplaatsing van verontreinigde bodem. De voornaamste voorziene wijzigingen zijn de volgende:

- de toetsing voor het vrij gebruik van uitgegraven bodem wordt omwille van efficiëntie teruggebracht tot één normenstelsel;
- het feitelijk toegepaste systeem van tracering van uitgraving tot hergebruik, wordt omwille van de rechtszekerheid juridisch vastgelegd;
- er worden duidelijkere bepalingen vastgelegd voor het hergebruik van uitgegraven grond in bouwkundige toepassingen, zoals dijken en wegfunderingen;
- er zal in de toekomst in industriegebieden en voor de opvulling van groeven grond mogen hergebruikt worden, mits naleving van specifieke normen en toetsing aan de aard van de omgevende grond.

Mevrouw Van den Eynde suggereert dat bepaalde gemeentebesturen een loopje nemen met de regels inzake grondverzet. De minister kan deze bewering echter niet bevestigen. Hij zal er rekening mee houden en, naar aanleiding van de invoering van de aangepaste regeling, voor de gemeentebesturen een bijzondere informatiecampagne voeren.

Replieken

De heer *Karlos Callens* meent dat het niet opgaat dat een commissielid poneert dat de gemeenten de grondverzetregeling niet ernstig nemen. Indien het lid over concrete gegevens beschikt, kan ze die overmaken aan de minister.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* zegt op de hoogte te zijn van meerdere dossiers. Ze zal die informatie overmaken aan de minister, maar meent dat het probleem ook in algemene termen in de commissie mag worden gesteld.

De heer *Rudi Daems* hoopt dat de beslissing van de minister inzake de aanpassing van de regeling voor grondverzet nog kan worden omgebogen. Bodemsaneerders en grondreinigingscentra stellen volgens

het lid steeds meer vast dat er weinig verontreinigde grond wordt aangeboden. Bovendien zijn steeds meer bagger- en grondverzetbedrijven op zoek naar putten om, bij het van kracht worden van de nieuwe regeling, semi-verontreinigde grond in te storten. Het lid hoopt dat de nieuwe regeling in Vlarebo niet zo ruim zal zijn dat dit soort praktijken worden toegelaten.

II.5. Afvalbeleid

Opmerkingen en vragen van de leden

Mevrouw *Marleen van den Eynde* zegt dat de commissie bij de bespreking van de evaluatieverslagen van de aanvaardingsplichten en milieubeleidsvereenkomsten heeft kunnen vernemen dat een aantal afvalstromen zeer goed worden ingezameld, waardoor een reductie van de milieubijdrage mogelijk wordt. Het lid heeft in het verleden ook gevraagd naar een oplossing voor de afvalstroom van de landbouwfolies. Blijkbaar is een collectief plan tot stand gekomen in plaats van een milieubeleidsvereenkomst. Kan de minister daar meer uitleg over geven?

Naar aanleiding van de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2006 laaide ook het debat over de selectieve inzameling van afval in de steden opnieuw hoog op. Er werden hierover allerlei berichten verspreid en er werden bezoeken afgelegd aan buitenlandse steden om na te gaan wat de mogelijkheden zijn. Mevrouw Van den Eynde wil weten hoe de minister staat tegenover de problematiek van selectieve inzameling van afval in grote steden. Hoe moet de selectieve inzameling daar worden aangepakt?

In het kader van een nieuw uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen zou een toetsingskader worden uitgewerkt voor de inzameling van nieuwe afvalstromen. Mevrouw Van den Eynde verwijst naar haar voorstel van resolutie waarin ze de selectieve inzameling en verwerking van het luierafval bepleitte. Kan de minister meedelen wat de stand van zaken is?

De heer *Karlos Callens* heeft vernomen dat binnenkort het nieuwe subsidiebesluit ter ondersteuning van de gemeenten bij de uitvoering van het Vlaamse afvalbeleid zou worden bekrachtigd. Hiermee krijgen de gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies duidelijkheid over de financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid

bij de uitvoering van het lokale afvalbeleid. De afgelopen jaren hebben gemeenten en intercommunales volgens het lid met enthousiasme meegewerkt aan de uitvoering van het Vlaamse afvalbeleid. De financiële ondersteuning via het subsidiebesluit is één van de instrumenten die geleid hebben tot dit succes.

In het huidige besluit kan de subsidie oplopen tot 70 percent voor voorzieningen inzake afvalvoorkoming (compostvaten, diftar-systemen, preventievoorzieningen zoals herbruikbare luiers enzovoort) en tot 50 percent voor investeringen die een beter afvalbeheer moeten helpen realiseren. Daaronder vallen bijvoorbeeld de ondergrondse inzamelsystemen voor glas maar ook de aanleg van nieuwe en de uitbreiding van bestaande containerparken. Volgens de informatie van de heer Callens is dit huidige subsidiebesluit de voorbije maanden geëvalueerd via een uitgebreid onderzoek waarbij alle actoren werden betrokken en is er een nieuw ontwerpbesluit uitgewerkt door de OVAM. Dat ontwerpbesluit zou een aantal nieuwigheden invoeren, zoals een ondersteuning voor acties in het kader van openbare reinheid en alternatieve transportmodi voor afval, zoals water- en spoorwegen.

Het lid heeft recent echter vernomen dat om budgettaire redenen de subsidiepercentages verder zouden verlagen. Volgens het lid zou het effect van het besluit daardoor sterk verzwakt worden. Hoe lager de percentages, hoe meer gemeenten zich gaan afvragen of het sop de kool nog waard is. Het gevaar bestaat erin dat ze geen dossiers meer gaan indienen en geen nieuwe initiatieven zullen nemen.

Kan, in plaats van de percentages te verlagen, niet gezocht worden naar alternatieve oplossingen zonder het ontwerp verder uit te hollen? Kan er nog overleg worden gepleegd over de verlaging van de percentages, zodat een beslissing kan worden genomen die wordt gedragen door alle actoren? Wat is de timing voor de ondertekening van dit besluit?

Voor de heer *Rudi Daems* is het positief dat de minister in de beleidsbrief vermeldt dat het principe van duurzaam materiaalbeheer in het nieuwe uitvoeringsplan voor de huishoudelijke afvalstoffen zal worden opgenomen. Wat betreft de selectieve inzameling wordt een toetsingskader uitgewerkt. Uit een recente persmededeling van de minister begrijpt de heer Daems dat deze studie werd afgerond. De resultaten zijn wellicht minder gunstig voor wie in steden als Antwerpen de selectieve inzameling wil terug-

schroeven. Blijkbaar blijft de selectieve inzameling van groenafval en GFT (groente-, fruit- en tuinafval) zowel ecologisch als economisch interessant. Kan de minister deze interpretatie bevestigen?

De minister gaat terecht uit van het principe dat storten moet blijven ontmoedigd worden. De heer Daems is daarom verwonderd over de houding van de minister in het dossier van de stortplaats Remo in Houthalen. Ondanks allerlei negatieve adviezen over de uitbreiding van deze stortplaats heeft de minister nog geen beslissing genomen. De termijn waarover hij beschikt om in beroep een beslissing te nemen, termijn die nu niet meer bindend is, werd reeds lang overschreden.

De heer Daems verwijst verder naar een schriftelijke vraag die hij heeft gesteld over scheepsafval (vraag nr. 576 van het zittingsjaar 2005-06). Het lid betreurt dat de minister de bijdrage die moet worden betaald voor de afgifte van scheepsafval recent fors heeft verlaagd, terwijl uit het antwoord op de vraag blijkt dat de kostprijs voor afval minimaal is in vergelijking met de totale havenrechten. Welke argumenten heeft de minister om het tarief te verlagen?

Het lid stelt ook vast dat het Presti-programma (preventiestimulerende projecten inzake afval en emissie) niet wordt verlengd. Welke keuze van de minister ligt aan de basis van deze beslissing? Bij de ondersteuning van de gemeenten voor selectieve inzameling en preventie, blijven de middelen voor selectieve inzameling status quo terwijl die voor preventie dalen. Het argument van de onvoorspelbaarheid van het aantal aanvragen geldt echter zowel voor selectieve inzameling als preventie. Waarom dan minder aandacht voor preventie? Of worden er minder projecten verwacht?

Antwoord van de minister

Minister *Kris Peeters* bevestigt dat er, in het kader van de voorbereiding van het nieuwe uitvoeringsplan voor huishoudelijke afvalstoffen, een onderzoek loopt naar het opstellen van een toetsingskader voor de evaluatie van de selectieve inzameling van bepaalde afvalstromen. Dit toetsingskader wordt nu nog volledig op punt gesteld. Luierafval is een van de voorziene afvalstromen waarop dit toetsingskader zal worden toegepast. Minstens tot zolang dit niet gebeurd is, is het de keuze van de gemeente of een

selectieve inzameling van luierafval georganiseerd wordt.

Ook de selectieve inzameling van specifieke afvalstromen in steden zal via dit toetsingskader geëvalueerd worden. De specifieke eigenschappen van inzameling in steden worden in het model meegenomen.

In antwoord op de vraag van de heer Callens wil de minister vooreerst de huidige subsidieregeling in herinnering brengen. De percentages zijn vastgelegd in een besluit van de vorige legislatuur. Hierin is bepaald dat voor preventie van afvalstoffen het subsidiepercentage is vastgelegd op 70 percent van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2004 en 50 percent van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2007. Voor de subsidiëring van installaties voor afvalstoffenbeheer is het percentage bepaald op respectievelijk 50 en 35 percent voor de hierboven vermelde periodes.

Dit betekent dat het hogere percentage van 70 of 50 percent, dat door de heer Callens wordt vermeld, in feite slechts één jaar geldig was en dat voor alle dossiers die sinds 1 januari 2005 ingediend werden, een subsidiepercentage van 50 percent voor preventievoorzieningen en van 35 percent voor afvalbeheerinstallaties geldig is.

De minister wil er ook aan herinneren dat, gelet op de lagere percentages vanaf 1 januari 2005, er tegen einde 2004 een zeer groot aantal dossiers door de gemeenten en intercommunales werden ingediend. De vastlegging voor deze dossiers gebeurde voornamelijk in 2005. De oorspronkelijk voorziene middelen in de begroting 2005 waren veel te laag. Daarom heeft de minister toen via de begrotingscontrole de budgettaire middelen in 2005 verdubbeld, zodat het groot aantal dossiers toch kon worden vastgelegd en in uitvoering kon gaan.

De minister is het met het lid eens dat er nood is aan een actualisering van het subsidiebesluit, hoewel volgens het besluit van 23 januari 2004 de huidige regels nog tot 31 december 2007 gelden. Er moet volgens de minister vooral een impuls worden gegeven in de vorm van een ondersteuning van nieuwe subsidieerbare materies die ingezet worden in de strijd tegen het zwerfvuil. Een tweede aspect dat de minister wil ondersteunen is het alternatief afvaltransport via waterwegen.

De minister wil echter de gemeenten en intercommunales maximaal ondersteunen binnen de beschikbare

budgettaire middelen. Daarom onderzoekt hij nu de mogelijkheid om eventueel een algemeen subsidiepercentage van 50 percent in te voeren vanaf 1 januari 2007. Dit zou een verhoging betekenen van het huidige subsidiepercentage van 35 naar 50 percent voor afvalbeheerinstallaties. De minister hoopt hiervoor het groen licht te krijgen van de instanties belast met het toezicht op de financiën.

Dat de middelen in de voorliggende begroting 2007 voor ondersteuning van gemeenten bij selectieve inzameling constant blijven en die van preventie dalen, staat volgens de minister in functie van het verwachte aantal dossiers voor 2007. Dit bedrag zal indien nodig bijgesteld worden naar aanleiding van de budgetcontrole, wanneer er een beter zicht is op de ingediende dossiers.

Het krediet voor het aflopende Presti-programma ten belope van 353.000 euro op artikel 361B3133 werd overgeheveld naar artikel 361B4172 ten behoeve van het eco-efficiëntieprogramma.

Mevrouw Van den Eynde informeerde ook naar de oplossing voor landbouwfolies. De invoering van een aanvaardingsplicht is volgens de minister om verschillende redenen moeilijk uitvoerbaar. Op het ogenblik van de productie van de folies kan geen onderscheid gemaakt worden tussen landbouwfolies en folies voor de bouw. Landbouwfolies vormen een heel beperkte afvalstroom: enkele duizenden tonnen op jaarbasis. Ook in Nederland is de aanvaardingsplicht voor landbouwfolies, die in 1997 werd ingevoerd, na enkele jaren terug ingetrokken wegens te weinig toegevoegde waarde. Via een beheerplan dat door alle betrokkenen ondersteund wordt, kan volgens de minister een optimale inzameling en milieuvriendelijke verwerking georganiseerd worden.

De minister zegt verder niet te begrijpen waarom de heer Daems de verlaging betreurt van het te betalen bedrag voor scheepsafval. De verlaging van de bijdrage heeft als doel om de afgifte van afvalstoffen bij de havenontvangstinstallaties te verhogen, dit om te vermijden dat de afvalstoffen op zee worden gedumpt. De hoogte van de bijdrage werd bepaald in overleg tussen de OVAM en de havenbesturen. Hierbij werd ook rekening gehouden met de tarieven in de andere Europese havens. Het variabele deel van de bijdrage moet gezien worden als een soort waarborg, maar betekent dus zeker niet dat een schip minder betaalt als het effectief afvalstoffen afgeeft. De verlaging van de bijdrage heeft een positief effect op de

hoeveelheid scheepsafval die in de Vlaamse havens werd afgegeven. De minister verwijst voor meer informatie naar zijn antwoord op de schriftelijke vraag van de heer Daems.

De minister deelt verder mee dat er nog geen beslissing is genomen in het beroep tegen de milieuvergunning van de Remo-stortplaats.

Replieken

De heer *Patrick Lachaert*, voorzitter, laat opmerken dat de minister niet hoeft te antwoorden op een vraag die een lopend beroepsdossier betreft. Een dergelijk antwoord kan immers belangrijke juridische consequenties hebben.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat het niet zijn bedoeling is de strekking van de beslissing van de minister te kennen. Het is wel belangwekkend dat de termijn voor een beslissing in beroep in dit specifieke dossier ruim wordt overschreden. Gebeurt dit ook in andere dossiers? Het is nooit de bedoeling geweest dat de decretale mogelijkheid om de termijn te overschrijden aanleiding zou geven tot dergelijke ruime overschrijdingen. De minister zou kunnen verduidelijken waarom hij zo lang wacht om een beslissing te nemen in dit dossier.

Het lid informeert nog naar wat de minister zal doen met de opbrengst van de middelen die voortvloeien uit de verkoop van Indaver. Zal dit worden aangewend voor de financiering van het klimaatbeleid of voor ondersteuning van de aanleg van rioleringen?

De heer *Erik Matthijs* wijst erop dat er in de vorige legislatuur ook pogingen waren om Indaver te verkopen, ondanks protest. De lopende biedingen tonen aan dat de huidige minister de juiste beslissing heeft genomen door te wachten met de verkoop. Over de besteding van de opbrengst, zal de Vlaamse Regering in de toekomst een beslissing moeten nemen.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat de onderhandelingen voor de verkoop op het einde van de vorige legislatuur bewust werden stopgezet omdat de marktwaarde toen te gering was. Met de opening van de Sleco-oven is de marktsituatie nu beter. Het lid heeft geen probleem met een verkoop van een deel van de aandelen van het Vlaamse Gewest maar informeert naar de toewijzing van de middelen.

II.6. Waterzuivering

Gemeentelijke saneringsbijdrage

Voor de opmerkingen van de leden en het antwoord van de minister betreffende het dalen van de maximale verhouding van de gemeentelijke saneringsbijdrage tot de bovengemeentelijke bijdrage – van factor 1,5 naar 1,4 – wordt verwezen naar het verslag van het programmadecreet (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07*, nr. 965/16).

Opmerkingen en vragen van de leden

Volgens mevrouw *Hilde Crevits* is het alleszins zeer positief dat inzake waterzuivering verdere stappen worden gezet. Langzaam begint het voor alle lokale besturen duidelijk te worden dat ze hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Maar meer financiële transparantie zou volgens het lid welkom zijn. Het is niet altijd duidelijk tot waar de verantwoordelijkheid van welke besturen reikt en hoe het tijdsplan wordt uitgewerkt. In de gebieden waar niet gerioleerd zal kunnen worden, blijven individuele systemen voor behandeling van afvalwater (IBA's) een oplossing. Een kwaliteitslabel of productnormering lijkt een eerste stap te zijn, maar is dit wel voldoende? Het lid stelt zich de vraag of het voor alle burgers wel mogelijk is dergelijke systemen met kennis van zaken te onderhouden. Kan niet worden gedacht aan een collectieve aanpak van de aankoop, de aanleg en zelfs het onderhoud van deze IBA's. Ligt hier geen taak weggelegd voor de steden en gemeenten of intercommunales? Indien de aanleg van individuele zuiveringsinstallaties verkeerd gebeurt, brengt dit het resultaat en de milieuwinst voor de gemeenschap in het gedrang.

In de beleidsbrief leest mevrouw Crevits onder hoofdstuk 4.3.2.2.1. dat een eerste principiële goedkeuring van een aanpassing van Vlarem in functie van de zoneringsplannen nog wordt verwacht voor het najaar van 2006. De aanleg van een maximaal gescheiden rioolstelsel wordt wellicht de algemene regel. Dit impliceert dat alle verhardingen op privé-eigendom, zeker bij open of halfopen bebouwing, moeten worden afgekoppeld van de riolering op het moment dat er een gescheiden rioleringsstelsel wordt aangelegd. Het lid juicht dit toe maar de vraag is hoe dit in de praktijk zal verlopen. Het heeft immers tot gevolg dat, bij iedere aanleg van een gescheiden riolering door de gemeenten, ook de burgers werken op hun privéterrein zullen moeten uitvoeren. Hoewel

afkoppeling van regenwater nu reeds verplicht is, ontbreken in de praktijk efficiënte instrumenten om dit vlot te handhaven. Daardoor werden in verschillende pilootprojecten de afkoppelingen op privéterrein volledig gefinancierd door de gemeenten. Gezien de inspanningen die de gemeenten nog moeten leveren, is dit echter geen evidentie. Welke instrumenten kunnen worden gecreëerd om ervoor te zorgen dat met de invoering van gescheiden stelsels de gemeentelijke rioleringsprojecten niet stilvallen? Kunnen er efficiënte instrumenten komen om de afkoppeling op privéterreinen vlot te handhaven en te stimuleren?

Daarbij aansluitend heeft mevrouw Crevits een vraag bij de financiering van de gemeentelijke rioleringsinfrastructuur en de intentie van de minister om het subsidiebesluit gemeentelijke rioleringen bij te sturen. Er zijn enerzijds nog steeds gemeenten die klagen over de lange wachttijd op subsidies voor de aanleg van rioleringen, terwijl anderzijds de administratie meldt dat de subsidies niet volledig worden opgebruikt. Daarom kijkt het lid uit naar de initiatieven van de minister in verband met het gemeentelijke rioleringsbesluit.

De heer *Karlos Callens* stelt dat de verhoging van het budget voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen de VLD tevreden stemt. De fractie is nog meer tevreden dat er ook aandacht zal komen voor de vereenvoudiging van de procedures om deze subsidies aan te vragen en dat de dossiers sneller zullen worden afgewerkt. Dat was in het verleden namelijk een ernstig knelpunt, dat de al niet zo populaire activiteit van de aanleg van rioleringen door de gemeenten niet echt bevorderde. Ondertussen lijkt het gewijzigde beleid, waarbij de drinkwatermaatschappijen een grotere rol spelen, op kruissnelheid te komen. De afname van de dotaties die aan deze maatschappijen worden overgemaakt, lijkt dit aan te tonen. De VLD wil er bij de minister sterk op aandringen dat hij de inspanningen die de gemeenten leveren beleidsmatig blijft ondersteunen.

De heer Callens vraagt ook inspanningen te blijven doen om aan de gemeentebesturen duidelijke informatie te verstrekken over de nieuwe taakverdeling in de watersector. De meeste gemeenten hebben tot na de lokale verkiezingen van 2006 gewacht om de gemeentelijke zuiveringsbijdrage vast te stellen.

De heer *Bart Martens* steunt het pleidooi van mevrouw Crevits voor een betere begeleiding van de inwoners van de zones waar een individuele behandeling van afvalwater wordt opgelegd. Dit kan op

verschillende manier gebeuren: via een gewestelijke betoelaging of een leasing-formule. Die laatste formule heeft het voordeel dat de kwaliteit van het zuiveringsresultaat kan worden bewaakt door de drinkwaterintercommunale of het waterketenbedrijf. Ook voor de afkoppeling op privédomein moet volgens het lid in een ondersteuning worden voorzien: in algemene termen is een gescheiden stelsel doorgaans kostenefficiënter dan andere systemen, maar vele lokale besturen aarzelen met de aanleg van dergelijke stelsels omdat van de burgers wordt verwacht dat ze op hun domein het hemelwater scheiden van het afvalwater. Er is een gewestelijke toelage voor de gemeenten die dergelijke gescheiden stelsels aanleggen en die tot 100 percent kan oplopen. Maar voor de kosten die de burgers moeten dragen, is nog geen ondersteuning voorzien.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* merkt op dat door de Vlaamse Regering, in het kader van het optimalisatieprogramma 2008-2012, een bedrag van 150 miljoen euro werd goedgekeurd voor de optimalisatie van het toevoerend stelsel, de bouw van KWZI's, de renovatie van RWZI's en de aansluiting van vuilvracht en dit alles voornamelijk voor de optimalisatie van de waterzuivering in het buitengebied. Kan de minister meer concrete uitleg geven bij de besteding van die 150 miljoen euro extra voor het waterbeleid?

Antwoord van de minister

In antwoord op de vraag van de heer Callens om inspanningen te blijven doen om aan de gemeentebesturen de nieuwe taakverdeling in de watersector te verduidelijken, herinnert *de minister* eraan dat sinds 1 januari 2005 de drinkwatermaatschappijen saneringsplichtig zijn ten aanzien van het door hen geleverde water. Om te voldoen aan de gemeentelijke saneringsplicht kan iedere drinkwatermaatschappij een overeenkomst sluiten met de gemeente, een gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband of een entiteit door de gemeente aangesteld na een publieke marktbevraging. In de praktijk komt het erop neer dat in geval de gemeente alle activiteiten inzake gemeentelijke sanering in eigen beheer wil doen, er toch een contract wordt afgesloten met de drinkwatermaatschappij, waardoor deze laatste kan aantonen dat zij aan haar saneringsverplichtingen voldoet.

Volgens de minister zijn dan ook verschillende scenario's mogelijk:

- de gemeente staat zelf in voor de sanering, volledig autonoom (ook financieel);
- de gemeente staat in voor de gemeentelijke sanering via een financiële overeenkomst met de drinkwatermaatschappij;
- de drinkwatermaatschappij die water levert, staat in voor de gemeentelijke sanering;
- een intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband staat in voor de gemeentelijke sanering;
- een derde staat in voor de gemeentelijke sanering.

In een overeenkomst wordt onder meer bepaald wie de saneringsplicht draagt of overneemt en welke de verantwoordelijkheden van beide partijen zijn. Het zijn de gemeenten zelf die de onderhandelingen voeren en beslissen in hoeverre zij de verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke sanering op zich nemen of overdragen en tegen welke voorwaarden. Wat de aftrekbaarheid van btw betreft, is een combinatie met alle hierboven genoemde opties mogelijk.

Voor de minister zijn de diverse opties gelijkwaardig en moet elke gemeente voor zich een keuze maken. De minister vindt het belangrijk dat diverse spelers een oplossing aan de gemeenten aanbieden. Kiezen is niet altijd even gemakkelijk en de situatie is ook verschillend voor gemeenten die al een goed uitgebouwd stelsel hebben en gemeenten die nog een belangrijke weg hebben af te leggen.

Wat betreft de vragen over de zoneringsplannen antwoordt de minister dat de zoneringsplannen, die op dit moment worden voorgelegd aan de gemeenten, de scheiding vastleggen tussen de individuele en de collectieve zuivering. Elk plan geeft de beleidsvisie weer van een welbepaalde gemeente. Deze beleidsvisie moet worden gekoppeld aan een investeringsplan zodat er zekerheid ontstaat dat alle volgens het zoneringsplan voorziene rioleringen daadwerkelijk worden aangelegd. Om deze reden werd dan ook beslist om na de opmaak van de zoneringsplannen over te gaan tot de opmaak van een uitvoeringsplan. Dit laatste zal in een realistisch plan alle uit te voeren investeringen in het buitengebied vastleggen, evenals de verantwoordelijke actor (gemeente of gewest) conform de principes van de scheidingslijn.

Op dit moment is VMM in samenwerking met Aquafin een concept aan het uitwerken om tot een uitvoe-

ringsplan te komen. Dit concept zal op een tiental pilootgemeenten uitgetest worden.

Mevrouw Crevits en de heer Martens vroegen dat de overheid een meer stimulerende en controlerende rol zou spelen wat de werking van de apparaten voor individuele behandeling van afvalwater (IBA) betreft. Een goed werkende IBA is volgens de minister natuurlijk van groot belang voor de kwaliteit van het effluent van de installatie. Een eerste voorwaarde is dan ook dat er op de markt degelijke IBA's verkrijgbaar zijn. Hiervoor werd een Benor-certificaat ingesteld, dat aangeeft dat een product voldoet aan de Belgische normen. Het beschikken over een Benor-gecertificeerde IBA is daarom ook als verplichting opgenomen in de in opmaak zijnde wijziging van Vlarem.

De volgende stappen om een goed werkende IBA te kunnen garanderen, zijn een correcte plaatsing van de IBA en de opvolging van de goede werking. De mogelijkheden om dit te bewerkstelligen worden momenteel onderzocht binnen het overlegplatform Vlaamse rioleringen (Vlario). De Vlaamse Milieu-maatschappij onderzoekt in samenspraak met alle betrokken partijen hoe deze stappen zonder veel administratieve rompslomp kunnen worden geïmplementeerd. Een van de pistes die hierbij wordt onderzocht is het erkennen van installateurs voor de plaatsing en het onderhoud van IBA's. Volgens de minister bestaat ook de mogelijkheid dat de nieuwe rioleringsinstanties initiatieven ontwikkelen om de plaatsing en de exploitatie van IBA's integraal over te nemen.

Mevrouw Crevits en de heer Martens wezen ook op het probleem van de afkoppeling van verharde oppervlakten en de link met de aanleg van gescheiden stelsels. De heer Martens vroeg of de afkoppeling op privédomein niet kan worden gesubsidieerd. Momenteel zit er volgens de minister reeds heel wat vervat in de bestaande regelgeving en subsidieregeling. Er is in de eerste plaats de algemene stedenbouwkundige verordening, die de afkoppelingsplicht regelt. Ook de subsidieregeling voor de aanleg van de gemeentelijke rioleringen stimuleert het gebruik van een volledig gescheiden stelsel (2DWA) door een subsidiëring aan 100 percent. Het is aan de betreffende gemeente of rioleringsinstantie om te bekijken wat voor elk specifiek project haalbaar is.

Binnen het zogenaamde Klankbord Water van de VVSG wordt door de gemeenten onderzocht hoe zij

de afkoppeling op particulier domein optimaal kunnen ondersteunen. Deze ondersteuning kan zowel een financiële tegemoetkoming zijn als het aanbieden van technische expertise. Een aantal gemeenten keren reeds een subsidie uit voor het afkoppelen van de riolering. De gemeenten die de samenwerkings-overeenkomst, niveau 2 cluster water, ondertekenden, kunnen subsidie aanvragen voor afkoppelingsprojecten. Heel wat gemeenten en ook het Vlaamse Gewest kennen ook een subsidie toe voor hemelwaterputten en infiltratievoorzieningen.

Naar aanleiding van de opmaak van de zoneringsplannen wordt ondertussen de laatste hand gelegd aan een voorstel om de rechten en plichten van burgers en bedrijven duidelijk te omschrijven. Hierin zal een verdere afstemming gebeuren op de reële afkoppelingsmogelijkheden in de verschillende gebieden. Het is voor de minister essentieel dat de geleverde financiële inspanning in verhouding staat met de winst die het kan opleveren.

Er werd door mevrouw Van den Eynde een bijkomende toelichting gevraagd bij de 150 miljoen euro extra voor het optimalisatieprogramma in de waterzuivering. Het optimalisatieprogramma 2008-2012 werd voorbereid door VMM in samenspraak met afgevaardigden van de nv Aquafin, de provinciale technische diensten en de voorzitters van de bekkencomités. Er werd bij het selecteren van de projecten maximaal rekening gehouden met de afstemming op de bestaande en geplande (op basis van de goedgekeurde subsidiëringsprogramma's voor gemeentelijke of niet-prioritaire rioleringen) uitbouw van het gemeentelijk rioleringsnet.

Dit heeft volgens de minister tot gevolg dat heel wat bovengemeentelijke projecten, waarvan het rendement in belangrijke mate afhankelijk is van de geplande uitbouw van het gemeentelijk rioleringsstelsel, pas voor de programmajaren 2009 en later konden voorgesteld worden. Voor vele van deze projecten werden concrete acties gedefinieerd met het oog op de opmaak van het volgende optimalisatieprogramma.

Tabel 1 in bijlage bij dit verslag geeft een overzicht van het aantal projecten en de geraamde bedragen van het ontwerp-optimalisatieprogramma 2008-2012, en dit per programmajaar. Voor de projecten geklasseerd binnen de groep 2010-2012 was het, wegens de afhankelijkheid van investeringen van andere instanties, niet mogelijk of voorbarig om hier reeds een exact programmajaar aan toe te kennen.

De belangrijkste conclusies van de minister luiden als volgt:

- bij de opmaak van het ontwerp-optimalisatieprogramma werden de projectvoorstellen grondig gescreend om na te gaan of zij al dan niet klaar waren om ter uitvoering te worden opgedragen. Projecten waarvoor dit niet voor 100 procent het geval was, werden op het indicatieve programmajaar 2009 of de periode 2010-2012 geprogrammeerd. Het resultaat hiervan is dat voor het optimalisatieprogramma 2008 100 projecten gedefinieerd werden. Deze 100 projecten vertegenwoordigen een investeringsbedrag (op niveau raming investeringsprogramma) van circa 81,6 miljoen euro;
- met het goedgekeurde investeringsbudget van 150 miljoen euro kan een budget van maximaal 68,4 miljoen euro beschikbaar worden gesteld om de meerkost van voorgaande investeringsprogramma's en renovatieprogramma's op te vangen. Indien op korte termijn nog andere projecten in het algemeen belang dringend ter uitvoering moeten opgedragen worden, dan kan dit steeds via de procedure voorzien in artikel 51.1 van de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Aquafin. Uiteraard kan het plafondbedrag van 150 miljoen euro niet worden overschreden;
- het programmajaar 2009 en de periode 2010-2012 zijn nog steeds indicatief, wat betekent dat de projecten opgenomen op deze programmajaren bij de opmaak van het volgende optimalisatieprogramma opnieuw zullen geëvalueerd worden.

Voor meer gedetailleerde informatie over de projecten kan steeds het optimalisatieprogramma ter beschikking gesteld worden. Tabel 2 in bijlage bij dit verslag geeft een overzicht van de samenstelling van het optimalisatieprogramma 2008 dat is opgedragen aan de nv Aquafin.

Replieken

De heer *Rudi Daems* informeert naar de concrete timing inzake de tweede fase van de beheersovereenkomst met Aquafin.

De heer *Erik Matthijs* merkt op dat tijdens de vorige legislatuur tevergeefs pogingen werden ondernomen om de Aquafin-problematiek op te lossen. In

de beheersovereenkomst zal nu wel een ecologische resultaatsverbintenis worden opgelegd. De heer *Matthijs* begrijpt daarom de herhaalde tussenkomsten van de heer *Daems* over Aquafin niet.

II.7. Decreet integraal waterbeleid

Opmerkingen en vragen van de leden

Het decreet integraal waterbeleid wordt verder geïmplementeerd op het terrein. De start van de 52 waterschappen werd voorbereid. Toch stelt mevrouw *Hilde Crevits* zich vragen bij de verdere uitvoering van bepaalde maatregelen. Voor de lokale bestuurders blijft een duidelijke visie ontbreken. Onder 4.3.1.2.6. verwijst de minister in de beleidsbrief naar de uitvoering van geïntegreerde projecten op het terrein via een waterhuishoudingsplan. Hoe verhoudt dit plan zich tot alle andere plannen? Hoe zullen lokale projecten inzake integraal waterbeleid nog autonoom gesubsidieerd kunnen worden? Of zal alle subsidiëring verlopen via de bekken- en deelbekkenstructuren, de waterschappen of de polders en wateringen?

De watertoets is volgens mevrouw *Marleen Van den Eynde* een zeer belangrijk instrument in de strijd tegen de wateroverlast en tegen het aanbrengen van schade in het waterbeheerssysteem. Maar het blijkt dat dit instrument nog steeds bijsturing behoeft. Het lid meent dan ook dat het meer dan hoog tijd is om dit instrument degelijk gestalte te geven.

De heer *Rudi Daems* is tevreden dat er nu eindelijk middelen worden uitgetrokken voor het Rubiconfonds (2,5 miljoen euro). De vraag is echter hoe die zullen worden besteed. De toelichting vermeldt dat de kredieten zullen worden aangewend voor waterkeringswerken en werken voor de aanleg, aanpassing en inrichting van overstromingsgebieden en wachtbekkens en bijhorende werken van natuurtechnische milieubouw. De beleidsbrief meldt dan weer op bladzijde 34 dat het decreet integraal waterbeleid niet in een vergoedingsregeling voorziet voor het weigeren van vergunningen ten gevolge van de watertoets. Hiervoor kan volgens de beleidsbrief de verwerving van de betrokken terreinen, bijvoorbeeld voor overstromingsgebieden of oeverzones, een oplossing bieden. Daarvoor moeten middelen worden uitgetrokken en de vraag van het lid is hoe het een zich tot het ander verhoudt. Wat zal er concreet gebeuren met de kredieten in het fonds? Indien het fonds niet

aanspreekbaar is voor vergoedingen, waar zullen dan middelen voor de vergoedingen worden uitgetrokken? Kunnen de middelen die nu in het fonds zijn opgenomen voor de uitvoering van allerlei waterwerken enkel worden aangewend door de gemeenten en provincies? Kunnen ze ook dienen voor werken van het Vlaamse Gewest?

De heer *Bart Martens* verwijst naar eerdere pleidooien voor een afstemming van de waterketenbenadering op de watersysteembenadering. Bij de reorganisatie van de watersector werd aan de drinkwaterintercommunales een saneringsplicht opgelegd met de bedoeling dat ze tot waterketenbedrijven zouden kunnen uitgroeien, die niet alleen drinkwater gaan winnen en leveren maar ook het afvalwater inzamelen en zuiveren. Dit moet echter afgestemd worden op de watersysteembenadering, die in het kader van het decreet integraal waterbeleid vorm heeft gekregen en die verloopt via bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen. Een inflatie aan planfiguren (zoneringsplannen, uitvoeringsplannen, bekkenbeheerplannen, deelbekkenbeheerplannen) moet worden vermeden. Een afstemming, of zelfs een inbedding van deze plannen kan zowel de integrale beleidsvisie ten goede komen als een administratieve vereenvoudiging meebrengen. Zeker indien de waterketenbedrijven zich ook gaan inlaten met de afvoer van het hemelwater, het herstel en instandhouden van het grachtenstelsel, infiltratiezones en overstromingsgebieden, enzovoort komen zij op het terrein van de watersysteembenadering die in de bekkenbeheerplannen vorm wordt gegeven. Hoe denkt de minister beide benaderingen op elkaar te kunnen afstemmen? Ziet de minister mogelijkheden om beide benaderingen te stroomlijnen of te integreren? Dit kan er ook toe bijdragen dat de lokale besturen en de bevolking niet worden overspoeld met openbare onderzoeken voor alle diverse plannen.

Ook de heer *Patrick Lachaert* heeft een vraag over de stand van zaken van de uitvoering van het decreet integraal waterbeleid, meer bepaald over de coördinerende rol die de provincies kregen bij de oprichting van een samenwerkingsverband met de gemeenten en de polders en wateringen op het niveau van de deelbekkens. Er moet worden vermeden dat in 2009, bij de vooropgestelde evaluatie, wordt vastgesteld dat de provincies hun rol niet hebben vervuld en dat de polders en wateringen om die reden met afschaffing worden bedreigd.

Antwoord van de minister

De *minister* laat opmerken dat de implementatie van de watertoets geen sinecure is gebleken wegens een

aantal lacunes in het decreet integraal waterbeheer. Aanvullende richtlijnen en beoordelingsschema's voor vergunningverleners werden daarom gebundeld in een besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006. Deze richtlijnen worden vanaf 1 november 2006 toegepast voor alle nieuwe vergunningen. Door het ter beschikking stellen van informatica-tools en het organiseren van vorming worden de vergunningverleners bijkomend ondersteund. Op deze manier wordt het volgens de minister mogelijk gemaakt om enerzijds het complexe watersysteem op een werkbare manier te vatten en anderzijds om administratieve overlast te vermijden.

Uiteraard gebeurt verder een permanente evaluatie van het nieuwe instrument watertoets. Bijsturingen worden waar nodig voorzien. De minister bereidt bijvoorbeeld een aanpassing van het decreet integraal waterbeleid voor teneinde vergunningen die geen impact hebben op het watersysteem decretaal uit te sluiten. In 2007 zullen ook nadere regels worden uitgewerkt voor het uitvoeren van een watertoets voor plannen en programma's, zodat in een vroeg stadium de watertoets reeds kan uitgevoerd worden. Daardoor kunnen problemen en administratieve overlast bij de eigenlijke vergunningverlening worden vermeden.

De heer *Martens* stelde vragen over de waterketenbenadering versus de watersysteembenadering, de evolutie op het terrein en het grote aantal openbare onderzoeken. De waterketen is volgens de minister een onderdeel van het watersysteem. De waterketen beïnvloedt dan ook het watersysteem. De algemene beleidsaanpak is erop gericht om de impact van de waterketen op het watersysteem zo klein mogelijk te houden. In die zin is er dus een band, die ook door de VMM bewaakt wordt.

In uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water en het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid worden waterbeheerplannen opgesteld. Om gebiedsgericht te werken, gebeurt dit op verschillende niveaus: het internationale stroomgebiedsdistrict Schelde en Maas, de bekkens en deelbekkens. Vlaanderen is verdeeld in 11 bekkens en 103 deelbekkens.

De stroomgebied-, bekken- en deelbekkenbeheerplannen bepalen het integraal waterbeleid voor het desbetreffende stroomgebied, bekken of deelbekken en bevatten acties en maatregelen om de doelstellingen van het plan te bereiken. Om de procedure te vereenvoudigen, bepaalt het decreet integraal waterbeleid dat de deelbekkenbeheerplannen als deelplannen worden toegevoegd aan de bekkenbeheerplannen, zodat ze als een geheel in openbaar onderzoek gaan.

Het openbaar onderzoek van de bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen, die daar een onderdeel van zijn, loopt van 22 november 2006 tot 22 mei 2007. In elke gemeente liggen het (de) bekkenbeheerplan(nen) en de deelbekkenbeheerplannen ter inzage voor de bekkens en deelbekkens die binnen het grondgebied van de gemeente vallen. Alle informatie kan ook digitaal ingekeken worden op www.volvanwater.be. Het gaat volgens de minister om een van de grootste openbare onderzoeken die ooit in Vlaanderen werden georganiseerd.

Daarnaast heeft de minister beslist om de openbare onderzoeken over de eerste en tweede stap in de voorbereiding van het stroomgebiedbeheerplan samen te voegen. Bovendien werd beslist het openbaar onderzoek ter voorbereiding van het stroomgebiedbeheerplan gelijktijdig te laten verlopen met het openbaar onderzoek van de bekken- en deelbekkenbeheerplannen. Concreet betekent dit dat de drie afzonderlijke openbare onderzoeken die oorspronkelijk voorzien waren, nu als één groot onderzoek worden georganiseerd. Dit toont volgens de minister aan dat erover gewaakt is geen massa's openbare onderzoeken te organiseren.

Op planniveau zijn daarnaast in 2007 ook de openbare onderzoeken voor de zoneringsplannen voorzien (cf. supra). De zoneringsplannen geven aan hoe in de toekomst het huishoudelijk afvalwater van alle inwoners van een gemeente moet worden gezuiverd: zal het afvalwater worden ingezameld en centraal gezuiverd of moet er individueel worden gezuiverd? Deze plannen zoomen dus in op een groter detailniveau dan de waterbeheerplannen. Deze openbare onderzoeken lopen per gemeente. De openbare onderzoeken voor de zoneringsplannen starten pas in 2007. Wanneer het openbaar onderzoek precies start, is volgens de minister van de gemeente afhankelijk.

Het meenemen van de zoneringsplannen in de deelbekkenbeheerplannen zou gunstig zijn en lijkt de minister in elk geval een na te streven doelstelling voor de deelbekkenbeheerplannen tweede generatie.

Uit tussenkomst van mevrouw Crevits bleek ook de zorg dat de procedures inzake de 52 waterschappen niet zouden leiden tot een vertraging in het uitvoeren van de projecten op het terrein. In afwachting van de definitieve goedkeuring van de deelbekkenplannen kunnen de lokale besturen volgens de minister hun beheerstaken verder uitvoeren. De meerwaarde van de afstemming van de opgemaakte deelbekken-

beheerplannen op de waterhuishoudingsplannen van polders en wateringen zal reeds spelen bij de projecten die vanaf 2007 in uitvoering gaan. Er zal dus geen vertraging optreden. Er zijn immers geen nieuwe of bijkomende procedures te doorlopen, buiten de afstemming die reeds gebeurde bij de opstelling van het plan.

Meer fundamenteel wil de minister stellen dat de waterschappen en bekkencomités geen doel op zich zijn maar een middel zijn om een meer doelmatig en efficiënt waterbeleid te ontwikkelen. Het kan niet de bedoeling zijn dat waterschappen concrete projecten op het terrein vertragen. De samenwerking tussen de verschillende spelers binnen het integraal waterbeleid moet juist leiden tot snellere en betere resultaten op het terrein. Indien het tegendeel toch mocht blijken, zal de minister de gepaste maatregelen nemen.

De heer Lachaert verwees naar de evaluatie van de polders en wateringen, te verwachten in 2009, en naar de coördinerende rol van de provincies. De minister kan melden dat de afdeling Water van de VMM, bevoegd voor de polders en wateringen, recent een grondige inventarisatie heeft gemaakt van de werking van de polders en wateringen. Deze opdracht werd in nauwe samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Polders en Wateringen (VVPW) uitgevoerd. Op basis van deze recente gegevens zal de verdere evaluatie van de werking van de polders en wateringen over de provinciegrenzen heen uitgevoerd worden. De provincie Oost-Vlaanderen heeft, op initiatief van de gouverneur en in samenwerking met de administratie van de minister en de polders en wateringen zelf, krachtlijnen voor de modernisering van de polders en wateringen uitgewerkt en daar een studiedag aan gewijd. Deze voorstellen zullen in de evaluatie meegenomen worden.

II.8. Natuur- en bosbeleid

Opmerkingen en vragen van de leden

Mevrouw *Hilde Crevits* vindt het terecht dat het recreatief medegebruik hoog op de agenda staat, niet alleen in de beleidsnota Leefmilieu en Natuur, maar ook in de beleidsnota Ruimtelijke Ordening en in de beleidsnota Plattelandsontwikkeling. Het is van groot belang dat tussen de diverse sectoren en de bevoegde ministers goed wordt samengewerkt en overlegd. De minister haalt terecht aan dat het ontbreken van een

eenduidig toegankelijkheidsreglement voor natuur en bos en groot struikelblok vormt. Het lid hoopt dat er spoedig een eenvormig reglement komt.

Het lid is ook tevreden dat de minister een methodiek van het bomenbeheer en het harmonisch parkbeheer ter beschikking van de gemeenten wil stellen. Mevrouw Crevits stelde in het verleden al een parlementaire vraag hierover en hoopt nu dat de minister de gemeenten daadwerkelijk zal ondersteunen. Er moeten ook indicatoren worden uitgewerkt om de draagkracht te meten inzake toegankelijkheid.

De heer *Rudi Daems* verwijst naar eerdere tussenkomsten en herhaalt zijn mening dat minister Peeters de afbakening van natuur- en bosgebieden stiefmoederlijk behandelt. Het cruciale dossier van de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur komt ook nauwelijks aan bod in de beleidsbrief, terwijl de herbevestiging van agrarische gebieden volop loopt. Uiteraard is de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening hierin een belangrijke speler, maar minister Peeters zou een meer actieve rol kunnen spelen en meer ambitie kunnen tonen om tot de afbakening van het Vlaamse Ecologisch Netwerk te komen.

2007 wordt ook een cruciaal jaar voor het bepalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura-2000-netwerken. Wat is de stand van zaken? Worden er voldoende mensen en middelen ingezet? Een gelijkaardige vraag moet worden gesteld voor de natuurrichtplannen. De minister besteedt daar wel aandacht aan in de beleidsbrief, maar het lid wil graag vernemen welke concrete natuurrichtplannen in 2007 zullen worden uitgevoerd.

De heer Daems verwijst naar het colloquium dat de VLM begin november 2006 organiseerde over de inrichting van het buitengebied, en dit naar aanleiding van 50 jaar ruilverkaveling. Ruilverkaveling is volgens het lid een instrument dat veel goed maar ook veel kwaad heeft aangericht. Er is alleszins nood aan het herdenken en moderniseren van de inrichtingsinstrumenten voor het buitengebied. Op het colloquium kwam ook het zogenaamde 'toolbox-decreet' ter sprake, een decreet dat het de minister mogelijk zou maken om op een flexibele manier de bestaande instrumenten in te zetten. Wat is het standpunt van de minister over deze suggestie?

Het lid betreurt verder dat de sinds 2004 verlaagde dotatie aan erkende natuurverenigingen laag blijft. Merkwaardig is dan de daling in basisallocatie

362B7003 voor de verwerving van patrimonium door Bos en Groen. In de periode 2002-2003 werd hiervoor jaarlijks ongeveer 15 miljoen euro uitgetrokken. Vanaf 2004 is dit eerst gedaald tot 13 miljoen euro en voor 2007 bedraagt het nog 9,9 miljoen euro. Wat is de motivatie voor deze forse daling?

De heer Daems verwijst verder naar een persbericht van medio november 2006 van de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) waarin wordt gesteld dat er jaarlijks in Vlaanderen meer dan 200 hectaren bos wordt gekapt. Volgens het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen moest er tussen 1994 en 2007 echter 10.000 hectare bos bijkomen. Tot nu toe is er volgens de VBV 3582 ha gerealiseerd, maar daartegenover staat dat tussen 1994 en 2000 3664 ha bos is verdwenen. Bebossing maakt deel uit van het Klimaatplan van de minister, maar op die manier zal ook die subdoelstelling van het plan niet worden gehaald.

Volgens de heer *Bart Martens* ontbreekt een soort retroplanning of een goed stappenplan voor het halen van de doelstellingen van het RSV inzake bos en natuur (38.000 ha bijkomend natuurgebied, 10.000 ha extra bos, 3000 ha compensatiebos). Minister Peeters zou dit samen met de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening kunnen uitwerken. De beleidsbrief vermeldt dat in 2006 tot nu toe 343 ha natuur en bosgebied werd aangekocht door de Vlaamse overheid. Natuurlijk zijn er nog andere instanties die aankopen, maar met een dergelijk aankoopritme kunnen de doelstellingen inzake bijkomend bos en natuurareaal niet worden gehaald. Het lid weet dat de afbakeningsprocessen in het buitengebied vertraging hebben opgelopen, maar het verdient aanbeveling om voor de twee processen die reeds zijn afgerond (Haspengouw-Voeren en Kustpolders-Westhoek) na te gaan of de relatieve doelstellingen werden gerealiseerd. Op die manier kan worden nagegaan of de aanpak van de verdeling in 15 buitengebiedregio's een goede werkwijze is om de vooropgestelde doelstellingen te halen.

De heer *Frans Wymeersch* heeft bedenkingen bij het soortenbeleid. Het is vanzelfsprekend dat in een aantal instrumenten voor natuurbehoud wordt voorzien en dat de minister aandacht heeft voor het herstel van ecologische waarden in natuur- en bosgebieden en voor het soortenbeleid. Een herstelbeleid houdt echter ook het risico in dat een verstoring element wordt ingebracht in ecologische evenwichten. Een herstelbeleid moet dan ook zeer omzichtig worden gevoerd en daarbij moet met alle elementen op het

terrein rekening worden gehouden. De fractie van het lid waardeert dat de minister actief alle spelers op het terrein wil betrekken bij de uitwerking van het beleid. De spelers op het terrein moeten echter niet alleen kunnen participeren, ze moeten ook geresponsabiliseerd en gewaardeerd worden. Dit kan via een reglementering of via een betoelaging gebeuren, maar de rol van alle actoren moet worden gewaardeerd.

Er is een moeilijk evenwicht tussen economie en ecologie en de minister moet daar vaak moeilijke keuzes in maken. Een voorbeeld daarvan is de keuze die moet worden gemaakt bij de ontwikkeling van het Schelde-estuarium. Vlaams Belang was nooit overtuigd van de noodzaak om de dossiers inzake veiligheid, toegankelijkheid en natuurlijkheid aan elkaar te koppelen. Ook in Nederland maakt men nu kanttekeningen bij het aspect natuurlijkheid. De heer Wymeersch meent dat men de twee andere pijlers (veiligheid en toegankelijkheid) voorrang moet durven geven indien de pijler natuurlijkheid in het gedrang komt.

Antwoord van de minister

Minister *Kris Peeters* begrijpt uit de tussenkomst van mevrouw Crevits dat ze veel belang hecht aan het uitwerken van een eenduidig reglement voor de toegankelijkheid van bos en natuur. Er moet ook werk worden gemaakt van indicatoren om de draagkracht van natuurgebieden te meten. Volgens de minister bestaan er op dit moment drie uitvoeringsbesluiten die relevantie hebben voor de toegankelijkheid van bossen en natuurreservaten:

- het ministerieel besluit van 23 oktober 1975 houdende reglementering van de bewaking, de politie en het verkeer in de staatsnatuurreservaten, buiten de wegen die voor het openbaar verkeer openstaan;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 1993 betreffende de toegankelijkheid en het occasionele gebruik van de bossen en
- het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurgebieden en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies.

Er is dus in de eerste plaats een uitdaging om te vereenvoudigen. Het is dan ook de bedoeling van de minister te komen tot één nieuwe en gelijkvormige

regelgeving, op basis van een uitgebreid doelgroepenoverleg. Hiermee wil de minister ook uitvoering geven aan de recente wijziging van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu in dit verband. In die wijziging is vervat dat er, in functie van recreatief medegebruik, slechts afwijkingen kunnen toegestaan worden op de afzonderlijke verbodsbepalingen eigen aan reservaten, voor zover die afwijkingen verenigbaar zijn met de doelstellingen van het betrokken reservaat. Het uitwerken van een methodiek daartoe beschouwt de minister als een problematiek die samenhangt met de uitvoering van het voormelde, nog vast te stellen besluit.

Mevrouw Crevits vroeg ook toelichting bij de plannen in verband met bomenbeheer en een harmonisch park- en groenbeheer. In 2007 wil de minister een actieplan voor het openbare park- en groenbeleid laten afwerken, met als kern het ‘Harmonisch Park- en Groenbeheer’. Om de krachten te bundelen, wenst de minister thematische discussie- en vormingsdagen voor lokale mandatarissen te organiseren. Het streefdoel is om op basis van de samenwerkingsovereenkomst te komen tot 150 gemeenten met een project inzake harmonisch parkbeheer. Op het vlak van bomenbeheer wordt in 2007 gewerkt aan technische richtlijnen voor parken. Beoogd wordt de methodiek voor het ontwikkelen van bomenbeheerplannen aan lokale besturen aan te reiken, inclusief de ontwikkeling van een digitaal beheerssysteem.

De heer Martens vroeg naar een planning in verband met het halen van de doelstellingen inzake bos en natuur uit het structuurplan en vroeg of de relatieve doelstelling gehaald is bij de pilootgebieden Haspengouw en Kust-Polders. De minister antwoordt dat de Vlaamse Regering op 2 december 2005 haar goedkeuring hechtte aan de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in uitvoering van het RSV, met name aan de beleidsmatige herbevestiging van een aantal bestaande plannen van aanleg voor de agrarische en natuurlijke structuur regio Haspengouw-Voeren. Op 31 maart 2006 hechtte de Vlaamse Regering op dezelfde manier haar goedkeuring aan de beleidsmatige herbevestiging van een aantal bestaande plannen van aanleg voor de agrarische en natuurlijke structuur in de regio Kust-Polders-Westhoek. Voor de verschillende gebieden samen werden met deze beslissing volgende oppervlaktes herbevestigd: respectievelijk 40.996 ha en 95.200 ha landbouwgebied, respectievelijk 136 ha en 63 ha natuurgebied, 221 ha en 160 ha overig groen en tot slot 55ha en 273 ha bos.

Bij deze beslissingen werd evenwel ook een uitvoeringsprogramma goedgekeurd, dat moet leiden tot verdere planologische uitvoeringsacties. Minister Peeters heeft zijn administratie gelast de noodzakelijke personeelsleden vrij te maken om de uitvoering van deze acties te ondersteunen. Of de relatieve doelstelling inzake natuur en bos gehaald zal worden, hangt dus af van de uitvoering van deze acties. Het bewaken van het tempo en de vooruitgang van deze acties is een verantwoordelijkheid voor de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening. De vraag om een retroplanning op te maken voor het behalen van de planologische doelstellingen uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, valt volgens minister Peeters dus onder de bevoegdheid van de minister van Ruimtelijke Ordening.

Daarnaast is er de kwestie van de feitelijke herbebossing en creatie van meer natuur zoals aangegeven in het regeerakkoord. Zoals in de beleidsbrief wordt vermeld, werden voor de bosuitbreiding aandachtsgebieden geselecteerd op basis van de zogenaamde gewenste bosstructuur. Ter voorbereiding van de beoogde bosuitbreiding is op die manier reeds een oppervlakte van 5205 ha voor stadsbossen en compensatiebossen in kaart gebracht. Daarnaast zijn er nog andere projecten zoals de regionale bossen en historische bosgebieden, met een totaaloppervlakte van 8695 ha gepland of in uitvoering. Gezamenlijk komen deze getallen volgens de minister grosso modo overeen met het gestelde doel. Momenteel wordt er door de administratie actief meegewerkt aan de integratie van deze projecten binnen het proces afbakening van het buitengebied, alsook binnen de afbakening van een aantal stedelijke gebieden. In deze gebieden is er echter vandaag nog ander grondgebruik, wat maakt dat het proces van feitelijke bestemmingswijziging traag verloopt.

Overigens zal de Vlaamse overheid in 2006 aan hetzelfde tempo als in 2005 en 2004 terreinen verwerven. Voor 2007 wordt verder gewerkt aan de bosuitbreidingsprojecten waarvoor reeds een lokalisatiestudie werd uitgevoerd alsook aan de reeds gedeeltelijk gerealiseerde projecten, waarbij stadsbossen prioritair gerangschikt staan. Voor zover verenigbaar met de principes van het regeerakkoord en gesteund door een lokaal draagvlak, zullen er nieuwe projecten worden opgestart.

De minister ontkent dus dat het budget voor de aankoop van bossen en bosgrond daalt. De verminderingen van de kredieten ten bedrage van 3,4 miljoen

euro op artikel 361B7003 zijn louter het gevolg van de overheveling naar artikel 361B1232 bestemd voor uitgaven met betrekking tot het patrimonium onder het beheer van Agentschap Natuur en Bos (ANB), daar de aanrekeningsregels met betrekking tot investeringen gewijzigd zijn. De minister verwijst in dit verband naar de omzendbrief betreffende vermogensgoederen.

De heer Daems verwees ook naar Natura 2000 en naar het tijdig en correct vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Volgens de minister moeten, in uitvoering van de Habitatrichtlijn, inderdaad instandhoudingsdoelstellingen – of minstens ‘prioriteiten’ – per habitatrichtlijngebied kunnen voorgelegd worden aan de Europese Commissie en dat tegen 2010. Met dit voor ogen werd er door het ANB en INBO in 2006 verder gewerkt aan de conceptualisatie van instandhoudingsdoelstellingen. Het is de bedoeling van de minister in het eerste trimester van 2007 te komen tot organisatorische afspraken, zodat de werkzaamheden voor de afzonderlijke speciale beschermingszones kunnen aangevat worden op een tijdige, wetenschappelijk correcte en gedragen manier.

Een gelijkaardige vraag werd gesteld naar de stand van zaken van de natuurrichtplannen. De minister vermeldt dat op 12 mei 2004 vijf natuurrichtplanprojecten werden ingesteld: één per provincie, met name Hoppeland in West-Vlaanderen, Dendervallei in Oost-Vlaanderen, Kempische Heuvelrug in Antwerpen, Demervallei in Vlaams-Brabant en Hoge Kempen in Limburg. Op 19 mei 2005 heeft de minister, in uitvoering van een regeringsbeslissing over het ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Golf van De Haan, een zesde natuurrichtplanproject ingesteld, met name de Middenkust. Voor elk natuurrichtplan werd een plangroep opgericht, bestaande uit Vlaamse ambtenaren uit de betrokken beleidsvelden, en werd ook een stuurgroep opgericht die bestaat uit vertegenwoordigers van de lokale besturen en de lokale belangengroepen.

Eind 2006 komen deze natuurrichtplanprojecten stilaan in de fase van voorlopige goedkeuring. De ontwerpplannen worden momenteel besproken in de plan- en de stuurgroep, en vormen ook het voorwerp van diverse vormen van bilateraal overleg met de betrokken doelgroepen. De minister verwacht in het eerste trimester van 2007 deze ontwerpplannen te kunnen goedkeuren, zodat ze in openbaar onderzoek kunnen gaan. Het is de bedoeling van de minister

om op basis van de opgedane ervaring de figuur van de natuurrichtplannen grondig te laten evalueren, en dit op relatief korte termijn. Deze evaluatie moet in de loop van 2007 leiden tot een eenvoudiger en transparanter overlegproces met betrekking tot het implementeren van onder meer afzonderlijke speciale beschermingszones.

Wat de vraag van de heer Daems over het zogenaamde toolbox-decreet betreft, kan de minister antwoorden dat hij positief staat tegenover een decreet waardoor de mogelijkheid geboden wordt om op een flexibele wijze diverse inrichtingsinstrumenten in te zetten. De minister heeft aan de VLM gevraagd om een voorontwerp op te stellen, dat dan uiteraard ook met de landbouwsector en natuursector moet besproken worden. Een dergelijk flexibel inrichtingsinstrument mag immers niet bedreigend gepercipiëerd worden door de betrokken sectoren, maar moet daadwerkelijk als een hulpmiddel gezien worden.

Repliek

Volgens de heer *Rudi Daems* bevestigt het antwoord van de minister dat er nog een lange weg moet worden afgelegd. De minister verwijst misschien te gemakkelijk naar de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening. Minister Peeters is bevoegd voor Leefmilieu en Natuur en moet er mee voor zorgen dat de doelstellingen worden gehaald. Dat 'backcasting' of retroplanning nodig is, blijkt uit de aangehaalde cijfers. Tegen dit tempo zullen de doelstellingen uit het RSV en het regeerakkoord lang niet worden gehaald.

II.9. Klimaat- en luchtbeleid (algemeen)

Opmerkingen en vragen van de leden

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* meent dat er ongetwijfeld de komende jaren nog zware inspanningen van deze Vlaamse Regering zullen worden gevraagd om tot een degelijk en efficiënt klimaatbeleid te komen. Het is voor het lid duidelijk dat op alle terreinen maatregelen moeten worden genomen. Zowel in de energiesector als in de industrie en inzake mobiliteit, land en bosbouw. Ook de energiebesparingen in gebouwen zullen een CO₂-besparing moeten teweeg brengen. Mevrouw Van den Eynde is bijzonder verheugd over het feit dat de minister zeer doelgericht te werk is gegaan wat betreft de aanpak van een aantal specifieke sectoren die een zeer grote CO₂-bron vormen. Maar er is nog veel werk aan de winkel. De

debatten over hoe dit allemaal zal worden ingevuld, komen nog volop op gang. Het bijhorende Vlaams Klimaatbeleidsplan zal daar zeker een leidraad in vormen. Het zal volgens het lid absoluut noodzakelijk zijn om zowel de politiek als de bevolking warm te houden voor de klimaatproblematiek, maar zonder aan overacting te doen. Iedereen lijkt nu wel de ernst te beseffen van de opwarming van de aarde, maar al te veel paniekzaaiërij en negativisme brengt een oplossing geen stap dichterbij. Daarom blijft het lid het principe huldigen dat door een positieve houding en een positief milieubeleid grotere stappen voorwaarts gezet kunnen worden en vele mensen gemotiveerd en gemobiliseerd kunnen worden om echt iets te doen voor het milieu. Regelmatige tussentijdse besprekingen in de commissie zullen ook de politici wakker houden. Het voortdurend zoeken naar nieuwe initiatieven om de CO₂-uitstoot te beperken zal sneller tot daadwerkelijke reducties leiden. Niet alleen gemeentebesturen maar ook intercommunales zullen de nodige bijdragen moeten leveren, onder meer door het wagenpark milieuvriendelijker te maken. Ook het algemene luchtbeleid wordt volgens de beleidsbrief zeer doelgericht aangepakt en het lid kan zich achter die aanpak scharen omdat die de meest efficiënte is.

Mevrouw Van den Eynde en haar fractie blijven aandringen op een goede communicatie met de burger om zo de betrokkenheid bij het milieubeleid te stimuleren. Wat het klimaatbeleid, maar ook het luchtbeleid betreft, stelt het lid vast dat er heel wat kredieten worden uitgetrokken voor allerlei campagne-middelen. Dat is een goede zaak.

De NEC-richtlijn leidt er volgens mevrouw Van den Eynde toe dat vooral de chemische sector de komende jaren opnieuw zware inspanningen zal moeten leveren. Specifieke maatregelen zullen noodzakelijk zijn voor deze sector. Kan de minister meedelen hoe groot dit probleem is voor de chemische sectoren in Vlaanderen? Het lid gaat ervan uit dat de minister hierover duidelijke informatie kan verschaffen vermits per sector de relevante informatie zou worden verzameld en actueel gehouden. Heeft de minister ook al zicht op de omvang van deze problematiek in Vlaanderen ten opzichte van andere lidstaten?

De beleidsbrief geeft ook aan dat de minister bijkomende inspanningen wil doen voor de ozonproblematiek. Blijkbaar zoekt de minister nog naar betere meettechnieken, maar kan hij ook aangeven welke preventieve maatregelen zullen worden genomen indien de modellen aantonen waar de problematiek zich situeert?

De Vlaamse Regering heeft beslist om een ecologiepremie toe te kennen aan bedrijven die hun zware vrachtwagens en bussen (ouder dan de Euro 4-norm) uitrusten met roetfilters. Mevrouw Van den Eynde vraagt daar meer uitleg over. Kan de minister meedelen hoeveel bedrijven reeds een ecologiepremie aangevraagd hebben? Op welke manier wordt het bestaan van de premie kenbaar gemaakt aan de bedrijven?

De heer *Karlos Callens* heeft in zijn algemene tussenkomst verwezen naar het belang van innovatie voor het Vlaamse milieubeleid. Inzake de klimaatproblematiek en de Kyoto-maatregelen, waar een toenemend belang aan wordt gehecht, bleek recent nog dat België mondiaal bekeken niet slecht presteert. De technieken die worden toegepast of ontwikkeld voor de beperking van de uitstoot kunnen op zichzelf al een economisch goed worden en voor een sterk terugverdieneffect zorgen.

De heer *Rudi Daems* verwijst naar het verzoek van Groen! om een commissie ad hoc rond klimaatverandering op te richten. Het lid zal de belangrijkste opmerkingen over het klimaatbeleid opsparen tot het verhoopte themadebat. De heer Daems heeft wel een concrete vraag over het toewijzingsplan van de emissierechten. Zowel de Minaraad als de SERV lijken van mening dat de emissierechten nogal ruim zijn toebedeeld. Is dit correct? Kan er een internationale vergelijking worden gemaakt wat de toekenning van deze rechten betreft?

In 2004 is er binnen de Vlaamse administratie een belangrijk project van interne milieuzorg gestart. Voor het derde jaar op rij wordt daarvoor het beperkte bedrag van 223.000 euro uitgetrokken. De heer Daems vindt dit een laag bedrag, ervan uitgaande dat de overheid in de klimaatproblematiek het goede voorbeeld moet geven. Kan dit bedrag niet worden opgetrokken?

De heer Daems merkt op dat de beleidsbrief vermeldt dat het NO_x-emissieplafond voor de transportsector niet werd gehaald. Dat was al langer duidelijk, maar volgens de informatie van het lid wordt ook het plafond voor stationaire bronnen (gebouwen, industrie en dergelijke) niet gehaald. Is deze informatie correct en welke bijkomende maatregelen denkt de minister dan te nemen?

Ook de heer *Bart Martens* merkt op dat bepaalde sectoren een bijkomende inspanning zullen moeten leveren om de doelstellingen van de NEC-richtlijn te halen. In 2007 zal beslist worden via welke weg de

bijkomende maatregelen zullen worden gerealiseerd: via reglementering of vergunning dan wel via economische instrumenten. Het lid pleit ervoor nu knopen door te hakken: er zijn tijdens vorige legislatuur reeds studies verricht over de inzet van economische instrumenten bij het terugdringen van verzurende en ozonvormende stoffen en een beslissing dringt zich nu op. De investeringen die bedrijven moeten doen om aan bijkomende vergunningsvoorwaarden te voldoen of waartoe ze door economische instrumenten zullen worden aangemoedigd, moeten in 2010 tot resultaten leiden wat de uitstoot van NO_x betreft. De emissieplafonds van de NEC-richtlijn moeten dan worden gerespecteerd. Het lid dringt daarom aan meer spoed bij het nemen van beslissingen.

De beleidsbrief bevat volgens de heer Martens interessante passages voor wat na 2010 (NEC-richtlijn) en 2012 (Kyoto-protocol) staat te gebeuren. Toch blijft de toon erg voorzichtig. Zo zal eerst nog onderzoek gebeuren naar de impact voor Vlaanderen van het opnemen van de emissies van scheepvaart en luchtvaart. Het relatieve aandeel van deze broeikasgasemissies is in Vlaanderen veel hoger dan in andere landen. De andere landen zouden dus een ruimere marge hebben om een reductie in die sectoren op te vangen. Volgens de heer Martens is het belang van de scheepvaart en luchtvaart voor de Vlaamse economie een reden te meer om aan te dringen op Europese maatregelen. Dit gebeurde bijvoorbeeld ook bij de bespreking van de Europese normen voor fijn stof, waarbij het Vlaamse Gewest niet is meegegaan in het verzet tegen strengere normen maar wel met succes aanvullend Europees beleid heeft bepleit. Op die manier worden ook andere lidstaten, die gemakkelijker aan de eisen inzake luchtkwaliteit kunnen voldoen, toch gedwongen investeringen te doen en ontstaat er een meer gelijk speelveld. Volgens de heer Martens moet deze benadering ook worden gevolgd voor verzurende en ozonvormende stoffen en broeikasgassen: op Europees niveau moet Vlaanderen proactief ijveren voor strengere Europese maatregelen, die voor alle lidstaten gelden. Het Vlaamse Gewest en de lidstaat België moeten dan niet eenzijdig maatregelen nemen die hun concurrentiepositie kunnen aantasten.

De beleidsbrief bevat een hoofdstuk over innovatief milieubeleid maar ook de overheid zou haar voorbeeldfunctie beter kunnen waarmaken. Dit is uiteraard niet alleen een taak voor de minister van Leefmilieu. De Vlaamse overheid zou bijvoorbeeld een hoge ecoscore kunnen opleggen indien haar

voertuigenpark wordt aangevuld met nieuwe personen- of vrachtwagens. Bij nieuwe gebouwen zou de passiefhuis-standaard en een hoog energierendement (laag E-peil) kunnen worden vooropgesteld, om op die manier de voorlopers in de architectenwereld en de bouwsector te ondersteunen. Het aandeel van de overheidsbestedingen in het bruto nationaal product is vrij hoog. Door het ‘vergroenen’ van het aankoop- en investeringsbeleid kan de overheid innoverende concepten en producten stimuleren.

Antwoord van de minister

Minister *Kris Peeters* antwoordt eerst op de vraag van mevrouw Van den Eynde over de impact van de Europese richtlijnen voor de chemische sector. Een belangrijke richtlijn is de IPPC-richtlijn (integrated pollution prevention and control), die vraagt dat alle bedrijven die voldoen aan de criteria van de richtlijn de beste beschikbare technologie toepassen. De Vlaamse milieuregelgeving stelt echter dat alle hinderlijke inrichtingen moeten voldoen aan BBT, wat dus merkbaar strenger is dan de IPPC-regelgeving. De richtlijn vraagt daarenboven dat al deze zogenaamde IPPC-bedrijven daarop gecontroleerd worden. In Vlaanderen is momenteel een actie lopende waarbij door de administratie wordt nagegaan of de vergunningen en de erin opgelegde voorwaarden conform IPPC zijn. Bij bedrijven waar wordt vastgesteld dat dit niet zo is, zal aan de vergunningverlenende overheid worden voorgesteld om de milieuvergunning aan te passen. Na wijziging van de vergunningen en de nodige tijd voor implementatie ervan, zal de Milieu-inspectie op het terrein nagaan of de vergunningsvoorwaarden daadwerkelijk worden nageleefd. Omdat Vlarem, vaak nog aangevuld met bijzondere voorwaarden, reeds BBT vereist, mag worden verondersteld dat de chemische sector, of de Vlaamse IPPC-bedrijven in het algemeen, reeds in hoge mate voldoen aan de IPPC-regelgeving. De minister gaat er alvast van uit dat Vlaamse bedrijven niet meer getroffen zullen worden dan bedrijven in andere lidstaten van de EU, waarschijnlijk zelfs integendeel.

De heren Daems en Martens verwezen naar de NEC-richtlijn en naar informatie dat het NO_x-plafond voor stationaire bronnen niet zou worden gehaald. Volgens de minister is de afwijking voor stationaire bronnen echter klein ten aanzien van het NEC-plafond. Rekening houdend met de grotere dan de in de NEC-richtlijn verwachte daling van de SO₂-uitstoot (zwaveldioxide), zou men zelfs kunnen stellen dat de totale emissie aan zuurequivalenten in 2010 lager zal liggen dan het niveau dat zou gehaald worden indien

Vlaanderen louter aan de NEC-plafonds zou voldoen.

Voor het antwoord op de vraag over de preventieve maatregelen die de minister voorstelt inzake de ozonproblematiek, verwijst de minister naar het antwoord op eerdere vragen om uitleg, in het bijzonder de vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege over het voorkomen van ozonpieken tijdens de zomermaanden, die werd behandeld op 8 juni 2005 (*Hand. VI. Parl. 2004-05, C233*). De minister kan geen nieuwe elementen aan dat antwoord toevoegen.

Mevrouw Van den Eynde informeerde ook naar het aantal premies toegekend voor de inbouw van een roetfilter. De minister antwoordt dat er midden november 2006 een kleine 600 dossiers waren ingediend voor in totaal ongeveer 1800 vrachtwagens en bussen. Het merendeel betreft aanvragen van premies voor euro 5-voertuigen. Verder werden aanvragen ingediend voor de inbouw van een roetfilter op een 100-tal vrachtwagens en bussen. Dit initiatief werd kenbaar gemaakt via de klassieke kanalen van het departement Economie en de sectorfederaties.

Volgens de heer Daems stellen SERV en Minaraad dat in het toewijzingsplan de CO₂-emissierechten ruim zijn toebedeeld. De minister antwoordt dat hij in het standpunt dat de SERV heeft overgemaakt op 12 mei 2006 over het voorstel van Vlaams Toewijzingsplan CO₂-emissierechten 2008-2012, nergens leest dat er een te ruime toebedeling zou zijn. De Minaraad heeft in haar advies van 4 mei 2006 wel het vermoeden geuit dat er “een te ruimte allocatie zal zijn”, maar een onderbouwde stelling daarvan is volgens de minister niet terug te vinden.

Het vermoeden van de Minaraad klopt volgens de minister niet, zoals ook is toegelicht door België in het Climate Change Committee. Binnen de Europese Unie kan het Belgische en Vlaamse toewijzingsplan voor de periode 2008-2012 als één van de meer ambitieuze beschouwd worden ten opzichte van de toewijzingsplannen die reeds door andere lidstaten bij de Europese Commissie aangemeld werden. Dit is volgens de minister het gevolg van de wijze waarop de cruciale elementen zijn behandeld die hebben bijgedragen tot de bepaling van de totale hoeveelheid aan Vlaamse bedrijven toe te wijzen emissierechten in de periode 2008-2012, meer bepaald:

- een strikte toewijzing aan de elektriciteitssector, gebaseerd op een stoom- en gasturbine (STEG) met een rendement van 56 percent als benchmark voor het gehele park;

- bij de industriële BKG-inrichtingen (broeikasgasinrichtingen) werden de gerapporteerde emissies uit 2005 in rekening gebracht met een toetsingskader om onnodige allocaties te vermijden;
- de groei prognoses voor 2012 werden grondig gecontroleerd, en indien ze ongegrond werden bevonden, neerwaarts gecorrigeerd. De verificatie gebeurde dubbel, zowel op technisch vlak als op economisch vlak, conform de afspraken in het convenant benchmarking.

Zo ligt de toewijzing voor de periode 2008-2012 volgens de minister ongeveer op het niveau van de CO₂-emissies uit jaar 2005 en ligt de totale gemiddelde toewijzing zelfs 6 procent lager dan deze uit de periode 2005-2007. Het goede resultaat in een internationale vergelijking wordt trouwens bevestigd door een recent onafhankelijk onderzoek van het Fraunhofer Instituut 'An early assessment of National Allocation Plans for Phase 2 of the EU Emission Trading', dat dateert van 9 november 2006.

Deze studie analyseerde de eerste 18 toewijzingsplannen voor de periode 2008-2012 die reeds beschikbaar waren tijdens het onderzoek. Voor de analyse van de totale hoeveelheid toegewezen emissierechten hanteerden de onderzoekers vier macro-economische criteria. De studie concludeert dat België een van de slechts zes lidstaten uit het Europa van 15 is waarvan het toewijzingsplan aan de eerste drie criteria voldoet. Die drie criteria zijn: de vergelijking tussen de gemiddelde jaarlijkse toewijzing in de periode 2008-2012 en de historische geverifieerde CO₂-emissies uit het jaar 2005; de vergelijking tussen de gemiddelde jaarlijkse toewijzing in de periode 2008-2012 en de gemiddelde toewijzing voor de periode 2005-2007 en tot slot de vergelijking tussen de gemiddelde jaarlijkse toewijzing in de periode 2008-2012 en de verwachte CO₂-emissies van de bedrijven onder het Europese ETS (emission trading system) in deze periode. Andere lidstaten die voldoen aan de eerste drie criteria zijn Nederland, Ierland, Groot-Brittannië, Italië en Spanje. Het vierde criterium, waaraan slechts drie landen voldoen, is volgens de minister nogal ongelukkig gekozen omdat het gaat om hypothetische berekening op basis van proportionaliteit van de verschillende maatschappelijke sectoren. Dit zegt volgens de minister niets over de werkelijke marginale en absolute kosten, die uiteraard veel belangrijker zijn.

De toepassing van deze studie geeft toch een belangrijke indicatie dat de totale Belgische en Vlaamse

toewijzing van emissierechten in het voorgestelde toewijzingsplan niet als ruim ingeschat kan worden beschouwd. Uiteraard moet de minister nog de beoordeling van de Europese Commissie afwachten.

II.10. Begroting Vlaams Klimaatbeleidsplan

Vragen over de financiering

De heer *Ludo Sannen* vindt dat de waarde van het Vlaams Klimaatbeleidsplan (VKP) niet enkel kan worden afgeleid uit de inhoud ervan, maar ook uit het budgettaire kader. Het plandocument dat aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers werd overgemaakt, bevat enkel een budgettair schema. In totaal wordt het overheidsbudget voor de uitvoering van het plan in de periode 2006-2012 geraamd op 515 miljoen euro. In 2006 voorzag de Vlaamse Regering bovenop dit budget 37 miljoen euro voor de aankoop van emissierechten. Bijkomend zou tot de afloop van de eerste verbintenissenperiode naar schatting nog 146 miljoen euro nodig zijn voor de aankoop van emissierechten. Voor de parlementairen is het belangrijk dat ze over een meer gedetailleerde begroting van het plan beschikken. Het plan bevat een aantal projecten waarvan de financiering in de uitgavenbegroting Leefmilieu en Energie kan worden gevonden (warmtekrachtcertificaten, energieprestatieregeling), maar het lid gaat ervan uit dat ook andere departementen zullen worden betrokken bij de uitvoering van het plan. Misschien wordt ook gerekend op een inbreng van de gemeenten en provincies? Een en ander blijkt echter niet duidelijk uit de begroting 2007. Kan de minister meer informatie geven, tot op het niveau van de basisallocaties, over waar de middelen zullen worden gehaald om de projecten te financieren? Die informatie zou minstens beschikbaar moeten zijn voor de periode tot 2009, aangezien de Vlaamse Regering over een meerjarenbegroting tot 2009 beschikt.

De heer Sannen wijst ook op het belangrijke budget dat nog nodig is voor de aankoop van emissierechten (minstens 146 miljoen euro tot 2012). Bij de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) was in 2006 een Klimaatfonds van 22 miljoen euro beschikbaar en op het Energiefonds 15 miljoen euro. De begroting 2007 vermeldt echter niet duidelijk hoeveel middelen er beschikbaar zijn. Gaat de PMV bijkomende middelen verwerven om de aankoop van emissierechten te financieren? Op welke andere basisallocaties zul-

len kredieten worden uitgetrokken? Het Energiefonds financiert wel andere maatregelen, maar blijkbaar niet de aankoop van emissierechten. Ook in de meerjarenbegroting is niets opgenomen over de aankoop van emissierechten. Indien het Klimaatbeleidsplan ernstig wordt genomen, dan moet ook een degelijke planbegroting beschikbaar zijn. Er moet duidelijkheid zijn over het budget voor de aankoop van emissierechten.

De *minister* antwoordt dat middelen voor de aankoop van emissierechten en voor het inschrijven op projecten in dat verband niet uitdrukkelijk terug te vinden zijn in de begroting 2007. In 2006 werd wel 15 miljoen euro opgenomen in het Energiefonds voor de uitvoering van het klimaatbeleid. En ook bij de PMV zijn middelen beschikbaar. Voor 2007 moet de invulling verder worden bekeken aan de hand van de beschikbare middelen.

Wat de projecten in het VKP betreft, kan de minister de opsplitsing van de inspanningen per departement, een bijlage bij de nota aan de Vlaamse Regering, bezorgen. Er kan ook worden nagegaan wat daarover in de beleidsbrieven staat. Ook federaal moeten er inspanningen gebeuren. Het volstaat niet verklaringen af te leggen indien die niet worden gevolgd door maatregelen. De vraag van de heer Sannen over hoe de coördinatie zal gebeuren en welke minister de inspanningen van alle betrokken departementen zal opvolgen, is terecht.

De heer *Ludo Sannen* bevestigt dat een monitoring noodzakelijk is. Het moet echter ook vooraf al duidelijk zijn wie welke inspanningen zal doen. Dat moet worden uitgedrukt in begrotingscijfers voor 2007 en de daaropvolgende jaren, en niet alleen in soms vrij vage verklaringen in de beleidsbrieven. Op die manier kan worden gegarandeerd dat de acties in het plan realistisch zijn en uitgevoerd kunnen worden. Het lid herhaalt zijn specifieke vraag over de aankoop van emissierechten. Hoeveel denkt de minister in 2007 te zullen besteden en waar kunnen die middelen in de begroting worden gevonden? Welke inspanning verwacht de minister voor de daaropvolgende jaren?

De heer *Erik Matthijs* verwijst, voor wat betreft de vraag van de heer Sannen over de inspanningen na 2007, naar de meerjarenbegroting die in de commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting wordt besproken.

Overzicht van de maatregelen en financiering

Minister *Kris Peeters* geeft in een volgende commissievergadering meer informatie over de financiering

van het Vlaams Klimaatsbeleidsplan 2006-2012. De minister wil eerst herinneren aan de basisprincipes om vervolgens in te gaan op de binnenlandse maatregelen en de flexibiliteitsmechanismen.

De minister herhaalt de basisprincipes van het VKP. Om tijdig de Kyotodoelstelling te halen, wordt het prioritair uitvoeren van interne maatregelen vooropgesteld in de diverse beleidsdomeinen tegen socio-economisch haalbare kostprijs, afgestemd op en aangevuld met de inzet van flexibiliteitsmechanismen. De Vlaamse Regering zal erover waken dat tijdens de looptijd van het Vlaams Klimaatsbeleidsplan de voorziene maatregelen tijdig en correct worden uitgevoerd. De geïdentificeerde indicatoren spelen een belangrijke rol bij de evaluatie van de vooruitgang van de projecten.

Om een efficiënte opvolging mogelijk te maken, heeft de Vlaamse Regering volgens de minister volgende instrumenten tot haar beschikking:

- een databank met alle maatregelen is vanaf 2006 beschikbaar. Die is voor iedereen toegankelijk en wordt op termijn geïntegreerd in de databank van het Nationaal Klimaatplan;
- een beknopt zesmaandelijks rapport over de evolutie van de projecten en de mogelijke knelpunten bij de uitvoering;
- een tweejaarlijks voortgangsrapport, met een toelichting bij de toestand van het Vlaamse klimaatbeleid.

Blijkt dat Vlaanderen met dit plan de reductiedoelstellingen niet of maar laattijdig haalt, dan zal het beleid volgens de minister in bijkomende interne en/of externe maatregelen voorzien en deze uitvoeren.

De minister gaat eerst in op de binnenlandse maatregelen

De tabel in bijlage bij dit verslag geeft een opsomming van de nodige budgetten voor het geplande interne klimaatbeleid, namelijk 513,446 miljoen euro, zoals in hoofdstuk 5 van het Vlaams Klimaatsbeleidsplan 2006-2012 beschreven. Bepaalde maatregelen dragen bij tot de realisatie van verschillende beleidsdoelstellingen, bijvoorbeeld inzake mobiliteit. Deze budgetten omvatten de kosten van de Vlaamse overheid, exclusief de personeelskost van 487,5 persoonsjaren. De investeringen van de gezinnen, de bedrijven en de lokale overheden zijn hierin niet meegerekend.

Minister Peeters heeft de data per beleidsdomein opgevraagd. Elke minister is uiteraard zelf verantwoordelijk voor de realisatie van zijn eigen projecten en het tijdig voorzien van de nodige budgetten. Voor projecten of maatregelen met een langere, al beleidsmatig bepaalde, levensduur werd coherent het beleid doorgetrokken op kruissnelheid, waardoor deze uitgaven normaliter als binnen de beschikbare middelen kunnen worden beschouwd. Er is ook een lijst beschikbaar van de bestaande begrotingsartikelen waarover deze bedragen zijn geventileerd.

De minister laat verder opmerken dat deze uitgaven voor het klimaatbeleid direct en indirect ook baten opleveren. Zo verlaagt de energiefactuur bij particulieren en bedrijven. De gezondheidsrisico's door de luchtvervuiling nemen af door de vermindering van verbranding van fossiele brandstoffen. Er wordt geïnvesteerd in lokale sectoren en daarmee in werkgelegenheid. De realisatie van het klimaatbeleid draagt tevens bij tot de realisatie van andere beleidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de NEC-plafonds) waardoor het klimaatbudget in vele gevallen een dubbel dividend kent, wat onzichtbaar is in de begroting.

De meer gedetailleerde samenstelling van deze cijfers per sector en per jaar in de planperiode, is terug te vinden in de nota aan de Vlaamse Regering die op 20 juli 2006 is goedgekeurd.

Naast de binnenlandse maatregelen zijn er de flexibiliteitsmechanismen

Bij de goedkeuring van het VKP 2006-2012 heeft de Vlaamse Regering op 20 juli 2006 beslist, afhankelijk van de resultaten van de interne projecten in het VKP, Kyoto-eenheden te verwerven voor 21,4 miljoen ton CO₂-equivalent. Hiervoor zal jaarlijks een bijkomend budget vrijgemaakt worden om gradueel de nodige hoeveelheid Kyoto-eenheden op te bouwen, rekening houdend met de prijsevoluties. Dit gebeurt in afstemming met de kostprijs en het resultaat van interne reductiemaatregelen die tijdig kunnen uitgevoerd worden.

Om tijdig de kloof met de Kyotodoelstelling te kunnen dichten, rekening houdend met het beleid en de emissies uit het verleden, zal op basis van de beschikbare prognoses ongeveer 171,24 miljoen euro nodig zijn. In vergelijking met andere lidstaten in een vergelijkbare positie, die bovendien een veel lagere marginale reductiekost hebben, is dit een relatief laag aandeel van buitenlandse emissierechten ten overstaan van de binnenlandse inspanningen (20-80 percent). Dit is trouwens ook conform met het sup-

plementariteitsprincipe uit de akkoorden van Marrakesh, dat stelt dat buitenlandse emissierechten aanvullend moeten worden gebruikt aan de binnenlandse reductie-inspanningen, die het grootste deel moeten uitmaken van de totale reductie-inspanning.

De nodige middelen worden volgens de minister opgebouwd via diverse kanalen. Het gaat bijvoorbeeld om de recyclage van boetes, de benutting van provisionele kredieten, veilingopbrengsten en het aanwenden van gevaloriseerde activa.

Een belangrijk operationeel element is volgens de minister dat een deel van de middelen doorheen de tijd telkens flexibel moet kunnen vastgelegd en aangewend worden op korte termijn, voor diverse toepassingen als toetredingsvergoedingen voor fondsen of voorafbetalingen aan projectontwikkelaars, zodat nuttige opportuniteiten niet verloren gaan.

In 2006 is dus reeds in 37 miljoen euro voorzien. Dit is meer dan wat op basis van een lineaire verdeling van het benodigde bedrag over de periode nodig is: 22 miljoen euro komt uit de valorisatie van de GIMV-participatie (Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen). 15 miljoen euro vloeit voort uit boetes in het Energiefonds. Op die wijze kunnen de niet tijdig gerealiseerde reducties door duurzame elektriciteitsproductie alsnog met behulp van deze sector gerealiseerd worden. De Vlaamse Regering zal in functie van aankoopopportuniteiten in de loop van 2007 opnieuw invulling hieraan geven.

De minister laat verder opmerken dat er nog geen aankoopcontracten zijn getekend voor individuele projecten. Wel heeft de Vlaamse Regering toelating gegeven aan de Participatiemaatschappij Vlaanderen om voor 22 miljoen euro deel te nemen aan het Multilateral Carbon Credit Fund van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling. Onderhandelingen lopen om toe te treden tot een projectenfonds van de Wereldbank en voor een aankoopproject als gevolg van een tender die door de Vlaamse minister bevoegd voor Economie werd gelanceerd. Het is wel duidelijk dat Vlaanderen enkel investeert in projecten in het buitenland die daadwerkelijk tot een vermindering van de CO₂-uitstoot leiden of eventueel tot een hogere koolstoffixatie, zoals bijvoorbeeld duurzame bosbouw.

Replieken

De heer *Ludo Sannen* is tevreden dat de minister de gegevens en tabellen ter beschikking kan stellen.

De bezorgdheid van het lid ging vooral uit van de vraag of de diverse leden van de regering binnen hun begrotingen wel in voldoende middelen hadden voorzien om in 2007 uitvoering te geven aan het klimaatbeleidsplan. Het is echter aangewezen om ook een meerjarenbegroting van het VKP op te stellen. De algemene meerjarenbegroting wordt steeds besproken bij de begrotingscontrole, dus misschien kan deze informatie daar de volgende keer in worden opgenomen. Het lid benadrukt verder dat hij de inhoud van het plan niet in vraag wil stellen en achter het principe voor de invulling van de 20 percent externe maatregelen staat. Het gaat duidelijk niet om gebakken lucht, zoals sommigen willen laten uitschijnen. De projecten kunnen zeer zinvol zijn om de ontwikkeling in bepaalde landen te stimuleren.

De middelen voor de aankoop van emissierechten in 2006 (37 miljoen euro) zijn nog niet uitgegeven, maar ze zijn wel beschikbaar en er lopen onderhandelingen. De minister mag dan wel stellen dat de Vlaamse Regering in 2007 in functie van aankoopopportunities verder beslissingen zal nemen, maar de middelen daartoe zijn niet als zodanig opgenomen in de begroting 2007. De begroting van het Energiefonds 2007, die in 2006 werd gespijsd door middelen uit de dading, bevat geen kredieten voor de aankoop van emissierechten. Bij de PMV blijft het beperkt tot de nu reeds beschikbare 22 miljoen euro. De vraag van de heer Sannen is dan ook of het niet wenselijk is in de begroting middelen op te nemen om te reageren op opportuniteiten die zich voordoen in 2007. Mogelijke uitgaven zouden in principe in de begroting moeten worden opgenomen.

De *minister* verwijst naar de mogelijkheid om provisionele kredieten te benutten. Er is ook de mogelijkheid om participaties te nemen, die begrotingstechnisch andere consequenties heeft. De minister kan niet vooruit lopen op de feiten, maar het is vrijwel zeker dat ook het Energiefonds nog inkomsten zal verwerven in 2007, bijvoorbeeld ingevolge de regeling voor WKK-certificaten (warmtekrachtkoppeling). De minister bevestigt dat er bij de begrotingscontrole 2007 hierover meer duidelijkheid zal zijn.

De heer *Ludo Sannen* besluit hieruit dat de minister nog inkomsten van het Energiefonds verwacht uit boetes en dadingen. Wat 2006 betreft heeft de minister reeds Electrabel vermeld, maar er zijn nog andere achterstallige boetes.

De *minister* antwoordt dat het grootste bedrag afkomstig is van Electrabel. Bij de andere betrokkenen gaat het om minder grote bedragen.

De heer *Ludo Sannen* heeft ook nog vragen bij de tabel die de minister ter beschikking stelde en die de inspanningen van de verschillende departementen weergeeft. Onderwijs neemt bijvoorbeeld duidelijk zijn verantwoordelijkheid wat de gebouwen betreft (100 miljoen euro) en ook de overheid doet een inspanning om haar voorbeeldfunctie waar te maken wat gebouwen betreft. Maar het VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) bijvoorbeeld lijkt nauwelijks inspanningen te doen inzake rationeel energiegebruik. Met dit fonds werd recent een publiek-private samenwerking opgezet om op een versnelde manier bejaardenhuizen te bouwen.

De heer Sannen verwijst ook naar de motie van aanbeveling die door de plenaire vergadering werd goedgekeurd naar aanleiding van de werkzaamheden van de Commissie ad hoc Energiearmoede (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 668/2*). Daarin werd duidelijk gesteld dat er inspanningen moesten gebeuren in de sociale huisvesting. De tabel vermeldt wel een energetische evaluatie en verbetering van het socialewoningpark en een haalbaarheidsonderzoek. Dat is een minimaal engagement, terwijl men zou kunnen verwachten dat innovatieve technologie en energie-vriendelijke sociale woningen dringende maatregelen zouden zijn. Dit zou bovendien een goede zaak zijn voor bewoners van die woningen.

De *minister* vindt de suggesties van het lid waardevol. Er moet echter een onderscheid worden gemaakt tussen renovatiewerken en nieuwbouw. Wat de nieuwbouw betreft, gaat de minister ervan uit dat in alle beleidssectoren, dus zowel onderwijs, als welzijn en sociale huisvesting, maximaal energiebesparende investeringen worden gedaan. De nieuwe gebouwen en woningen moeten voldoen aan de actuele vereisten. Wat renovatie van sociale woningen betreft verdient dit misschien bijzondere aandacht en de minister zal die suggestie verder bespreken binnen de regering.

De heer *Bart Martens* stelt dat in de motie van aanbeveling wordt gepleit voor een meerjareninvesteringsprogramma voor de 'enovatie' van bestaande sociale woningen. Het gaat dus niet enkel om nieuwbouw, er moet ook een aanzienlijk enveloppe komen voor de renovatie vanuit energieoogpunt van bestaande gebouwen. In de sector Onderwijs wordt daar 100 miljoen euro voor uitgetrokken. Van Sociale Huisvesting en Welzijn kan een gelijkaardige inspanning worden verwacht.

De *minister* antwoordt dat belangrijke elementen van de motie van aanbeveling reeds werden gerealiseerd. Er zijn inderdaad nog aanbevelingen die verder moeten worden opgevolgd.

De heer *Rudi Daems* verwijst naar zijn eerdere opmerking dat een betrekkelijk laag bedrag wordt ingeschreven voor interne milieuzorg. De Vlaamse overheid zou meer kunnen doen om haar voorbeeldfunctie in het klimaatbeleid waar te maken.

De tussenkomsten van de andere leden bevestigen volgens de heer *Daems* dat er behoefte is aan een commissie ad hoc en een themadebat over klimaatbeleid en klimaatverandering.

II.11. Andere thema's

11.1. Geurbeleid

Nieuw in de beleidsbrief is volgens mevrouw *Marleen Van den Eynde* het luik geurhinder. Het lid heeft zelf ervaring met dit probleem en vraagt zich af hoe de minister dit denkt aan te pakken. Het is blijkbaar niet altijd even evident om de bron van geurhinder te zoeken. Zijn er bepaalde instrumenten voorhanden om een oorzakelijk verband op te sporen of geldt het beleidsplan geurhinder enkel voor de gekende hinderlijke inrichtingen?

De *minister* antwoordt dat de administratie in de loop van 2006 twee verslagen van studies over geurhinder heeft overgemaakt. Het is inderdaad zo dat men zich concentreert op gesignaleerde problemen en dan op zoek gaat naar de oorzaak en een oplossing tracht te vinden. Dit is effectief maatwerk, uit dit maatwerk worden wel lessen getrokken naar het inschrijven van normen in de bijzondere voorwaarden van vergunningen en Vlarem.

11.2. Klei van de Kempen

Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt de aandacht van de commissie en de minister voor het duurzaam beheer van natuurlijke rijkdommen. De Kempen heeft via het oppervlaktedelfstoffenplan 'Klei van de Kempen' reeds kennis kunnen maken met de eerste plannen. Bij de opmaak zijn er goede intenties kenbaar gemaakt en goede stappen gezet, die ook een basis kunnen vormen voor de nog komende plannen. Meer bepaald is er het principe dat het niet de bedoeling

kan zijn om via ontginning bestemmingswijzigingen door te voeren. Een tweede belangrijke principe is dat de nabestemming ook werkelijk moet worden ingevuld. Het stellen van financiële zekerheden moet hiertoe meer garantie bieden. Belangrijk is echter ook dat de nabestemming goed wordt ingevuld. De beleidsbrief vermeldt in dit verband dat er criteria of codes van goede praktijk zullen worden uitgewerkt. Positief is ook dat in het plan *Klei van de Kempen* staat dat een werkgroep zal worden opgericht om de kwaliteit van het opvullen op te volgen. Die werkgroep zal een goede leerschool zijn om de code van goede praktijk op te stellen. Heeft de minister reeds meer duidelijkheid over de samenstelling van deze projectgroep en over de manier van werken?

De *minister* antwoordt dat in uitvoering van de beslissing over de beoordelingscommissie, die bij de voorlopige vaststelling van het bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan 'Klei van de Kempen' door de Vlaamse Regering werd genomen, door de dienst Natuurlijke Rijkdommen een studie werd uitgeschreven, en ondertussen ook al toegewezen, om invulling te geven aan de objectieve beoordeling van de kwaliteitsvolle realisatie van de nabestemming landbouw. De studie heeft als voorwerp de opmaak van een planningsinstrument. Dat zou bestaan uit een meer algemeen richtlijnenboek, telkens aangevuld met een gebiedsspecifieke evaluatie, om de haalbaarheid van een kwaliteitsvolle heraanleg van ontginningen in functie van landbouw te toetsen. Deze studie zal begeleid worden door een stuurgroep, waarin ook vertegenwoordigers van de administratie Landbouw zetelen. Gelet op het feit dat de beoordeling van de landbouwkundige kwaliteit van een heropvulling iets volledig nieuw is, is het volgens de minister noodzakelijk dat onderzocht wordt welke voorwaarden en parameters relevant zijn om een kwaliteitsvolle landbouw naderhand mogelijk te maken. De resultaten van deze studie en de ervaringen van de stuurgroep zullen de basis vormen om te bepalen hoe de beoordelingscommissies zullen worden samengesteld en welke werkwijzen ze zullen hanteren. Ondertussen werd deze doelstelling ook al ingeschreven in het in opmaak zijnde Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan.

Ter aanvulling kan de minister nog melden dat de studie uit vier delen zal bestaan. Een eerste deel betreft een inventarisatie van eventuele knelpunten, een kosten-batenanalyse om de financiële mogelijkheden of moeilijkheden bij de heraanleg weer te geven en een studie van hoe de heraanleg gebeurt in de ons omringende landen. Het tweede en derde deel betreffen het

planningsinstrument. Er is enerzijds het opstellen van een richtlijnenboek met de voorwaarden voor kwaliteitsvolle heraanleg op verlaagd of oorspronkelijk niveau, de parameters die moeten bekeken worden, het onderscheid tussen de bodemlagen (bouwvoor, top laag, ondergrond), de voorwaarden naar stabiliteit en selectieve afgraving enzovoort. Anderzijds wordt een beschrijving of oplistijng verwacht van gebieds-specifieke randvoorwaarden die getoetst zullen moeten worden. Het vierde deel zal aangeven waar en hoe dit planningsinstrument het best kan worden ingezet en welke bijkomende beleidsconclusies kunnen geformuleerd worden om de kwaliteitsvolle heraanleg van ontginningen in functie van de nabestemming landbouw te bewerkstelligen.

11.3. Mestdecreet

Volgens de heer *Karlos Callens* is een belangrijk punt voor de VLD de uitvoering van het nieuwe mestdecreet, dat nog in 2006 in de commissie zal worden besproken. Zonder op deze besprekingen vooruit te willen lopen, ziet het er volgens de heer Callens naar uit dat er eindelijk een definitieve oplossing komt. Een oplossing waarmee, verwonderlijk genoeg, zowel de landbouwsector als de natuursector blijken mee te kunnen leven. Na de afgelopen jaren en de problemen die het Vlaamse Gewest rond dit dossier met de Europese Commissie heeft gehad, lijkt dit de laatste kans om de kwaliteitsdoelstellingen te halen. Daartoe, en mede gelet op het beëindigen van de vergoedingen voor het stopzetten van landbouwbedrijven, is het lukken van de mestverwerking cruciaal. VLD-volksvertegenwoordiger André Denys heeft deze oplossing reeds in het begin van de jaren negentig naar voor geschoven en uiteindelijk blijkt nu dat het inderdaad niet zonder mestverwerking kan. De VLD wil dan ook bij de minister aandringen op realistische normen voor deze verwerking. Het belangrijkste in dit dossier is voor de heer Callens dat eindelijk aan de landbouwers rechtzekerheid kan worden gegeven.

Ook mevrouw *Tinne Rombouts* wijst op het belangrijke debat dat de commissie binnenkort zal moeten voeren over het nieuwe mestdecreet. Het lid zal daarom niet verder uitweiden over de mestproblematiek tijdens deze begrotingsbesprekingen.

De heer *Frans Wymeersch* deelt het enthousiasme van de heer Callens niet wat het nieuwe mestdecreet betreft: niet iedereen kan zich vinden in alle elementen van het akkoord dat werd bereikt. Vlaams Belang wil het nieuwe voorstel van decreet op zijn waarde

beoordelen, maar wil zich nu al uitspreken tegen de afbouw van de veestapel. Die afbouw strookt niet met het wankel evenwicht tussen economie en ecologie. Het standpunt van de fractie van het lid is steeds geweest dat een milieudecreet uiteraard milieudoelstellingen en milieumaatregelen mag bevatten, maar nooit economische repercussies mag hebben, tenzij de overheid de negatieve gevolgen voor de getroffen sectoren opvangt.

11.4. Vlaams Fonds Tropisch Bos

Mevrouw *Hilde Crevits* verwijst naar eerdere discussies over het Vlaams Fonds Tropisch Bos (VFTB) in de commissie. De subsidies blijven in de voorliggende begroting beperkt tot 400.000 euro. Dit staat in schril contrast met de engagementen die België en Vlaanderen aangaan in de context van internationale fora en overlegorganen. Is de minister bereid hierover overleg te plegen en na te gaan wat de mogelijkheden zijn voor de toekomst?

De heer *Rudi Daems* heeft dezelfde kritiek op de houding van de minister ten aanzien van de milieu- en natuurverenigingen als ten aanzien van het Vlaams Fonds Tropisch Bos. Uit een toelichting van het VFTB voor Vlaamse parlementairen blijkt dat het fonds schitterende projecten op het getouw zet, waarbij niet alleen ontbossing op een concrete manier wordt tegengegaan maar de lokale bevolking ook op een duurzame manier wordt gesensibiliseerd voor de problematiek. Het lid pleit er dan ook voor om de middelen voor het VFTB zo snel mogelijk op te trekken.

De heer *Bart Martens* sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Crevits en de heer Daems over het VFTB.

De *minister* antwoordt dat einde 2006, op grond van de inhoud van de regeringsbeslissing bij de oprichting van het fonds, een tussentijdse evaluatie moet gebeuren van het Vlaams Fonds Tropisch Bos. De minister wil deze oefening voor het einde van 2006 beëindigd zien en in 2007 gevolg geven aan de resultaten van deze evaluatie. Het is zijn bedoeling de klimaatdoelstellingen meer op de voorgrond te brengen in de te selecteren projecten. Dit zal verwerkt worden in een nieuwe overeenkomst tussen het Agentschap voor Natuur en Bos en de vzw Groenhart. Voor zover er een dubbele winst kan worden gerealiseerd die verband houdt met de Vlaamse doelstellingen inzake klimaatbeleid, is de minister bereid te onderzoeken of

er ruimte kan gevonden worden voor grotere inspanningen inzake herbebossingsoperaties en operaties inzake vermeden ontbossing in de tropen, en dat in nauwe samenwerking met lokale partners.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat de beheersovereenkomst inderdaad voorziet in een evaluatie in november 2006. De klimaatdoelstelling is volgens het lid vandaag reeds vervat in de overeenkomst. De meeste projecten zijn erop gericht ontbossing tegen te gaan en passen dus in die doelstelling. De minister kan dit nog eens expliciet in de overeenkomst laten opnemen, maar de vraag van Groen! is vooral om dit fonds en het bijhorende netwerk meer ruimte te geven om dergelijke internationale projecten op het getouw te zetten.

11.5. Bagger- en ruimingsspecie

Het uitvoeringsplan voor bagger- en ruimingsspecie, dat er volgens de minister in 2007 komt, heeft volgens de heer *Rudi Daems* erg lang op zich laten wachten. De vraag blijft wat er staat te gebeuren met het geruimde slib. Er was in het najaar van 2005 nogal wat commotie over de mogelijke locaties in het Vlaamse Gewest om dit slib te storten. De lijst van 100 potentiële locaties werd achtereenvolgens afgeslankt tot 32, 16 en tenslotte 5. Kan alles op een goede manier worden verwerkt zodat het storten tot een minimum kan worden herleid?

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat het uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie op dit ogenblik wordt besproken binnen de Vlaamse Regering. Hiervoor werd ruim overlegd met alle betrokkenen. Na principiële goedkeuring door de regering zal een nieuw openbaar onderzoek worden georganiseerd. Bagger- en ruimingsspecie zal maximaal nuttig toegepast worden binnen het wettelijke kader. Daarbij is het ook de bedoeling dat nieuwe behandelingstechnieken uitgetest worden om de te storten restfractie te minimaliseren.

11.6. Sanering van onderwaterbodems

De heer *Rudi Daems* stelt vast dat voor ruiming via het FFEU 7,5 miljoen euro wordt uitgetrokken, vermeerderd met 3 miljoen euro aan toegekende vastleggingskredieten die worden herbestemd. Welke projecten zullen worden aanbesteed? Het lid is bijzonder geïnteresseerd in informatie over de ruiming

van waterlopen in de Kempen. Over welke waterlopen gaat het precies? De meest vervuilde waterloop is uiteraard de Laak, maar welke andere projecten plant de minister?

De heer *Bart Martens* verwijst naar het nieuwe bodemdecreet en vraagt de nodige aandacht voor de grote uitdaging die de sanering van de onderwaterbodems vormt. Dit is een kostelijke aangelegenheid en de saneringsplicht wordt in het nieuwe decreet bij de waterloopbeheerders gelegd. Het is niet duidelijk of de kredieten voor ambtshalve bodemsanering ook voor de onderwaterbodems zullen worden aangevend.

De *minister* antwoordt dat voor het ruimen van onbevaarbare waterlopen geen extra middelen op de begroting 2007 terug te vinden zijn, maar via de herbestemming van FFEU 2002 kredieten kan hiervoor 7,5 miljoen euro extra vrijgemaakt worden. Deze middelen waren oorspronkelijk bestemd voor de KWZI-projecten van Aquafin. Deze projecten zijn echter geïntegreerd in het Aquafin-investeringsprogramma, waardoor er de facto extra beleidsruimte ontstaat voor de ruiming van de waterlopen. De regering stelt ook voor om via een algemene decreetsbepaling de toegekende vastleggingen die geannuleerd kunnen worden te herbestemmen. Via deze techniek kan onder meer 3 miljoen euro extra worden vrijgemaakt voor de sanering van waterbodems. Een belangrijk project dat in dit kader in voorbereiding is, is de verdere sanering van het Schijn te Antwerpen. Deze werken zijn nodig voor het verbeteren van de beveiliging tegen overstromingen ten noorden van Antwerpen en worden ook gekoppeld aan de bouw van de Oosterweelverbinding.

Wat de doelstellingen inzake de sanering van waterbodems betreft, verduidelijkt de minister dat per bekken in het bekkenbeheerplan een prioriteitenlijst van de te saneren waterbodems wordt opgenomen. Wanneer uit nader onderzoek blijkt dat een waterbodemeen ernstige bedreiging betekent, zal deze gesaneerd worden (plandoelstelling 4 van het sectoraal uitvoeringsplan). De nodige financiële middelen zullen hiervoor vastgesteld worden door de Vlaamse Regering. Het investeringsprogramma met de concrete prioritaire projecten is nog in voorbereiding.

De geplande ruimingsinitiatieven van de waterlopen in de Kempen zijn opgenomen in het bekkenbeheerplan van de Nete, dat vanaf 22 november 2006 in openbaar onderzoek gaat. In verband met de sane-

ring van de vallei van de Grote Laak heeft de minister recent het initiatief genomen om in samenspraak met de betrokken administraties en Tessenderlo Chemie een saneringsplan uit te werken voor de Laak. De ruiming van de Laak maakt daar een onderdeel van uit.

11.7. Groene stroom

De heer *Karlos Callens* vraagt welke mogelijkheden zullen worden geboden inzake de verwerking van zuiveringsslib van groenteverwerkende bedrijven. Het lid denkt aan de mogelijkheden inzake biomethanisatie voor de productie van elektriciteit. Dit zou in de toekomst van groot belang kunnen worden, maar nu blijven vele deuren gesloten.

De *minister* antwoordt dat de productie van groene stroom uit vergisting van biomassa wordt ondersteund door groenestroomcertificaten, ecologiesteun en een verhoogde fiscale aftrek. Voor de gecombineerde productie van groene stroom en groene warmte worden bovendien nog warmtekrachtcertificaten toegekend. Recent werd de berekeningsmethode voor het aantal toe te kennen warmtekrachtcertificaten nog gewijzigd, waardoor meer certificaten worden toegekend. De wijziging betrof de referentierendementen voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit uit biogas. Installaties voor de productie van groene stroom (en groene warmte) krijgen ook van bij de aanvraag zekerheid over het aantal te verwachten certificaten. De minimumwaarde voor deze certificaten kan vastgelegd worden in een contract met de netbeheerder voor een periode van tien jaar. Op die manier krijgen de betrokken bedrijven zekerheid over hun inkomsten uit overheidssteun en kunnen zij gemakkelijker financiering voor een project bekomen. Door deze recente steunmaatregelen kan reeds een sterke groei van het aantal vergistingsprojecten worden vastgesteld. Ook de vergisting van waterzuiveringsslib en de vergisting van reststromen van de voedingsverwerkende industrie bieden onder deze omstandigheden een aanzienlijk potentieel volgens de minister.

Volgens het rapport 'Hernieuwbare warmte uit biomassa' van de Vlaamse Instelling voor Technologisch onderzoek (VITO) zijn in 2010 volgende natte, vergistbare organische stromen beschikbaar. Uitgedrukt in energie-inhoud gaat het om: 10.402 TJ (tera joule) uit organisch-biologisch bedrijfsafval, 1156 TJ uit GFT, 7300 TJ uit dierlijk afval, 1080 TJ uit plantaardige oliën en vetten en 2765 TJ uit slib. Een gedeelte van deze stromen komt echter ook in aanmerking

voor recyclage, bijvoorbeeld voor diervoeding. Ter vergelijking: het bruto binnenlands energieverbruik in Vlaanderen ligt rond de 1.600.000 TJ per jaar. Welk deel uiteindelijk kan vergist worden en omgezet worden in groene stroom en of groene warmte, is moeilijk in te schatten gezien de wisselende omstandigheden, de verschillende voedselcrisisen bijvoorbeeld. De potentieelstudies omtrent groene stroom en warmtekrachtkoppeling tot 2020 maken geen gedetailleerde opsplitsing naar de sector van herkomst van de verschillende biomassafracties.

Uit gesprekken met kandidaat-investeerders blijkt volgens de minister echter dat een bijzonder aandachtspunt de verwerking van het digestaat blijft. Soms wordt vergeten dat door biomethanisatie geen fosfor of stikstof wordt verwijderd, waardoor de uitgegiste restmassa nog altijd deze voedingsstoffen bevat en dus mee in de nutriëntenbalans moet opgenomen worden wanneer het de bedoeling is het op Vlaamse cultuurgrond op te brengen. Gelet op het nutriëntenoverschot in Vlaanderen blijft dit een bijzonder knelpunt. Door een goede nabehandeling van het digestaat is export (naar Frankrijk) meestal wel mogelijk.

De heer *Rudi Daems* wil graag een ruimer debat aangaan over biomassa en groene stroom. Wat bedoelt de minister als hij in de beleidsbrief schrijft dat de dualiteit tussen materiaalrecyclage en energierecuperatie moet worden uitgeklaard, gekoppeld aan een toetsingskader voor de beoordeling van aanvragen voor afwijkingen van verbrandingsverboden? Het lid heeft vragen bij het energetische rendement van een aantal biomassastromen. Moet het verlenen van groenestroomcertificaten niet eens kritisch worden bekeken?

Volgens de *minister* blijkt uit het antwoord op de vraag van de heer Callens dat het rendement van de biomassacentrales wordt opgevolgd, onder meer in de VITO-studie. Hij is graag bereid daar later op terug te komen.

11.8. Pesticiden

Mevrouw *Hilde Crevits* is tevreden dat de minister een wijziging aankondigt van het uitvoeringsbesluit inzake pesticidenreductie. Het lid dringt erop aan dat dit besluit tegen het voorjaar van 2007, het nieuwe onkruidseizoen, wordt gepubliceerd.

De heer *Rudi Daems* vindt de beleidsbrief vaag op dit punt. Er wordt aangekondigd dat het pesticidenbe-

sluit zal worden gewijzigd, zonder duidelijkheid over wat er precies zal worden gewijzigd. Welke afwijkingen op het verbod zullen worden toegestaan? Gelet op het hoge pesticidenverbruik in België mag de versoepeling niet te ver gaan.

De *minister* antwoordt dat hij aan de afdeling Water (die nu bij de VMM hoort) de opdracht heeft gegeven om een grondige evaluatie uit te voeren van het decreet inzake de reductie van het gebruik aan bestrijdingsmiddelen en het bijhorende uitvoeringsbesluit. De minister stelt vast dat vele gemeenten klagen dat zij de onkruidbestrijding niet meer aankunnen zonder beperkte inzet van chemische middelen. De minister verwijst in dit verband ook naar het aanvaarde beperkte gebruik van chemische middelen om bijvoorbeeld wortelopslag te verhinderen, wat algemeen ook in onverdachte natuurbeschermingsmiddelen wordt geaccepteerd.

De minister meent dat dankzij het decretale verbod reeds belangrijke verbeteringen werden bekomen. De evaluatie moet toelaten om een aantal pijnpunten weg te werken die door verschillende afzonderlijke steden en gemeenten en door de VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) gesignaleerd werden, en die ook reeds in de commissie aan bod zijn gekomen. Het is niet de bedoeling om aan de doelstelling van het decreet te raken, namelijk het bereiken van een substantiële vermindering van de door de overheid gebruikte hoeveelheid bestrijdingsmiddelen. Wel moet het voor de overheid mogelijk blijven om op een realistische manier aan groenbeheer te doen. Misschien zijn langere overgangstermijnen nodig en kunnen toelatingen worden gegeven in functie van het beheer dat in specifieke omstandigheden vereist is, bijvoorbeeld op kerkhoven.

11.9. Milieu en gezondheid

De heer *Rudi Daems* beoordeelt het positief dat de minister het biomonitoringsonderzoek wil voortzetten. Er is volgens het lid nog veel onderzoek dat moet worden verricht. Er is niet alleen het probleem van asbest, waarover nu hoorzittingen lopen in de commissie, maar ook de relatie tussen stortplaatsen en de gezondheid van de omwonenden en het onderzoek naar de nieuwe milieugevaarlijke stoffen, zoals hormoonverstoorders, opgenomen in de verordening inzake registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen (Reach). Welke soort biomonitoring wil de minister laten uitvoeren en welke parameters zullen daarbij worden gemeten?

De *minister* herinnert eraan dat biomonitoring op een geheel van meetcampagnes slaat waarbij er, door staalnamen van milieugevaarlijke stoffen uit het bloed van concrete reeksen proefpersonen, gepoogd wordt een beter beeld te krijgen van relaties tussen milieuschadelijke stoffen in de omgeving enerzijds en milieugerelateerde ziekteverschijnselen anderzijds. Van 2002 tot heden liep er in Vlaanderen een biomonitoringsprogramma, waarbij metingen gebeurd zijn in drie verschillende leeftijdsgroepen: pasgeborenen (metingen via navelstrengbloed), adolescenten (14-15-jarigen) en volwassenen (50 tot 65-jarigen). De deelnemers aan deze meetcampagnes waren afkomstig uit acht gebieden met een specifieke milieusituatie: Antwerpse agglomeratie, Gentse agglomeratie, de fruitstreek, landelijk Vlaanderen, regio Albertkanaal, regio Olen evenals het Antwerpse en het Gentse havengebied. De metingen zelf gebeurden in hoofdzaak op milieugevaarlijke stoffen waarvan de eigenschappen relatief goed gekend zijn, zoals zware metalen (lood, cadmium), PCB's (polychloorbifenylen), dioxines en moeilijk afbreekbare bestrijdingsmiddelen. Dit maakte het mogelijk de techniek, de organisatie en de verwerking van de resultaten van een biomonitoringsprogramma onder de knie te krijgen. Daarnaast zijn er nog metingen gebeurd op andere parameters, bijvoorbeeld de mate aan vastgestelde genexpressie die verband kan houden met milieugerelateerde ziektebeelden, maar deze onderzoeken hadden een meer experimenteel karakter.

De vaststellingen van de afgelopen biomonitoringcampagnes worden volgens de minister verwerkt via de zogenaamde fasenplannen: een soort van beslissingsystemen, mede gebaseerd op jurering, die moet leiden tot een inschatting van de ernst van de op het eerste zicht meest opvallende resultaten, en tot het formuleren van beleidsvoorstellen dienaangaande.

Momenteel wordt er onderhandeld over een nieuw beheerscontract met een opvolger van het huidige steunpunt Milieu en Gezondheid. De belangrijkste bijlage bij deze op te maken beheersovereenkomst is het meerjarenprogramma. De minister heeft ervoor geijverd dat biomonitoring in dit meerjarenprogramma nog meer centraal zou staan dan voorheen. Het bereik van de te meten parameters zal uitgebreid worden tot een aantal nieuwere, persistente en bioaccumuleerbare chemische stoffen, zoals onder meer gebromeerde vlamvertragers, ftalaten, en actueel gebruikte pesticiden.

Er wordt vandaag geen bijzondere aandacht gegeven aan biomonitoring in de buurt van stortplaatsen.

Oude stortplaatsen vormen wel een belangrijk aandachtspunt van de OVAM in het kader van de sanering van vervuilde gronden die een gevaar kunnen opleveren voor de volksgezondheid.

11.10. Groene Rand

De heer *Mark Demesmaeker* verwijst naar de aanduiding van aandachtsgebieden voor bosuitbreiding. Het lid wijst op de bezorgdheid van N-VA voor de groene gordel rond Brussel. In het Vlaamse regeerakkoord werd een actieplan beloofd om in de rand rond Brussel “een grote hoeveelheid groene percelen te verwerven”. De beleidsbrief van de minister bevat een korte passage daarover op bladzijde 53, maar erg concreet is het actieplan nog steeds niet. Hoe ziet de minister dat actieplan in de toekomst? Op welke schaal en met welke timing?

Bij de bespreking van beleidsbrief Vlaamse Rand bleek dat er nog niet veel overleg over het plan is geweest. De coördinerende minister Frank Vandenbroucke heeft volgens het lid wel toegezegd dit overleg te starten. Het is een expliciete doelstelling van de Vlaamse Regering om het Vlaamse karakter van de Rand te bewaren en te versterken. De heer Demesmaeker is ervan overtuigd dat dit enkel kan door de groene gordel te bewaren en te versterken.

Minister Vandenbroucke heeft ook een taskforce opgericht voor de Vlaamse rand onder leiding van de gouverneur van Vlaams-Brabant. Uit het eerste jaarverslag blijkt dat reeds enkele verwervingen zijn gerealiseerd. In het noorden van de Rand is er het stadsbos Vilvoorde en komt er misschien een verbinding tot in Grimbergen. In het zuiden is er het aaneengesloten geheel van het Park van Tervuren, dat een toegangspoort vormt tot het Zoniënwoud. Via Zevenbronnen kan een verbinding worden gemaakt met het Hallerbos en in de toekomst hopelijk met het Lembeekbos. Er zijn volgens de heer Demesmaeker dus voldoende opportuniteiten in de Vlaamse Rand. Maar het probleem is dat op de gronden ook vaak gebouwen staan en het is niet de eerste taak van Bos en Groen om kasteeltjes en dergelijke te verwerven en te onderhouden. Er moeten dus partnerschappen worden gevonden en dat is niet altijd evident. Het Kasteel van Oplombeek in Gooik is een voorbeeld van een waardevol domein dat aan de Vlaamse overheid is ontglipt. Kan de minister een stand van zaken geven van het beloofde actieplan?

De *minister* antwoordt dat het Vlaamse regeerakkoord inderdaad in het voortzetten van het

Brueghelproject voorziet. Concreet is het zo dat de verantwoordelijke van het ANB voor bossen en parken in Vlaams-Brabant op een heel actieve wijze aankoopmogelijkheden in de markt detecteert en de minister hierover rapporteert.

De heer Demesmaeker heeft een aantal projecten vermeld in het kader waarvan er actief aangekocht wordt. Het lid vermeldde in zijn opsomming wel het bosuitbreidingsproject Ternat niet. De minister verwijst ook naar zijn aanbod in verband met het domein Ter Meeren in Zaventem. Het dossier Gooik heeft volgens de minister aangetoond dat zijn diensten heel alert en op korte termijn kunnen reageren. Maar uiteraard moet de prijs steeds redelijk blijven, het gaat immers om gemeenschapsmiddelen. In het dossier Gooik lag de door particulieren geboden prijs uiteindelijk 50 percent boven de schattingsprijs, vooral wegens de uitzonderlijke goede staat van onderhoud van het gebouw gelegen in dit domein.

De heer Demesmaeker wees zelf terecht op de problematiek van de gebouwen die in kasteeldomeinen gelegen zijn. Het is duidelijk dat de aankoop en het beheer van kastelen geen opdracht is voor het beleidsdomein Leefmilieu. Met de Stichting Vlaams Erfgoed wordt in een aantal gevallen goed samengewerkt: de stichting is een waardevolle partner om een bestemming te geven aan gebouwen. De minister heeft, naar aanleiding van de bespreking van het actieprogramma voor de Vlaamse Rand, in de Vlaamse Regering al gesuggereerd om hieraan meer aandacht en middelen te besteden. De minister wil ook open staan voor publiek-private samenwerking. Een administratieve functie of een horecafunctie voor een gebouw moet perfect te combineren zijn met een voor het publiek toegankelijk park of bos. In het park van Tervuren wordt een dergelijke samenwerking op het getouw gezet.

11.11. Grootschalig Referentiebestand

De heer *Rudi Daems* stelt vast dat minister Peeters niet minder dan 6 miljoen euro extra uittrekt voor het Grootschalig Referentiebestand. Wat is nu de verhouding tussen de bevoegdheden van de minister van Bestuurszaken en de minister van Leefmilieu en Openbare Werken ter zake? Hoeveel dragen de diverse departementen bij en wat gebeurt er met deze aanzienlijke middelen?

De *minister* antwoordt dat hij als minister van Leefmilieu functioneel bevoegd blijft voor geografische informatie en het betrokken agentschap, en dus ook

voor de kredieten. Het agentschap werd echter ondergebracht bij het departement Diensten Algemeen Regeringsbeleid. De minister van Bestuurszaken is dus niet rechtstreeks betrokken bij het GRB.

11.12. Begrotingsartikelen

De heer *Rudi Daems* stelt vast dat de dotatie aan het Minafonds opnieuw wordt verlaagd, deze keer met 80 miljoen euro. In de toelichting wordt daar weinig uitleg bij gegeven. Hoe verklaart de minister dat de dotatie blijft dalen?

Het is voor het lid ook niet duidelijk of de sanering van Balmatt nu wordt gefinancierd vanuit de kredieten 2006 of de kredieten 2007 van het FFEU. Worden nog andere projecten gepland voor 2007?

Het budget voor schaderegelingen in uitvoering van het duinendecreet (basisallocatie 361B3001) wordt verhoogd. Verwacht de minister meer schadeclaims? Over welke dossiers gaat het?

De *minister* bevestigt dat de dotatie aan het Minafonds globaal met 80 miljoen euro wordt verminderd. Dit is volgens de minister volledig te wijten aan de verlaging met 85 miljoen euro van de dotatie aan de drinkwatermaatschappijen (artikel 361B4350). Die verlaging is het gevolg van het vooruit schuiven in de tijd van de algemene werkingstoelage aan de drinkwatermaatschappijen, ten bedrage van 100 miljoen euro, om de kastekorten van de drinkwatermaatschappijen tijdelijk op te vangen in 2006. De minister verwijst hiervoor naar de tweede aanpassing van de begroting 2006 (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 19/1*). Deze kastekorten zijn het gevolg van vertragingen bij de effectieve btw-teruggave. Rekening houdend met deze overheveling van 2007 naar 2006 is er een de facto toename van de dotatie met 20 miljoen euro.

Een deel van de uitgaven voor de Balmatt-site wordt vastgelegd op het FFEU 2006 en een deel op het FFEU 2007, dit in functie van de noodwendigheden die voortvloeien uit de vordering van de vastleggingen in het dossier.

De minister bevestigt verder dat de verhoging van de middelen voor de schaderegeling in het kader van het duinendecreet overeenkomst met te verwachten schadedossiers.

III. INDICATIEVE STEMMING

Het aan de commissie toegewezen deel Leefmilieu en Natuur wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Een motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Leefmilieu en Natuur, Beleidsprioriteiten 2006-2007, werd aangekondigd door mevrouw Hilde Crevits en de heren Patrick Lachaert, Bart Martens en Erik Matthijs. Ook de heer Rudi Daems kondigt een motie van aanbeveling aan.

B. RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED – BEVOEGDHEDEN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

I. TOELICHTING BIJ DE UITGAVENBEGROTING 2007

De heer *Dirk Van Mechelen*, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, geeft toelichting bij het ontwerp van de begroting 2007 voor de programma's 62.1 Ruimtelijke ordening, stedenbouw en grondbeleid en 62.2 Monumenten en landschappen, archeologie en varend erfgoed.

I.1. Programma 62.1 Ruimtelijke ordening, stedenbouw en grondbeleid

De beleidskredieten voor Ruimtelijke Ordening stijgen in 2007 naar 23,361 miljoen euro ten opzichte van 2006 toen er voor 20,993 miljoen euro was voorzien aan beleidskredieten. De totale kredietmassa van Ruimtelijke Ordening stijgt met bijna 12 percent. Dit heeft vooral te maken met een dotatie van 2,5 miljoen euro die voor de eerste keer wordt ingeschreven voor het Rubiconfonds. Naast de dotatie zal het fonds in de toekomst ontvangsten genereren uit de planbatenheffingen van bedrijven. Hiervoor wordt in het kader van de globale herziening van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening een werkbare regeling uitgewerkt. Het Rubiconfonds subsidieert allerhande werken tot de aanleg, aan-

passing of inrichting van overstromingsgebieden en wachtbekkens alsook de aanleg of aanpassing van de rechtstreekse toegang naar overstromingsgebieden en wachtbekkens. Er zal nauw overlegd worden met minister Peeters wat dit betreft.

Daarnaast neemt de verdere uitvoering, evaluatie en herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een cruciale positie in. Hiervoor worden de kredieten in 2007 voor de studies in het kader van het RSV doorgetrokken. Zo wordt er ook in 2007 0,9 miljoen euro vrijgemaakt binnen de bestaande kredieten voor een permanente ondersteuning en structureel beleidsvoorbereidend onderzoek in het kader van de evaluatie en aanpassing van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De minister verwijst in dit verband naar hoofdstuk vier van de beleidsbrief Ruimtelijke Ordening waar de nodige toelichting wordt gegeven bij het korte en langetermijnspoor voor de herziening van het RSV. Deze middelen worden gebruikt voor onderzoek naar de maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen in de samenleving.

Een aantal basisallocaties beïnvloeden, via subsidiëring, het grond- en pandenbeleid. Uit de leegstandsheffingen op bedrijfsruimten vloeien inkomsten voort. Deze zijn momenteel geraamd op 4 miljoen euro, wat een daling is in vergelijking met de budgetcontrole van 2006. Deze daling heeft twee oorzaken. Enerzijds ontving het Vlaamse Gewest oorspronkelijk 100 percent van deze heffing. De gemeenten die een lijst insturen hebben echter recht op 20 percent van de geïnde heffing. Aangezien steeds meer gemeenten hiervan gebruik maken, is er een dalende trend in de ontvangsten. Dit is een win-winsituatie want lijsten die door gemeenten worden opgesteld zijn van een betere kwaliteit. Anderzijds werd een heel pakket aan dossiers versneld weggewerkt om de invordering van deze dossiers te versnellen.

Met de inkomsten uit de leegstandsheffingen worden de kosten verbonden aan de afhandeling van bezwaarschriften voor leegstaande woningen en bedrijfsruimten, betaald. De rest van het krediet zal worden aangewend voor subsidies voor de verwerving en sanering van bedrijfsruimten. Daarnaast wordt ook basisallocatie 51.05 aangewend voor verwerving en sanering van bedrijfsruimten. De kredieten op deze basisallocatie werden met 2,5 miljoen euro opgetrokken. Verder zijn er kredieten voor de subsidiëring van strategische projecten in het kader van het grond- en pandenbeleid voorzien (een GVK en een GOK van 2.280.000 euro). Deze worden aange-

wend voor subsidies aan gemeenten voor de opmaak en actualisering van een inventaris onbebouwde percelen en voor subsidies voor een grondbeleid.

Tot slot blijft het ondersteunen van de gemeenten om de vijf ontvoogdingsvoorwaarden te realiseren een belangrijk en permanent aandachtspunt. Deze ondersteuning steunt op twee elementen. Een eerste element is het actief coachen door de administratie en stimuleren van de gemeenten. Het tweede element is werken via financiële stimuli.

In de zomer van 2006 kreeg de administratie de opdracht om na te gaan op welke wijze de gemeenten met betrekking tot de realisatie van de ontvoogdingscriteria, door zowel externe ondersteuning als via interne maatregelen, kunnen gefaciliteerd worden. Er werd een offerte uitgeschreven voor de externe ondersteuning. Over de gunning zal eind november worden beslist zodat dit begin 2007 operationeel kan worden.

De externe ondersteuner moet de gemeenten contacteren die reeds zeer ver gevorderd zijn, en ofwel nog met de opmaak van het plannen- en vergunningenregister, het structuurplan, het vergunningenregister met problemen te kampen hebben. Dit met de bedoeling na te gaan hoe ver zij hiermee gevorderd zijn en om tegelijkertijd te onderzoeken of ze inhoudelijke, dan wel technische hulp nodig hebben bij de opmaak, invoer of verwerking van gegevens en of deze kan aangeleverd worden door de administratie. Daarnaast moet de externe contractant op basis van de bevraging van de gemeenten die reeds over een vergunningen- en plannenregister beschikken, nagaan wat nu de effectieve kost is geweest om te voldoen aan deze ontvoogdingsvoorwaarden en welk gedeelte finaal gesubsidieerd is geworden. Dit dus om een indicatieve analyse te verkrijgen voor een kosten-dekkende regeling. In functie van deze twee opdrachten sluit de minister een vervolgtraject niet uit.

Voor het luik van de financiële stimuli kunnen gemeenten die een gemeentelijk structuurplan, een eerste vergunningenregister, een eerste plannenregister of een ruimtelijke uitvoeringsplan opmaken hiervoor een subsidie aanvragen. Deze subsidiëring verloopt momenteel op kruissnelheid. Daardoor blijft in 2007 2,3 miljoen euro gereserveerd om de opmaak van een gemeentelijk structuurplan te subsidiëren. Verder werden de kredieten voor subsidies aan gemeenten voor de opmaak van het eerste vergunningenregister en het eerste plannenregister

opgetrokken met 786.000 euro tot een totaal van 1,1 miljoen euro. De gemeenten kunnen hun aanvragen tot subsidie blijven indienen tot het einde van 2007.

I.2. Programma 62.2 Monumenten en landschappen, archeologie en varend erfgoed

Voor het programma Monumenten en Landschappen is er, zowel voor de beleidskredieten als voor de betalingskredieten een zeer aanzienlijke verhoging van de budgetten van 21 miljoen euro, waardoor het totale budget in 2007 stijgt tot 84 miljoen euro.

Voor de beleidskredieten worden de extra budgetten vooral gebruikt voor de restauratiedossiers. Vooraleer in aanmerking te komen voor een premie moet elke bouwheer een restauratiedossier opmaken. Eens dit dossier door de administratie inhoudelijk en administratief is goedgekeurd, wordt het op de programmalijst geplaatst. Op basis van een aantal criteria wordt een volgorde vastgelegd, waarbij onder andere de aard en dringendheid van de werken in rekening worden gebracht. Het uitvoeren van dakwerken krijgt bijvoorbeeld voorrang op interieurwerken.

Zo staan op de huidige programmalijst voor de sector eredienst 18 hoogdringende dossiers en 26 dringende dossiers op korte termijn. Zij zijn samen goed voor een totaal restauratievolume van bijna 15 miljoen euro van in totaal meer dan 36 miljoen euro restauratievolume. Voor de sector openbare diensten gaat het om respectievelijk 8 hoogdringende en 6 dringende dossiers op korte termijn met een restauratievolume van iets meer dan 4 miljoen euro. Het totale restauratievolume bedraagt momenteel meer dan 16 miljoen euro voor deze sector.

De programmalijst is bijgevolg een dynamische, steeds veranderende lijst waarbij maximaal rekening wordt gehouden met de prioriteiten die worden aangeduid door de administratie. Het is een oud zeer dat er een historische gegroeide achterstand is ontstaan, waardoor er vooral voor minder prioritaire werken enige tijd ligt tussen de ontvankelijkheidsverklaring van het dossier en de toekenning van de middelen. Door de verhoging van de budgetten in de begroting 2007, ook al is ze deels éénmalig, zijn er middelen beschikbaar voor het overgrote deel van het voorliggende restauratievolume.

Omdat het huidige restauratievolume, dat wil zeggen na toekenning van alle beschikbare budgetten

op de begroting 2006, nu reeds meer dan 56 miljoen euro bedraagt, was ingrijpen absoluut noodzakelijk. Het grootste deel van dat restauratievolume situeert zich overigens in de sector eredienst. Wanneer er niet werd ingegrepen, betekende het in feite dat reeds in het begin van elk jaar er meer aanvragen en noden dan middelen waren. Het restauratievolume nam ook elk jaar toe, bijvoorbeeld alleen al omdat het aantal beschermde monumenten toeneemt. In het verleden werd er echter niet voor gezorgd dat het aantal toenemende beschermingen werd gekoppeld aan extra middelen voor restauratiepremies. Met de verhoging van 18,7 miljoen euro kunnen premies worden toegekend voor nagenoeg het ganse te verwachten restauratievolume in 2007. De voor een deel eenmalige verhoging van de middelen is bewust niet groter om de kleine markt van gespecialiseerde restauratiebedrijven niet te oververhitten. Dit zou leiden tot zeer sterk stijgende prijzen.

De inspanning gebeurt niet alleen voor de beleidskredieten, maar ook voor de betalingskredieten. Dat lijkt voor de hand liggend, maar het belang van deze operatie mag niet onderschat worden. Het is immers voor de eerste maal sinds jaren dat de betalingskredieten op de restauratiepremies ook voor de openbare sector en de sector erediensten substantieel hoger liggen dan de beleidskredieten. Deze inhaalbeweging was nodig. Er was immers een tekort aan betalingskredieten omdat tijdens de periode 2000-2004 de beleidskredieten systematisch hoger lagen dan de betalingskredieten, met andere woorden er werden meer premies toegekend dan dat er konden worden uitbetaald. Sinds het begin van de huidige zittingsperiode is het probleem aangepakt en werd er al 14 miljoen euro gereserveerd om de betaalkredieten te verhogen.

Voor het programma 62.2 bedroegen in het jaar 2000 de beleidskredieten 53,630 miljoen euro en de betaalkredieten 37,950 miljoen euro. In 2007 wordt dit respectievelijk 77,580 miljoen euro en 84,361 miljoen euro.

Om dure restauratieve ingrepen te vermijden, blijft de nadruk liggen op preventie. Zo blijft het stimuleren van onderhoud een belangrijk aandachtspunt. Eigenaars en beheerders zijn daar ook steeds meer van overtuigd, getuige het succes van het nieuwe onderhoudspremiebesluit, in 2005 in voege getreden, dat de verhoging regelt van de onderhoudspremie voor beschermde monumenten, maar ook werkzaamheden in stads- en dorpsgezichten premiegerechtigd maakt.

Het succes van dit nieuw onderhoudspremiebesluit is af te lezen uit het stijgend aantal aanvragen voor onderhoudspremies. Om deze stijgende vraag te kunnen volgen wordt er voor de onderhoudspremie voor beschermde monumenten in de privésector 1 miljoen euro extra voorzien in de begroting van 2007. Om het beheer structureel te plannen voorziet de minister niet alleen de nodige middelen om beheerplannen op te stellen, maar verhoogt hij ook de subsidie aan Monumentenwacht Vlaanderen met 150.000 euro. Dit maakt het mogelijk om toestandrapporten te koppelen aan een kostencalculatie voor onderhoudswerken voor een termijn van tien jaar.

De intergemeentelijke samenwerking door regionale landschappen en de intergemeentelijke archeologische diensten hebben hun deugdelijkheid bewezen en blijven voor de minister essentieel. Hij kijkt dan ook na of het opportuun is dat hun ondersteuning beter kan worden verankerd en dat ook voor andere vormen van erfgoed intergemeentelijke samenwerking kan worden gestimuleerd.

De verschillende vrijwilligersverenigingen zijn en blijven belangrijk om het maatschappelijk draagvlak voor het onroerend erfgoed te vergroten. Daarom is er naast het bestaande initiatief van de projectoproep 20 x 1500 euro een nieuw initiatief. Met de projectoproep 10 x 10.000 euro kunnen projecten van vrijwilligersverenigingen met maximaal één betaald personeelslid ondersteund worden. Tot nu toe vielen dergelijke projecten uit de boot.

Tot slot is er voor de eerste maal een beperkt bedrag van 25.000 euro voorzien voor het varend erfgoed. Dit zal gebruikt worden voor het opstellen van een beheerplan voor de Crangon, de garnaalvisserboot die in september 2006 werd beschermd. Dit zal richtinggevend zijn om de toekomstige financiële noden voor het varend erfgoed in te schatten.

II. TOELICHTING BIJ DE BELEIDSBRIEF, DEEL RUIMTELIJKE ORDENING

II.1. Inleiding

“Verder werken aan een menselijke ruimtelijke ordening via gedragen partnerschappen en zorgen voor morgen met respect voor het verleden, behouden om te inspireren en te ontwikkelen.” Dit is de kern van het beleid zoals het in de beleidsnota 2004-2009 werd

voorgesteld. Dit zal zich, net als vorig jaar, ook in 2007 terug doorvertalen in de huidige beleidsbrief.

Een gedragen ruimtelijk beleid kan enkel tot stand komen in samenwerking met alle betrokken partners. Men moet zich bewust zijn van de verzuchtingen die leven op het terrein en van de aanwezige ruimtelijke dynamiek. Tegelijk moet de spreker, als minister van Ruimtelijke Ordening, erover waken dat er vandaag geen ruimtelijke keuzes worden gemaakt die de mogelijkheden van toekomstige generaties hypothekeren.

Ruimtelijke Ordening krijgt terecht een integrerende en coördinerende taak. Het kan vanuit een eigen expertise bijdragen aan het optimaal ontwikkelen van Vlaanderen. Op deze manier kunnen de vele ruimtelijke vragen op een gestructureerde en gelijkwaardige manier afgewogen worden.

De verdere uitvoering, evaluatie en herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen neemt een cruciale positie in. De afbakening van de stedelijke gebieden wordt volop verder gezet en bevindt zich in de laatste fase. Waar de processen zijn vastgelopen zal de minister al het mogelijke doen om de gesprekken terug op te starten. Hij vreest dat hij daarbij zelf bilaterale onderhandelingen zal moeten opstarten. De bedoeling is om dit in 2007 te finaliseren. De gelijktijdige afbakening van de landbouw- en de natuurgebieden wordt bestendigd en verdergezet. Tegelijk moet het ruimtelijk beleid een antwoord bieden op dringende vragen uit de samenleving: ruimte voor wonen, werken en de diverse vormen van recreatie. Een andere grote ambitie is het doorvoeren van de eerder aangekondigde decreetswijzigingen op het vlak van planning, vergunningen en handhaving. Ook het grondbeleid vormt hierin een belangrijk aandachtspunt.

II.2. Doorzichtig en rechtszeker decretaal kader

Het principe van de rechtszekerheid stond gedurende de vorige legislatuur centraal in het beleid ruimtelijke ordening. Dit blijft zo. Decretale bepalingen en stedenbouwkundige voorschriften moeten goed leesbaar en eenduidig zijn. Het moet voor elke burger en elk bedrijf duidelijk zijn wat de regels zijn, wat kan en wat niet kan.

Dit is overigens één van de voornaamste doelstellingen om te komen tot een algemene decreetswijziging. Deze decreetswijziging zal een duidelijker kader voor

het grondbeleid omvatten, evenals een aangepast, rechtszeker en goed functionerend handhavingsbeleid. Ook volgende zaken komen bij de decreetswijziging, die uiterlijk in het voorjaar 2007 wordt ingediend in het Vlaams Parlement, aan bod:

- het invoeren van de mogelijkheid voor gemeenten om geen bindende bepalingen op te nemen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan;
- de pragmatische werkbaarheid van de taakverdeling tussen de drie planningsniveaus verhogen door in onderlinge afspraak taakverschuivingen in functie van onder andere een snellere uitvoerbaarheid mogelijk te maken en mogelijks af te wijken van de thans voorziene taakverdeling. Zo werd bijvoorbeeld in 2006 de afspraak gemaakt dat de provincies via PRUP's de problematiek van de zonevreemde waterzuiveringsinstallaties zouden aanpakken. Zo kan een stuk van de werklust van het Vlaamse Gewest overgenomen worden door het provinciaal niveau. De provincies zijn ook bezig met de afbakening van de kleinstedelijke gebieden en de aanduiding via PRUP's van nieuwe bedrijventerreinen. Zodra de nieuwe bestendige deputaties gevormd zijn op 1 december, is het de bedoeling om zo snel mogelijk een overlegronde te starten tussen de top van de Vlaamse administratie en de bestendige deputaties;
- het evalueren van het systeem van planbaten en planschade, evenals alle aankoopverplichtingen en compensatiemechanismen en deze waar nodig bij te sturen;
- het verschaffen van een rechtszekere en planologische oplossing voor de thematiek van de weekendverblijven. Ook hier is er werk voor de provinciale deputaties via PRUP's;
- de invoering van een enig loket voor gecombineerde aanvragen inzake stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen en het onderling afstemmen van de procedures met betrekking tot het openbaar onderzoek, adviesverlening en termijnen; onderzocht wordt of dit ook gekoppeld kan worden aan de machtiging voor het uitvoeren van werken betreffende het beschermd erfgoed. Hier wordt ook uitstekend samengewerkt met het kabinet en de administratie van minister Peeters;
- vereenvoudigingen doorvoeren binnen de vergunningsprocedure (bepaalde vergunningsplichtige

werken enkel meldingsplichtig maken, de invoering van een as-built attest, het zorgwonen faciliteren enzovoort).

Tevens streeft de minister naar een verdere afstemming tussen de regelgeving ruimtelijke ordening en de regelgeving onroerend erfgoed. In die optiek zal hij samen met zijn administratie verdere initiatieven nemen om kopers of huurders van een goed te beschermen tegen bouwmisdrijven uit het verleden.

Het decreet van 18 mei 1999 verplicht de gemeenten ertoe informatie over de vergunningstoestand en het bestaan van dagvaardingen wegens bouwvoertredingen te verstrekken. Samen met de administratie zal de informatieverplichting verder worden bekendgemaakt en de verschillende doelgroepen zullen worden gesensibiliseerd om deze bepaling effectief na te leven. Er werden de voorbije maanden al tal van initiatieven genomen door de IVA Inspectie RWO. Op korte termijn zal de minister met de geschreven perssector een protocol afsluiten om, in functie van het bevorderen van de rechtszekerheid, de verplichte vermeldingen te laten opnemen in de vastgoedadvertenties. Tegelijk voert hij een doelgerichte communicatiecampagne die elke adverteerder wijst op het bestaan van de nieuwe verplichtingen.

II.3. RSV: snelle en effectieve uitvoering

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is sinds 1997 de belangrijkste motor van het ruimtelijk beleid. De behoeftenprognoses uit dit beleidsplan lopen tot 2007. Het naderen van deze planhorizon stelt de minister voor een aantal belangrijke opdrachten. Ten eerste het afronden van het actieprogramma van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ten tweede een onverminderde aandacht voor het bewerkstelligen van de doorwerking van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen op de verschillende beleidsniveaus en in de verschillende beleidssectoren. En ten derde het maken van een evaluatie en het actualiseren én het gedeeltelijk herzien van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, voor de periode na 2007 evenals het voorbereiden van een fundamentele herziening op langere termijn.

De uitvoering van het actieplan vervat in het huidige RSV dat bijzonder ambitieus was heeft een moeilijke start gekend, doch de uitvoering van het actieplan zit de laatste jaren op kruissnelheid. Vandaag is er sprake van een domino-effect van goedge-

keurde plannen zodat zich nu op een aantal punten een inhaalbeweging voltrekt. Vrijwel alle processen van het actieprogramma van het RSV zijn momenteel opgestart waardoor dit zijn voltooiing begint te bereiken.

Essentieel hierbij is dat er in functie van het verzekeren van de kwaliteit van de processen en het versterken van het draagvlak, werd geopteerd voor een breed inspraakproces met meerdere actoren. Dit arbeidsintensief overlegproces vroeg en vraagt nog steeds de nodige tijd. Op dit ogenblik ligt een evaluatienota voor die weldra op de Vlaamse Regering wordt besproken.

De Vlaamse Regering heeft het voorbije werkjaar ruimtelijke uitvoeringsplannen definitief vastgesteld die het gevolg zijn van de processen inzake het grootstedelijk gebied Gent, het regionaal stedelijk gebied Kortrijk en het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA). Voor de buitengebiedregio's Haspengouw-Voeren en Kust-Polders-Westhoek werden bepaalde gedeelten van het gewestplan herbevestigd en werd een operationeel uitvoeringsprogramma goedgekeurd met onder andere een programma voor de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Het is de betrachting om tegen eind 2007 te beschikken over definitief vastgestelde ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de meerderheid van de afbakingsprocessen van de stedelijke gebieden. Tevens is het doel om tegen eind 2007 minstens twee derde van de 750.000 hectare agrarisch gebied te herbestemmen, evenals over te gaan tot de uitvoering van de operationele uitvoeringsprogramma's voor de buitengebiedregio's. Dit is een ambitieus programma.

Een gelijkwaardige inspanning ten aanzien van de afbakening van de stedelijke gebieden en de natuurlijke en agrarische structuur is dus gewaarborgd. De gelijkwaardige afbakening van de stedelijke gebieden de gelijktijdige afbakening van de natuurlijke en de agrarische structuur vormt één van de speerpunten van de uitvoering van het actieprogramma van het RSV.

De planningsprocessen voor Hasselt-Genk en Leuven als regionaal stedelijke gebieden zitten muurvast als gevolg van lokale politiek-inhoudelijke knelpunten. Het is de intentie om te proberen de processen terug te activeren. Dit zal evenwel politieke moed vergen van de betrokken locale actoren. De gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober zijn voor-

bij. Desnoods zal de minister eenzijdig voorstellen formuleren aan de Vlaamse Regering.

Tevens zal de minister dit jaar starten met het uitwerken van een operationeel beleidskader voor de ruimtelijke netwerken. Het is een aangelegenheid die steeds meer ingang vindt op Europees niveau. De bindende bepalingen van het RSV selecteren ruimtelijke netwerken op internationaal niveau (de Vlaamse Ruit), net als diverse netwerken op Vlaams niveau (zoals het netwerk van de Kust, de Kempische As, het Limburgs Mijngedebied en de regio Kortrijk). Aansluitend werd bepaald dat het Vlaamse Gewest verantwoordelijk is voor de uitwerking van grensoverschrijdende stedelijke netwerken (Gent-Terneuzen, Maastricht-Heerlen-Hasselt, Genk-Aken-Luik en Kortrijk-Rijsel-Roubaix-Tourcoing-Moeskroen). Hiertoe wordt overleg opgestart. Door het hantieren van het beleidsmatig begrip stedelijk netwerk voor deze bestaande ruimtelijke gehelen en door het opstellen van krachtlijnen en ontwikkelingsperspectieven voor het stedelijk netwerk als één samenhangende structuur, worden de potentialiteiten (= het structurerend vermogen) van de afzonderlijke elementen beter benut, kan er synergie ontstaan, kunnen complementaire ontwikkelingen zich voltrekken en kan de noodzakelijke ruimtelijke afstemming plaatsvinden. De uitwerking van het beleidskader zal zich onder meer baseren op de ruimtelijke visies vanuit de gemeentelijke en de provinciale structuurplannen.

Een andere prioriteit in het beleid is het, zowel op kwantitatief als op kwalitatief vlak, voorzien van ruimte voor bedrijven. Specifieke aandacht gaat hierbij naar de afbakening van de stedelijke gebieden en het ENA-project. Daarnaast blijft de aandacht gaan naar oplossingen voor historisch gegroeide bedrijven en individuele regionale bedrijven.

Afhankelijk van de verdere besluitvorming voor de strategische planningsprocessen voor poorten binnen andere beleidsdomeinen zoals Leefmilieu, zullen de RUP's tot afbakening en invulling van de zeehavengebieden worden opgemaakt. Voor logistieke terreinen buiten de poorten worden de planningsinitiatieven voortgezet, met bijzondere aandacht voor de multimodale logistieke knooppunten die zich op het gewestelijke planningsniveau situeren.

Vanuit het ruimtelijk beleid wil de minister ervoor zorgen dat er voldoende strategisch gelegen sites worden aangeduid voor sectoren met ontwikkelingsmogelijkheden. Deze sectoren vragen hoogwaardige en

professioneel uitgebouwde locaties, vaak in of nabij de stedelijke gebieden en op goed ontsloten plekken. De poorten, de grote logistieke locaties van Vlaanderen en de kantorendriehoek Brussel-Antwerpen-Leuven zijn voorbeelden van dergelijke ‘toplocaties’.

Begin november 2006 stelde de minister samen met de LRM (Limburgse Reconversie Maatschappij) de aankoop van de Balimsite voor die goed is voor 240 hectare bedrijventerrein die werden gesaneerd. Er wordt ook samengewerkt met het Vlaams Instituut voor de Logistiek om een visie te ontwikkelen over de ligging en inrichting van bedrijvenszones. Ook de minister-president, de heer Yves Leterme, trekt een aantal initiatieven. De voorbije weken werd de Vlaamse Regering gecontacteerd door grote Europese distributiecentra (EDC) die zich in Vlaanderen willen vestigen. Een EDC vraagt 20 hectare bedrijventerrein maar is gemiddeld goed voor 1000 jobs waarvan 20 percent voor hogeschoolden en 80 percent voor laaggeschoolden. De Vlaamse Regering is dan ook vragende partij om een aantal EDC's te vestigen in Vlaanderen om zo werkgelegenheid te creëren.

Behalve de luchthavenregio zijn ook de stationsomgevingen belangrijk. Daar situeren zich immers heel wat potenties voor verweving.

Het RSV voorziet niet enkel in een concreet actieprogramma, het voorziet ook in een algemeen referentiekader. Dit referentiekader is van groot belang bij het opvolgen van processen geïnitieerd op andere beleidsniveaus (gemeenten, provincies), maar is tevens van belang bij het opvolgen van initiatieven vanuit andere sectoren. Het is immers een taak van de ruimtelijke ordening om de ruimtelijke kwaliteit bij verschillende soorten projecten te bewaken. Verder moet de ruimtelijke ordening de nodige aandacht besteden aan de doorwerking van deze beleidsprocessen bij het adviseren en beoordelen van plannen op lagere niveaus en in sommige gevallen ook de uitvoering van deze projecten faciliteren via de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen of het finaliseren van ruimtelijke structuurplannen.

Als minister van Ruimtelijke Ordening is het de voortdurende bekommernis de ruimtevragen vanuit de verschillende sectoren permanent te evalueren, in de wetenschap dat aan alle verzuchtingen niet steeds kan worden voldaan. De beschikbare ruimte is nu eenmaal beperkt.

II.4. Integreerende en coördinerende rol van ruimtelijke ordening

4.1. Ruimte om te wonen

Voor de problematiek van betaalbare bouwgronden verwijst de minister naar de hoorzittingen van 9 maart en 20 april 2006 over de beschikbaarheid van betaalbare bouwgronden en meer specifiek naar zijn repleik (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 835/1*).

Naast de kwantiteit vormt ook de kwaliteit van de woonomgevingen een belangrijk aandachtspunt. Het ruimtelijk beleid is verantwoordelijk voor een kwalitatieve ontwikkeling van woongebieden, met ruimte voor verweving van allerlei functies. De stedenbouwkundige voorschriften voor woongebieden zijn zowel in het gewestplan als in de typevoorschriften van RUP's ruim opgevat. Hierdoor kunnen de lokale besturen de invulling ervan verder detailleren, en dit afhankelijk van de specifieke noden. Een voorbeeld is het voorschrift voor stedelijk woongebied.

4.2. Ruimte om te ondernemen en te werken

Naast het aspect ‘wonen’ vormt het aanbieden van ruimte voor economie een belangrijk element in de beleidsbrief. In de eerste plaats moet er een aanbodbeleid inzake nieuwe bedrijventerreinen gevoerd worden. Essentieel hierbij is dat men zorgvuldig waakt over het kwalitatief aansnijden van deze nieuwe bedrijventerreinen, de ruimtelijke invulling, de mogelijkheden van parkeermanagement enzovoort.

Ten tweede is er het hergebruik van bestaande (reeds bestemde) bedrijventerreinen zoals dit van de Balimsite, de Boelwerfsite in Temse of de Watersite in Vilvoorde. Dit zal betere omstandigheden scheppen voor gevestigde ondernemingen en de bestaande economische structuur van Vlaanderen versterken. De aanpak van bestaande bedrijventerreinen kan gebeuren binnen een gamma gaande van een beperkte facelift van het terrein tot een gehele transformatie van de functies (bijvoorbeeld van klassiek bedrijventerrein naar kantoorzone). Ook de brownfieldontwikkelingen kunnen hierin gekaderd worden. Het brownfielddecreet is terug van de Raad van State. De bedoeling is om dit eind november 2006 voor te leggen aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring.

Finaal is er nog de verweving van economische met andere functies. Een aanzienlijk deel van de Vlaamse economie situeert zich niet op een bedrijventerrein. Deze activiteiten komen verweven voor met andere functies (wonen, open ruimte functies enzovoort). Het actief stimuleren van goede vormen van verweving levert grote ruimtelijke voordelen op. Naast initiatieven inzake het planologisch attest, werden in 2005 meer dan dertig sectorale plannen voor zonevreemde bedrijven goedgekeurd. Aldus werd een oplossing geboden voor meer dan 250 bedrijven met dringende ruimtelijke problemen. In 2006 werden er reeds een twintigtal van dergelijke plannen goedgekeurd. Bovendien zullen er door de administratie tegen het einde van 2006 nog eens 17 sectorale BPA's ter goedkeuring worden voorgelegd.

Acute problemen inzake de beschikbaarheid van bouwrijpe bedrijventerreinen in bepaalde regio's wil de minister voorkomen door een ijzeren voorraad te voorzien. Dit houdt in dat er op elk moment een voorraad bouwrijpe terreinen beschikbaar is. Deze voorraad moet beantwoorden aan de verwachte vraag van de volgende drie jaren. Daarnaast is ook een voorraad van bestemde bedrijventerreinen alsmede van zoekzones vereist voor ten minste drie jaar. Men moet er immers beleidsmatig vanuit gaan dat het bestemmen en het bouwrijp maken van een terrein gemiddeld drie jaar duurt.

4.3. Ruimte voor recreatie, landbouw, natuur en bos

Steeds meer mensen beschikken over steeds meer vrije tijd en steeds meer mensen bereiken de pensioengerechtigde leeftijd. De vraag naar ruimte voor sport en recreatie is de laatste jaren dan ook sterk toegenomen. Dit impliceert dat er voldoende ruimte voor sport en recreatie voorhanden moet zijn, temeer omdat deze ruimte belangrijk is voor de leefkwaliteit in Vlaanderen. Heel wat bestaande terreinen voor sport en recreatie waren zonevreemd. De afgelopen jaren werden vele terreinen stelselmatig via de opmaak van BPA's of RUP's zone-eigen gemaakt.

Ook het recreatief medegebruik moet verder versterkt worden: hierbij kan onder meer gedacht worden aan speelbossen, knuppelpaden in duingebieden, het herwaarderen van kerkwegels, trage wegen enzovoort. Voor recreatief medegebruik en tijdelijk recreatief medegebruik, zoals bijvoorbeeld jeugdkampen, evenementen en festivals werd, op initiatief van de minister, een regeling uitgewerkt via het wijzigings-

decreet van 22 april 2005. Feit is dat deze regeling een belangrijk deel van het ruimtetekort voor recreatie en jeugd oplost.

Daarnaast werden er ook diverse initiatieven genomen inzake lawaaierige en niet-lawaaierige sporten. Dit dossier zit op kruissnelheid. Een aantal planingsprocessen zijn afgerond.

In verband met de zorg voor ruimte voor landbouw, natuur en bos verwijst de minister naar wat hij zei over de afbakening van de landbouw-, bos- en natuurlijke structuren in de buitengebiedregio's. Eén specifiek aandachtspunt binnen de landbouwsector is de positie van de tuinaanlegbedrijven. Heel wat van die bedrijven balanceren op de grens tussen aannemersbedrijven (grondwerken, aanleg van terrassen, opritten en wegen) en plantenkwekers. Anderzijds zijn er ook aannemersbedrijven waar tuinaanleg een belangrijk deel van de activiteiten omvat. De minister zal samen met zijn administratie criteria uitwerken om aan te geven waar en onder welke voorwaarden dergelijke bedrijven in het agrarisch gebied toelaatbaar zijn, bijvoorbeeld op verlaten hoeves waardoor die geheractiveerd worden zonder hiervan opnieuw zonevreemde bedrijven te maken.

Voor de plattelandslogies komt er een duidelijk kader voor de capaciteit van de verblijfseenheden op niet actieve residentieel bewoonde hoeves en in andere gebouwen. Daarnaast werd er een afwegingskader uitgewerkt voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting.

4.4. Ruimte voor lijninfrastructuur, energie en water

Vanuit het ruimtelijke beleid wil de minister bijdragen tot een kwalitatief mobiliteitsbeleid, waarin de aandacht vooral gaat naar een gezond evenwicht tussen de verschillende transportmodi en de afstemmingen met ruimtelijke ontwikkelingen, nu en in de toekomst. Het oplossen van specifieke knelpunten en opportuniteiten rond wegen-, spoorwegen- en waterwegeninfrastructuur blijft hierbij een aandachtspunt. De minister verwijst naar de tweede brug in Temse, de heraanleg van het verkeersknooppunt in Lummen E313-E314 en de Oosterweelverbinding in Antwerpen.

De Vlaamse Regering hecht veel belang aan het bevorderen van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen. De minister verwijst onder meer

naar de omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02 die een afwegingskader en randvoorwaarden voor de locatiekeuze van windturbines bevat. De minister hoopt dat ook een aantal gemeentebesturen hun koudwatervrees overwinnen en hun verantwoordelijkheid durven te nemen. Het is belangrijk dat dit maatschappelijk aanvaard gaat worden.

De hevige regenval van augustus 2006 en de hierdoor veroorzaakte wateroverlast bevestigde het belang van een doeltreffend waterbeleid. In samenspraak met de minister van Leefmilieu heeft de Vlaamse Regering de uitvoering van de watertoets mogelijk gemaakt, werden knopen doorgehakt in het dossier van de langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium en werden de stroomgebieden, bekkens en deelbekkens afgebakend.

II.5. RSV: evaluatie en herziening

De uitvoering van het actieplan en de doorwerking van het algemeen beleidskader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd al toegelicht. Het bewerkstelligen van een dynamische planningsmethodiek vereist evenwel tevens een toekomstvisie. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen heeft het jaar 2007 als planhorizon. In die optiek formuleert het Vlaamse regeerakkoord dan ook de ambitie om het huidige RSV te evalueren en de tijdige herziening ervan voor te bereiden.

De voorbije jaren werd het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen aan enkele grondige evaluaties onderworpen: ten eerste de algemene inhoudelijke plan-evaluatie in het kader van het zomerakkoord 2003 – tweede spoor, die resulteerde in een mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering op 19 maart 2004; ten tweede de wetenschappelijke synthese van de nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen in 2004; en ten derde de inhoudelijke planevaluatie door de administratie in 2006, die gebaseerd was op de ervaringen met de uitvoering van planningsprocessen op Vlaams niveau; het overleg en de contacten met de gemeenten en de provincies in het kader van de begeleiding van de gemeentelijke en de provinciale structuurplannen en uitvoeringsplannen en het overleg met de relevante beleidsdomeinen.

Parallel aan de voorbereiding van de grondige herziening (RSV 2020) wil de minister blijven werken binnen het globale kader van het huidige RSV. Om dit mogelijk te maken is een actualisatie en een gedeeltelijke herziening ervan vereist.

Voor dit kortetermijnspoor werd de beleidsvoorbereiding opgestart. Meer specifiek wordt er momenteel

een concreet herzieningsprogramma uitgewerkt. Dit programma zal uitsluitel geven over de inhoudelijke afbakening van de actualisatie en de gedeeltelijke herziening, het te doorlopen overleg- en besluitvormingstraject en de timing.

In functie van de verruiming van de planhorizon worden er voor het luik Wonen nieuwe bevolkingsprognoses opgemaakt en wordt de trendbreuk (60/40-verhouding) én het aanbod geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar een aantal specifieke woontrends zoals (verhuis)migraties, vergrijzing, hergebruik enzovoort. Ook kent Vlaanderen een aantal belangrijke economische concentraties in gemeenten die niet geselecteerd zijn als economisch knooppunt. De minister laat ter zake een ontwikkelingsperspectief onderzoeken en dit specifiek voor gebieden met duidelijke economische potenties die in het RSV niet aldus zijn erkend, cf. het debat over de erkenning van de Limburgse poort als economische as.

De recent ontwikkelde beleidskaders voor golf, motorcross en weekendverblijven alsmede de RUITER-studie (Ruimte voor Toerisme en Recreatie) zullen grondig worden gescreend om na te gaan in hoeverre deze beleidskaders en studies elementen bevatten die in een geactualiseerd RSV moeten worden opgenomen. Tenslotte werd een onderzoek opgestart naar de mogelijke beleidsstrategieën voor de verweving en het recreatief medegebruik. Dit moet sterk worden gestimuleerd.

Aan het departement RWO werd tevens de opdracht gegeven om in samenwerking met de betrokken actoren, het beleidsvoorbereidend werk uit te voeren voor de grondige actualisatie van de lijninfrastructuren (wegen, spoorwegen, nutsleidingen). Vanuit Infra-bel zijn een aantal vragen lopende, bijvoorbeeld het GRUP voor de bouw spoor-Liefkenshoek-tunnel, het GRUP HST-E19-Luchthaven Zaventem.

Einde 2006 zal aan de Vlaamse Regering voor alle vermelde elementen een principiële nota worden voorgelegd.

Parallel met het kortetermijnspoor wordt er uiteraard ook gewerkt aan een langetermijnspoor. Het betreft meer specifiek de grondige herziening van het RSV. Dit zal niet voor de huidige zittingsperiode zijn. In eerste instantie zullen er studies worden opgestart die zich richten op het verzamelen van actuele informatie over de bestaande ruimtelijke structuur en de belangrijkste wijzigingen hierin sinds het eerste RSV (wijzigingen inzake de nederzettingsstructuur; de ruimtelijke weerslag van nieuwe ontwikkelingen enzovoort). Daarbij is het belangrijk dat Vlaanderen in een meer internationaal perspectief wordt beke-

ken, cf. het debat rond het Pentagonnetwerk waarbij Vlaanderen een onderdeel is van een veel bredere West-Europese ruimtelijk structuur.

Er zal een projectdraaiboek worden opgemaakt dat, als basis van de belangrijkste maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen, een inzicht geeft in de resterende kennishiaten. Op basis van de eerste resultaten zijn reeds diverse studieopdrachten opgesteld.

Parallel hiermee zal de minister voor het verfijnen van het ruimtelijk afwegingskader een ruimtelijk onderzoek opstarten dat gevoed wordt vanuit de ervaringen met de ruimtelijke netwerken en vanuit de verschillende gemeentelijke en provinciale visies.

Voor de evaluatie van het RSV en de voorbereiding van de langetermijnvisie wordt in een budget voorzien van 900.000 euro

II.6. Planning

Het bewaken van de kwaliteit van de structuurplannen en de uitvoeringsplannen op de verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen blijft één van de aandachtspunten. In die optiek zal dan ook blijvend de nadruk worden gelegd op de monitoring van de provinciale ruimtelijke structuurplannen evenals op het opvolgen van de kwantitatieve en de kwalitatieve taakstellingen, vervat in de huidige provinciale structuurplannen.

Om de kwaliteit van de gewestelijke RUP's te verbeteren, wordt er gewerkt aan het opstellen van typevoorschriften. Dit is een immens werk. De goedkeuringsprocedure met betrekking tot het zogenaamde typevoorschriftenbesluit inzake de ruimtelijke uitvoeringsplannen werd in juli 2006 opgestart door de Vlaamse Regering en kan bijgevolg in de loop van 2007 worden afgerond. Het ontwerpbesluit bevat een bijlage met de typebepalingen inzake de diverse bestemmingen evenals gebiedsspecifieke bepalingen die regelmatig zullen voorkomen. Dit besluit bevat ook aanwijzingen om voor provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen tot een meer uniforme aanpak te komen. In 1999 werd met de VRP (Vlaamse Vereniging van Ruimte en Planning) afgesproken met betrekking tot de ruimtelijke uitvoeringsplannen om dit op een organische manier te laten groeien. De flexibiliteit wordt vormgegeven door voorschriften maar om wildgroei tegen te gaan is het noodzakelijk om typevoorschriften te hebben.

Strategische projecten kunnen een belangrijke hefboom- en voorbeeldfunctie vervullen om effectief een meer kwalitatief ruimtegebruik te realiseren. Vooruit-

lopend op het Vlaams grondbeleidsplan en teneinde de werking van de strategische projecten te stroomlijnen, zal nog najaar 2006 er één geïntegreerd besluit inzake het opvolgen en het subsidiëren van strategische projecten (in uitvoering van het RSV) worden uitgewerkt.

De steeds verdergaande internationalisering heeft tot gevolg dat de ruimtelijke ontwikkelingen en beleidsbeslissingen buiten Vlaanderen een grotere impact krijgen op het ruimtelijk beleid en de ruimtelijke ontwikkelingen. Gezien het belang hiervan, is de minister gewonnen voor gewestoverstijgende partnerschappen. Voor grensoverschrijdende en transnationale projecten werd in de begroting 355.000 euro voorzien voor onder andere het lidmaatschap aan ESPON (European Spatial Planning Observation Network) en mogelijk een project in het kader van Interreg IIIb.

Om de ruimtelijke kwaliteit van verkavelingen enerzijds en bedrijventerreinen anderzijds te verbeteren, zullen publicaties uitgewerkt worden waarin gefocust wordt op kwaliteit en duurzaamheid. Deze naslagwerken moeten alle betrokken partijen (ontwikkelaars, ontwerpers, adviesverleners, dossierbehandelaars enzovoort) sensibiliseren. Zij beogen tegelijk een goede onderlinge communicatie tussen de diverse partijen.

Het instrumentarium voor de bestrijding van de leegstaande en de verwaarloosde bedrijfsgebouwen kent jaar na jaar een stijgend succes, waardoor in vele Vlaamse steden en gemeenten chronische stadskankers verdwijnen en plaats maken voor nieuwe projecten die beter aansluiten op de omgeving, bijvoorbeeld de stationssite in Sint-Niklaas en de Lamotsite in Mechelen. De administratie kreeg de opdracht objectieve en kwalitatieve beoordelingcriteria voor projectsubsidie uit te werken. Deze criteria worden overigens nu reeds als uitgangspunt gehanteerd in functie van prioritisering.

Voor het overige zal de regelgeving verder worden bijgestuurd en dit onder meer wat betreft de PPS-projecten; de introductie van een call-systeem; het aanpassen van de subsidiepercentages enzovoort. Verder wordt een gelijkschakeling tussen de publieke en de private initiatiefnemers aangewezen geacht. Voor verlaten bedrijfsruimten werd 3.500.000 euro voorzien in de begroting.

V.7. Grondbeleid

Een aangepast grondbeleid is essentieel voor het uitvoeren van het ruimtelijk beleid en is tevens nood-

zakelijk om sociale en functionele verdringing te voorkomen. In het Vlaamse regeerakkoord werd dan ook aangekondigd dat er een grondbeleidsplan en een grondenbank op Vlaams niveau zal worden opgericht.

Inzake de opmaak van het grondbeleidsplan werd de opdracht gegeven tot het voeren van een uitvoerig onderzoek. De minister rapporteert hierover op geregelde basis op de ministerraad. Intussen worden de bestaande instrumenten van het grondbeleid ingezet en zo nodig verbeterd. Voorafgaand aan de decretaal vastgestelde goedkeuringprocedure van het grondbeleidsplan werd tussentijds besloten twee actieprogramma's op te stellen.

Een eerste actieprogramma, op basis van de resultaten van de strategische fase, bevatte concrete uit te voeren stappen op korte termijn. Het betreft acties die binnen de huidige budgettaire middelen onmiddellijk konden worden uitgevoerd en die enerzijds inspeelden op dringende problemen en anderzijds inspeelden op opportuniteiten.

Eind 2006 zal de minister een tweede actieprogramma aan de Vlaams Regering voorleggen. Dit plan zal initiatieven bevatten die wél een impact op de begroting en op de organisatie van de overheid hebben en die logischerwijze logistiek grondig moeten worden voorbereid.

Zonder een globale inventaris van de onbebouwde percelen is een grondbeleid uiteraard onmogelijk. Het komende jaar zal het uitgebouwde geoloket 'onbebouwde percelen' dan ook uitvoerig worden getest en zo nodig worden bijgesteld. De minister stelt voor om dit project voor te stellen in de commissie maar eerst moet er nog bekeken worden met de privacycommissie (Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer) wat mag getoond worden onder welke vorm.

II.8. Vergunningen

Ook inzake het vergunningenluik zal de minister nieuwe initiatieven nemen. In overleg met de betrokken besturen, wil hij een klantgerichte en een snelle afhandeling van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen op alle bestuursniveaus waarborgen. Dit impliceert dat de lagere bestuursniveaus verantwoordelijk moeten worden gesteld om de vergunningsaanvragen binnen de decretaal vooropgestelde termijnen

af te handelen. De afhandelingstermijn stelt opnieuw problemen in de provincie West-Vlaanderen, omwille van het gerechtelijk onderzoek binnen de administratie, en in Antwerpen, omwille van het groot aantal bouwaanvragen en de grote infrastructuurprojecten zoals de Oosterweelverbinding. Dit uitgangspunt zal verder worden geconcretiseerd in het in opmaak zijnde wijzigingsdecreet.

Het oprichten van een infoloket per provincie kan en zal bijdragen tot meer klantvriendelijkheid. Via dit infoloket kunnen burgers niet enkel informatie en advies opvragen over hun bouwdoos. Ze kunnen er ook antwoord krijgen op planologische vragen. Dit om de klantvriendelijkheid te verhogen.

Door het invoeren van een 'gezaghebbend advies' – een idee van minister Bourgeois – zal de aanvrager, voorafgaand aan het formeel indienen van een eerder grootschalig bouwproject, van alle relevante instanties uitsluitend bekomen. Ook het invoeren van het gezaghebbend advies zal het voorwerp uitmaken van het in opmaak zijnde wijzigingsdecreet.

Nog een instrument waarmee het vertrouwen van de burger in de overheid moet worden vergroot is klare taal. Zo bijvoorbeeld het begrip 'goede ruimtelijke ordening'. Dit begrip is essentieel bij de beoordeling van alle vergunningsaanvragen, en toch is het begrip 'goede ruimtelijke ordening' geenszins duidelijk in de regelgeving gedefinieerd, en bijgevolg subjectief. De bedoeling is het afwegingskader zo precies mogelijk te omschrijven. Pas dan kan de aanvrager correct inschatten welke criteria de overheid zal hanteren bij het evalueren van een vergunningsaanvraag. Bij de weigering van bouwberoepen, wat meestal het geval is, wordt getracht in het ministerieel besluit aan te geven wat wel vergunningsmogelijk is.

Door voor bepaalde werken de formele vergunningsaanvraag te vervangen door een simpele meldingsplicht kan de afhandeling van de dossiers worden versneld. Dit wordt momenteel onderzocht in IKW's. Een voorbeeld is de bouw van een eengezinswoning in een goedgekeurde verkaveling. Er moet dan alleen worden afgetoetst of de verkavelingsvoorschriften worden gevolgd.

Ook wil de minister een decretale beroepsmogelijkheid creëren voor publiekrechtelijke personen. Het gaat hier om bouwdoosiers in het kader van artikel 127. Er wordt onderzocht welke procedure PPS-projecten moeten volgen: artikel 127 of artikel 43.

Het uitgangspunt van de minister is dat, daar waar de overheid betrokken is in het project, maximaal de procedure van artikel 127 moet worden gevolgd. Dit betekent dat er wat dit betreft meer en meer aanvragen zullen volgen. Maar dan moet er ook een beroepsmogelijkheid worden voorzien. De vraag werd reeds meermaals door de socialehuisvestingssector gesteld.

Gelet op de nakende federale verkiezingen is het het uitgelezen moment om opnieuw de vraag tot overheveling van de socio-economische vergunning naar de deelstaten op de tafel te leggen.

II.9. Handhaving

Met de goedkeuring van het huishoudelijk reglement werd de Hoge Raad voor het Herstelbeleid in december 2005 operationeel. In 2007 wil de minister na een onderzoek van de repercussies en de haalbaarheid van een administratieve in plaats van een strafrechtelijke rechtshandhaving, de gepaste decretale wijzigingen doorvoeren om een consequent handhavingsbeleid voor de bouwovertradingen te bewerkstelligen. De minister verwacht hier veel van. Hierbij moet men uiteraard de nodige aandacht besteden aan billijkheids-, gelijkheids- en rechtvaardigheidsoverwegingen.

II.10. Administratieve vereenvoudiging

Het beperken van nieuwe regelgeving en administratieve procedurelast, het vereenvoudigen van procedures en het bewerkstelligen van rechtszekerheid zijn en blijven belangrijke speerpunten in het beleid.

De actualisatie van het ministerieel besluit van 1971 met betrekking tot de dossiersamenstelling van verkavelingsaanvragen wil de minister eind 2006 afronden. Bedoeling is om de verkavelaars en de ontwerpers van verkavelingen ertoe aan te zetten om voorafgaandelijk de diverse aspecten van verkavelingen in ogenschouw te nemen (bijvoorbeeld inzake de schikking van de kavels, de inplanting van de woningen op de kavels, de aanleg van de publieke ruimtes, de parkeerproblematiek enzovoort).

Via een gericht ICT-beleid, blijft de minister streven naar een overzichtelijke, innovatieve en klantvriendelijke on-line dienstverlening. Zo staat er een innovatief GIS-platform op stapel. Het register onbe-

bouwde percelen fungeert hier als pilootproject. De minister stelt voor om ook dit project in de commissie te demonstreren.

Op het vlak van de dossierafhandeling wordt er een nieuwe ICT-toepassing voorbereid die er in de toekomst voor moet kunnen zorgen dat de afhandeling van dossiers volledig digitaal verloopt.

Steeds meer bedrijven vinden hun weg naar het planologisch attest, dit om uitsluitel te bekomen of zij op hun huidige locatie al dan niet kunnen uitbreiden. In 2005 heeft het aantal aanvragen zich gestabiliseerd rond iets meer dan een honderdtal. Er werd getracht alle relevante informatie inzake het planologisch attest, voor eenieder, zo toegankelijk mogelijk te maken door onder meer de aanvraagformulieren via het internet beschikbaar te stellen.

II.11. Verdere operationalisering subsidiariteitsprincipe

De minister somt vervolgens enkele initiatieven op in het kader van het ontvoogdingsbeleid. Het coachen en het stimuleren van de gemeenten om de vijf ontvoogdingsvoorwaarden te realiseren (met respect voor de subsidiariteit) blijft een belangrijk en permanent aandachtspunt. De in het agentschap RO-Vlaanderen opgerichte helpdesks zullen hun stimulerende en begeleidende rol daarin ten volle blijven opnemen. De minister laat momenteel onderzoeken hoe de gemeenten vanuit die helpdesks en desgevallend via een externe contractant kunnen worden ondersteund in die taakstelling. Wellicht kan daarbij op twee sporen worden gewerkt. Ten eerste kunnen de gemeenten worden gecontacteerd die reeds over een plannen- en vergunningenregister beschikken om na te gaan wat hun effectieve kost is geweest om te voldoen aan de ontvoogdingsvoorwaarden en welk deel daarvan effectief werd gesubsidieerd en dit in functie van het opmaken van een beperkte indicatieve analyse inzake een kostendekkende regeling. Ten tweede kunnen gemeenten individueel worden gecontacteerd die ofwel nog enkel een vergunningenregister moeten opmaken, ofwel enkel nog een plannenregister, ofwel enkel nog hun structuurplan. Er wordt dan nagegaan of ze wel degelijk bezig zijn met het invoeren van gegevens of met de opmaak van het plan en of daarbij inhoudelijke hulp vanuit het agentschap RO-Vlaanderen vereist is.

Op een twintigtal gemeenten na wordt er serieus werk gemaakt van de vijf ontvoogdingsvoorwaarden.

De minister vreest dat voor een aantal gemeenten 1 mei 2008 te krap zal zijn maar bij de wijziging van het decreet in 2005 werd het penalisatielukkig deels beperkt. Echter, gemeenten die niet meer kunnen afwijken van het gewestplan via BPA's zetten zichzelf vast om een aantal projecten te realiseren.

Tot slot wijst de minister erop dat voor de opvolging van de beleidsbrief bij de administratie een nieuw instrument werd gemaakt. De beleidsraad Financiën wenst een dergelijk instrument ook te gebruiken voor de opvolging van de beleidsbrief Financiën.

III. TOELICHTING BIJ DE BELEIDSBRIEF, DEEL ONROEREND ERFGOED

Het luik Onroerend Erfgoed spitst zich toe op vier speerpunten: het basisdecreet en aangepaste regelgeving onroerend erfgoed, klantgerichtheid, het beschermingsbeleid en de financiering.

Binnen deze speerpunten zijn de kernacties ongetwijfeld het duidelijke traject dat wordt voorgesteld om in 2008 tot een basisdecreet onroerend erfgoed te komen en de substantiële verhoging van de budgetten voor onderhouds- en restauratiewerken met meer dan 20 miljoen euro.

III.1. Basisdecreet en aangepaste regelgeving

De onroerend erfgoedzorg in Vlaanderen kent heel wat hedendaagse noden, verwachtingen en behoeften. De huidige, eerder organische gegroeide, regelgeving monumenten, landschappen en archeologie, is daar niet altijd optimaal op afgestemd. Er zijn ook nogal wat verschillen voor de verschillende onderdelen inzake procedures, premies enzovoort.

2006 was een belangrijk voorbereidingsjaar waarbij alleen al voor de implementatie van het verdrag van Malta in de regelgeving verschillende basisdocumenten werden samengesteld zoals de respectievelijke eindnota's van de klankbordgroep en de ambtelijke werkgroep en een onderzoek naar de financiële consequenties van de invoering van deze regeling.

In 2007 voorziet de minister volgend traject dat uiteindelijk moet resulteren in een basisdecreet onroerend erfgoed dat de minister graag in het voorjaar 2008 zou willen indienen.

Ten eerste is er het basisprincipe van het verdrag van Malta dat het belangrijkste uitgangspunt voor het

archeologieluik is: behoud in situ als het kan, ex situ als het moet. In het nieuwe archeologieluik zullen enerzijds de bepalingen met betrekking tot beschermingen en vergunningen worden geactualiseerd en geoptimaliseerd. Anderzijds zullen verschillende nieuwe aspecten in dit gedeelte worden geïncorporeerd zoals de afstemming met Ruimtelijke Ordening en duidelijkheid over de financieringsmethode en de financiering van preventief en pro-actief archeologisch onderzoek.

Voor de afstemming met Ruimtelijke Ordening laat de minister nagaan of en op welke manier er archeologische evaluatie- en potentiekaarten kunnen worden ontwikkeld op basis van verschillende onderzoekstechnieken (luchtfotografie, erosiekartering enzovoort). Uiteindelijke bedoeling is het archeologisch erfgoed zo goed mogelijk in kaart te brengen – ook al is het inherent aan dit soort erfgoed dat niet alles op voorhand te detecteren is – zodat er bijvoorbeeld bij het opstellen van RUP's meer op voorhand rekening mee kan worden gehouden. Op die manier kan archeologie een onderdeel worden van een gans traject en kunnen er bijvoorbeeld in het kader van vergunningen een aantal voorwaarden worden ingeschreven.

Rekening houdend met de internationale tendensen onderzoekt de minister de opportuniteit om de maatregelen voor het archeologisch erfgoed ook uit te breiden tot het paleontologisch en het geologisch bodemarchief. In Hoegaarden is er bijvoorbeeld een fossiel bos met miljoenen jaren oude versteende boomstronken. Die vragen een specifiek beschermingskader en dat is er momenteel niet. De nodige aandacht zal ook gaan naar het maritiem archeologisch erfgoed, waarbij gezien de bevoegdheidsverdeling een samenwerkingsakkoord met de federale overheid zal worden afgesloten.

Ten tweede zal voor het luik monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen vooral gewerkt worden aan afstemming van procedures voor bescherming en financiering, voor de omvang van de premies en dergelijke meer. Tegelijkertijd wil de minister ook nieuwe instrumenten introduceren die bijvoorbeeld de afstemming met Ruimtelijke Ordening beter mogelijk maken (naar analogie met de erfgoedlandschappen bijvoorbeeld) of preventieve erfgoedzorg stimuleren (bijvoorbeeld via beheerplanning en andere beheermaatregelen).

Ten derde wordt nagegaan of het decreet op de bescherming van het varend erfgoed in het basisde-

creet kan worden geïncorporeerd. De minister staat hier nogal argwanend tegenover en vermoedt dat het omwille van de specificiteit beter apart blijft. Parallel bereidt de minister, uiteraard in samenspraak met de minister voor Cultuur, een voorstel van decreet voor inzake de bescherming van het rollend, rijdend en vliegend erfgoed, als uitbreiding op het decreet op de bescherming van het varend erfgoed.

III.2. Klantgerichtheid

Klantgerichtheid blijft ook in 2007 erg belangrijk in het beleid. De minister is van mening dat de administratie soms nog iets te passief optreedt. In plaats van bijvoorbeeld een brief te sturen met de melding dat er overleg moet worden gepleegd, kan de administratie dat overleg zelf organiseren. Op die manier zouden een aantal 'ongelukken' wellicht niet zijn gebeurd.

De minister wil daar werk van maken door eerst en vooral partnerships op te bouwen met overheden en particulieren. Wat de lokale overheden betreft, wil hij in de eerste plaats zorgen voor het bestendigen en uitbreiden van de goed lopende initiatieven inzake intergemeentelijke samenwerking, met name de Intergemeentelijke Archeologische Diensten en de Regionale Landschappen. Er wordt bekeken of er een gedifferentieerde aanpak kan worden ontwikkeld voor de werking van archeologische diensten in de centrumsteden. In Antwerpen bijvoorbeeld is een goed uitgebouwde stedelijke archeologische dienst actief. Die is in samenspraak met het VIOE (Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed) onder andere bezig om de heraanleg van de tweede fase van de Antwerpse Leien voor te bereiden. Omwille van de complexiteit en de omvang van hun werkingsgebied is intergemeentelijke samenwerking hier geen optie, maar ook hier wordt uitstekend werk geleverd. De minister zal dan ook kijken of de archeologische diensten in de centrumsteden naar analogie met de Intergemeentelijke Archeologische Diensten kunnen worden ondersteund. Er wordt ook nagegaan of andere vormen van intergemeentelijke samenwerking mogelijk zijn.

Samenwerking met onderwijs blijft eveneens belangrijk, bijvoorbeeld op het vlak van erfgoededucatie, maar ook omtrent de vraag naar de opportuniteit van de oprichting van een Unesco-leerstoel voor preventieve conservatie.

Ten tweede wil de minister verschillende initiatieven nemen om het draagvlak voor onroerend erfgoed

te vergroten. Het is belangrijk dat zoveel mogelijk mensen onroerend erfgoed tijdens wandel-, fiets- en andere tochten veel intensiever en interactiever kunnen ervaren. In 2007 worden een drietal pilootprojecten voor dergelijke erfgoedroutes uitgewerkt. In Ename is ondertussen zelfs de aanzet gegeven voor de uitwerking van een digitale erfgoedroute. Bedoeling is om dit concept samen met de PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen) verder uit te bouwen en om daar een heus businessplan rond op te zetten waarbij bijvoorbeeld info, al dan niet tegen betaling, kan gedownload worden via internet.

De gewestelijke partnerverenigingen (Erfgoed Vlaanderen, Monumentenwacht Vlaanderen, VCM-Contactforum voor erfgoedverenigingen en Open Monumentdag) worden aan de hand van een externe SWOT-analyse geherstructureerd rond hun kerntaken. Het imago en de betekenis van erfgoed wil de minister versterken via het crossmediaal VRT-programma Monumentenstrijd. Dit kan rekenen op een groot succes bij een breed publiek.

Om tegemoet te komen aan de duidelijke nood aan handleidingen en richtlijnen inzake erfgoedbeheer, start de minister in 2007 een aantal proefprojecten rond archeologie en wordt een praktische handleiding kwetsbare bouwkundige erfgoedelementen ontwikkeld. De verwerking en ontsluiting van de verschillende atlanten en inventarissen onroerend erfgoed wordt geoptimaliseerd door koppeling aan elkaar en door het gebruik van GIS-toepassingen. In functie van de aangereikte mogelijkheden van de luchtfotografie voor het onroerend erfgoed wordt de beste manier onderzocht om dit te incorporeren in het beleid.

Omdat vrijwilligers en verenigingen essentieel zijn en blijven voor het onroerend erfgoed, wil de minister hen blijven steunen. Naast de projectoproep 20 x 1500 euro ter ondersteuning van projecten van vrijwilligersverenigingen zonder betaald personeel, voorziet hij vanaf 2007 ook de projectoproep 10 x 10.000 euro voor verenigingen met betaald personeel. Tenslotte neemt hij een engagement in het kader van het Vlaamse gelijkheidsbeleid om de toegankelijkheid van erfgoed sites te onderzoeken.

Als derde pijler van de klantgerichtheid zal er gewerkt worden aan de duidelijkheid over wie wat doet in het werkveld van het onroerend erfgoed, wie de actoren zijn, en wie de regisseurs. Hiertoe wordt de onderzoeksagenda die samenhang in doelen en prioriteiten

wil bevorderen, verder uitgebouwd, zodat geweten is wie met wat bezig is en zodat projecten op elkaar worden afgestemd.

Daarnaast wordt het vakgebied noodconservatie uitgebouwd. De eventuele realisatie van een snel in te zetten team gebeurt in overleg met Monumentenwacht. In 2007 wordt ook de aanzet gegeven voor het zoeken naar een oplossing inzake de problematiek van het vrijwaren van genetisch materiaal van inheemse historische plantensoorten.

Voor het maritiem erfgoed is er enerzijds het samenwerkingsakkoord met de federale overheid en wordt anderzijds samen met Monumentenwacht de opportuniteit van de oprichting van een afdeling varend erfgoed onderzocht.

Tenslotte wordt een traject gestart dat moet zorgen voor een betere afstemming van de erfgoedzorg met de Europese regelgeving inzake (arbeids)veiligheid, milieu en hygiëne.

III.3. Beschermingsbeleid

Het beschermingsbeleid is het derde speerpunt.

Vanaf 2007 komt het thematisch-typologische beschermingsbeleid op kruissnelheid. Deze thematisch-typologische aanpak is erop gericht elke bescherming af te wegen binnen het enige correcte kader, met name de Vlaamse context. In het verleden ontbrak hiervoor een expliciet afwegingskader. Voor de eerste thema's (vakwerkbouw, Huib Hoste enzovoort) zijn die criterianota's nu beschikbaar. Dat leidde op het einde van 2006 tot enkele dossiers met enkele tientallen beschermingen, zoals die voor de vakwerkbouw in Limburg. 2006 was dan ook een overgangsjaar wat de beschermingen betreft met een 120-tal nieuw ingezette beschermingsprocedures. In 2007 wordt deze werkwijze voortgezet en worden de nota's voor verschillende andere thema's afgewerkt zodat vanaf 2007 het aantal beschermingen opnieuw stelselmatig zal toenemen. Voor de criterianota's wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de basisinformatie die ter beschikking is bij andere organisaties en instellingen. Alle beschermingsvoorstellen worden geëvalueerd binnen het afwegingskader van de thematische nota's. Een opbouw via een modeldossier garandeert een uniforme dossiersamenstelling. Er zal pro-actief te werk worden gegaan. Bijvoorbeeld inzake hedendaagse architectuur werkt de minister aan een wisselwerking tussen de verschillende administraties zodat in het oog springende nieuwe ontwerpen snel worden gesignaleerd, beter worden opgevolgd en sneller worden geëvalueerd.

Ook het beschermingsinstrumentarium zelf wordt geëvalueerd op efficiëntie en doeltreffendheid. Soms lopen procedures niet zoals gepland wat te maken kan hebben met onwetendheid. Daarom werd de voorbije maanden een informatieronde opgestart door het kabinet en de administratie om in de verschillende buitendiensten de meerwaarde van de thematisch-typologische aanpak toe te lichten.

Specifiek voor het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog wenst de minister een beschermingsbeleid te voeren dat moet leiden tot de erkenning als UNESCO-werelderfgoed in 2014, precies 100 jaar na het uitbreken van de oorlog. Dit alles zal in nauwe samenspraak gebeuren met de gouverneur die hier zeer actief mee bezig is.

Ook in 2007 moet de nodige aandacht geschonken worden aan de afstemming met Ruimtelijke Ordening. De minister zoekt bijvoorbeeld naar een uitbreiding van een hedendaags beschermingsinstrument zoals dat van de erfgoedlandschappen.

Tenslotte wil de minister ook zorgen voor een langetermijnvisie inzake beheer. Dat kan aan de hand van de opmaak van beheerplannen. Essentieel daarbij is dat extra middelen werden toegewezen aan Monumentenwacht Vlaanderen om een kostencalculatie voor een termijn van tien jaar te koppelen aan hun toestandsrapporten. Dit zal een absolute meerwaarde bieden voor alle eigenaars die hun onroerend erfgoed als een goede huisvader willen beheren.

VI.4. Financiering

Ten slotte gaat de aandacht uit naar de financiering van het erfgoedbeheer.

In de begroting van 2007 werd een, weliswaar grotere eenmalige, verhoging van de budgetten met meer dan 20 miljoen euro voorzien voor de toekenning van onderhouds- en restauratiepremies. Voor meer informatie verwijst de minister naar zijn toelichting bij de begroting.

IV. BESPREKING – DEEL RUIMTELIJKE ORDENING

VII.1. Algemene beschouwingen – nieuw decreet

Mevrouw *Joke Schauvliege* stelt vast dat de zittingsperiode halfweg is. Dit betekent dat de richting van

het beleid duidelijk zou moeten worden. Het is tijd om de balans op te maken van de uitvoering van het regeerakkoord. Na lezing van de beleidsbrief en het aanhoren van de toelichting kan zij zich niet van de indruk ontdoen dat het gaat om een doorslag van de vorige beleidsbrief. Positief wil dit zeggen dat er continuïteit zit in het beleid, maar anderzijds betekent dit ook dat er sindsdien weinig zichtbare vooruitgang is geboekt tijdens het voorbije jaar. De spreker verwijst naar het nieuwe decreet, het grondbeleid en een aantal planningsprocessen waarvan zowel in de vorige als de huidige beleidsbrief wordt gezegd dat ze gefinaliseerd zullen worden. Ambitie is goed maar dit creëert ook hoge verwachtingen die niet altijd worden ingelost. De minister wijt volgens mevrouw Schauvliege de vertraging aan de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2006 wat het doorhakken van politieke knopen bemoeilijkte. Dat is best mogelijk maar in het voorjaar van 2007 staan de federale verkiezingen op de agenda die op hun beurt roet in het eten kunnen gooien. De voltallige CD&V-fractie wordt een beetje ongeduldig en hoopt dat in bepaalde dossiers in 2007 vooruitgang wordt geboekt.

Mevrouw Schauvliege is voorstander van een doorzichtig en rechtszeker decretaal kader zoals aangekondigd in de beleidsbrief. Dat werd reeds meerdere malen gesteld. Wat het nieuwe decreet betreft, heeft de CD&V-fractie reeds in 2005 haar beleidsprioriteiten overgemaakt: rechtszekere handhaving, een grondbeleid met operationalisering van planbaten en planschade, betaalbare bouwgronden via een doelgroepenbenadering, ritsbouwen, basisrechten voor zonevreemde woningen en bescherming van de onschuldige bezitter via de invoering van een 'as built'-attest. Het is positief dat een aantal van deze punten terug te vinden zijn in de beleidsbrief, zoals bijvoorbeeld het 'as built'-attest. De spreker vraagt hieromtrent wel enige verduidelijking. Samen met de minister hoopt de spreker dat dit nieuwe decreet in het voorjaar 2007 gestemd kan worden.

De heer *Bart Martens* prijst de minister voor de heldere beleidsbrief die een overzicht geeft van wat al is uitgevoerd en wat nog op de planken ligt.

De heer *Karlos Callens* feliciteert de minister met de beleidsbrief en het werk dat de voorbije jaren werd verzet: het RSV, administratieve vereenvoudiging, de implementatie van de subsidiariteit, de afbakening van de stedelijke gebieden enzovoort. Ten aanzien van mevrouw Joke Schauvliege merkt de spreker op dat grond nu eenmaal een schaars goed is. De CD&V vraagt naar meer bouwgrond, industriegrond, landbouwgrond, meer grond voor natuur enzovoort.

Hierop is niet van vandaag op morgen een onmiddellijk antwoord mogelijk. Maar zelfs in moeilijke omstandigheden en gelet op de vele factoren en partners waarmee de minister rekening moet houden, slaagt hij in zijn opzet.

De heer *Pieter Huybrechts* stelt vast dat de decreetswijziging op het vlak van planning, vergunning en handhaving reeds werd aangekondigd voor eind 2005. Ondertussen is er nog steeds geen rechtszekerheid ondanks het feit dat de beleidsbrief stelt dat dit principe tijdens de vorige zittingsperiode centraal stond in het beleid rond ruimtelijke ordening. Ondanks het vele werk dat reeds werd verzet, is de realiteit op het terrein zo dat er nog steeds mensen uit de boot vallen. Zij zijn niet in staat om kennis te nemen van de juiste reglementering, laat staan dat zij de draagwijdte kunnen inschatten van de complexiteit van de regelmatig wijzigende regelgeving.

De heer *Rudi Daems* leest in de beleidsbrief een aantal beleidsvoorstellen die hoopvol klinken – het hergebruik van verlaten industrieterreinen, het RSV als basis voor het beleid en het groeiend belang van een kwalitatieve ruimtelijke invulling – maar de Groenl-fractie wordt ook ongeduldig.

Antwoord van de minister

De *minister* heeft alle begrip voor het ongeduld. Hij belooft dat de Vlaamse Regering eind november een knelpuntennota zal ontvangen. Indien nodig zal hierover een breed politiek overleg worden georganiseerd.

Wat het langverwachte nieuwe decreet ruimtelijke ordening betreft, stelt de minister dat de tekst klaar was in november 2005. De tekst is het voorwerp van een moeilijke politieke discussie. Dit is niet abnormaal vermits de tekst een integrale bijsturing is van het plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid. Het luik planning is eerder een minimale aanpassing omdat de gemeenten nu net vertrouwd zijn met de materie. Het luik vergunningen bevat vele aspecten die in het Vlaamse regeerakkoord zijn opgenomen: bijvoorbeeld rond de weekendverblijven en het uitdovend woonrecht. Maar er blijven nog enkele politieke discussiepunten over kwetsbare gebieden en landschappelijk waardevol agrarisch gebied waar nog knopen moeten worden doorgehakt. De knelpunten werden nu opgelijst en zullen voorgelegd worden aan het kernkabinet zodat de teksten kunnen gefinaliseerd worden. Gelet op het ongeduld rekent hij op de verantwoordelijkheid van de ministers van de

verschillende partijen, zoniet zal het ontwerpdecreet formeel worden ingediend bij de Vlaamse Regering. Daarna wordt de tekst overgemaakt aan de Raad van State die vermoedelijk meer tijd nodig zal hebben dan de gebruikelijke dertig dagen. Vandaar dat er eerder sprake is van 2008 als indieningsmoment in het Vlaams Parlement.

Andere aspecten uit het Vlaamse regeerakkoord die werden opgenomen in het ontwerp van decreetswijziging zijn het gezaghebbend advies, de vereenvoudiging van procedures en een belangrijke aanzet tot de integratie van milieu- en bouwvergunning.

Voor het luik handhaving werd een volledige procedure uitgeschreven. Het onderdeel ruimtelijke ordening was reeds in 2005 klaar. Minister Peeters heeft zich moeten baseren op dit onderdeel om in het onderdeel milieuhandhaving toe te passen. Het gekke is dat het milieuhandhavingsdecreet reeds werd gestemd terwijl het onderdeel handhaving ruimtelijk ordening nog moet worden ingediend. Maar beide onderdelen zijn op elkaar afgestemd. Rond het grondwettelijk principe werd er aan drie juristen extern advies gevraagd. Door ziekte van een van hen moest een nieuwe jurist aangezocht worden. Het advies was voorzien voor eind 2006. De procedure voor de administratieve rechtbanken is uitgeschreven.

De minister stelt verder dat er al heel veel studiewerk werd verricht en dat er veel teksten werden uitgeschreven. De regeling voor het 'as built'-attest is opgenomen in het toekomstige wijzigingsdecreet. Het Waalse Gewest heeft eerder een gelijkaardige regeling uitgewerkt waarbij de Raad van State in zijn advies opmerkte dat het attest niet mag afgeleverd worden door de architect. Het Waalse Gewest heeft daarop beslist dat de gemeente het attest moet uitreiken. Maar de minister vindt dit ook geen goede oplossing. Hij wenst bij besluit een aantal organisaties te erkennen om dergelijk attest af te leveren. In de marge meldt de minister dat hij, in overleg met minister Keulen, zoekt naar een oplossing voor het afleveren van brandweerattesten.

Wat het ritsbouwen betreft, is de minister ervan overtuigd dat dit het voorwerp uitmaakte van een ontwerp van resolutie.

IV.2. Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) – afbakeningsprocessen

Volgens mevrouw Joke Schauvliege is het positief dat de minister de klemtoon legt op het uitvoeren van

het huidige RSV. Er moet ook een degelijke evaluatie hiervan gebeuren. In de begroting worden hiervoor extra middelen voorzien. Het is geen bezwaar voor de CD&V-fractie dat de minister op korte termijn een kleine partiële herziening voorbereid. De planningshorizon 2007 ligt immers in het verschiep en het regeerakkoord stelt dat een partiële herziening mogelijk is. Dit kan echter alleen als de ruimtebalans ongewijzigd blijft. Een aantal planningsprocessen moeten namelijk nog worden afgerond en het is moeilijk om nu al conclusies te trekken voor de invloed op de ruimtebalans. De gelijktijdige en gelijkwaardige afbakening van stedelijke, agrarische en natuurlijke structuren is positief. Maar ook hier stelt de spreker vast dat het gaat om moeizame processen waarbij mogelijks de verkiezingen van 8 oktober een rol hebben gespeeld.

De heer *Bart Martens* herinnert aan de discussie in de commissie als gevolg van een studie van de Minaraad over de ruimtebalans van het RSV (*Hand. VI. Parl. 2005-06, nr C154*). De conclusie luidde dat er vertraging was bij een aantal afbakeningsprocessen omdat er werd gekozen voor een andere benadering. Er werd gevraagd om nog wat geduld te oefenen. De spreker mist echter in dit verhaal een terugplanning. Er zijn beslissingen genomen door de Vlaamse Regering over twee buitengebiedregio's. Het programma voor uitvoering en onderzoek is goedgekeurd. Deze zullen leiden tot een aantal nieuwe RUP's voor groene bestemmingen. Rekening houdende met deze twee buitengebiedregio's, stelt zich de vraag naar de verhouding tussen de verschillende 'open ruimtestructuren'. Leveren zij verhoudingsgewijs voldoende natuur- en bosgebieden op om, samen met de dertien andere buitengebiedregio's, te komen tot de ruimtedoelstelling van 38.000 hectare bijkomende natuurgebieden, 10.000 hectare bijkomende bosgebieden en enkele duizenden hectaren compensatiebossen? Voor de spreker is er immers geen reden om af te wijken van de doelstellingen van de ruimtebalans voor natuur- en bosgebieden. Een evaluatie na de beslissingen over de buitengebiedregio's is aangewezen om na te gaan of de ruimtedoelstellingen binnen het bereik liggen.

De heer *Rudi Daems* stelt dat Groen! ongeduldig wacht op de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur. Er is misschien het excuus van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen maar ook bij minister Peeters stelt hij vast dat er ter plaatse wordt getrappeld in dit dossier. Het gebrek aan aandacht van minister Peeters hiervoor is daar wellicht niet vreemd aan volgens de heer Daems. Mensen op het terrein stellen dat bij het voortzetten van de hui-

dige manier van werken, de doelstellingen van 10.000 hectare extra bos en 38.000 hectare extra natuurgebieden niet zullen worden gehaald. De spreker vraagt om hier extra werk van te maken. De heer Rudi Daems meent begrepen te hebben dat de minister denkt aan een bijsturing van het planproces. In welke richting moet dit gebeuren?

De spreker leest in de beleidsbrief dat de minister twee sporen wenst te volgen voor het RSV. Hij vraagt zich echter af of de nu geplande herziening 2007-2012 wel zo beperkt is als de minister laat uitschijnen. Er is sprake van het openen van een aantal debatten, zoals bijvoorbeeld rond de 60/40-verhouding tussen woningen in het buitengebied versus woningen in het stedelijk gebied. Een ander voorbeeld is het bijkomend zoeken naar extra gebieden met economische potentie terwijl er een zeer grote druk is van bepaalde gemeenten in het buitengebied om bijkomende bedrijventerreinen te creëren. De minister wenst na te gaan of een aantal wegen geen andere categorisering moeten krijgen en hij sluit niet uit dat een aantal missing links opnieuw onder de loep worden genomen. De vraag is volgens de heer Daems of hier nog sprake is van een actualisatie of bijsturing. Het gaat eerder om een aantal fundamentele principes van het RSV. Een aantal bijsturingen kunnen noodzakelijk zijn, zoals bijvoorbeeld voor recreatie. Maar de vraag is of via dit kortetermijnspoor het RSV niet wordt ondermijnd.

In het kader van de herziening van het RSV zijn er een aantal maatschappelijke en ruimtelijke problemen en uitdagingen die het verdienen om van nabij bekeken te worden. Ten eerste is er de vraag welk ruimtelijk antwoord kan worden gegeven op de achteruitgang van de biodiversiteit. De minister spreekt, terecht gelet op de lange termijn voor ontwikkeling, van een ijzeren voorraad van industrieterreinen, maar ook een voorraad aan natuurpatrimonium is noodzakelijk. Ten tweede is er de kwalitatieve invulling van de ruimte. De door de minister voorgestelde voorbeeldboeken zijn een eerste stap maar het is nodig om een stap verder te zetten. Er moet gegaan worden naar een sturende invulling van de kwalitatieve duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Er bestaan hiervan goede praktijkvoorbeelden die wachten op een meer regelgevend kader om dit te stimuleren. Ten derde wenst de minister na te gaan of het niet mogelijk is om een aantal bijkomende distributiecentra uit te bouwen. Bij de herziening van het RSV is het nuttig om na te gaan wat het effect hiervan zou zijn op de mobiliteit en op het klimaatbeleid en de uitstoot van CO₂.

Antwoord van de minister

De minister is van oordeel dat de twee sporen noodzakelijk zijn. Binnen het huidige RSV kunnen een aantal projecten niet worden gerealiseerd. Hiervan wordt een lijst opgesteld. Daarna moet de politieke beslissing worden genomen of dit al dan niet wordt uitgevoerd. Zo is bijvoorbeeld de taakstelling in stedelijke gebieden voor wonen en werken niet gehaald. Er moet dus overwogen worden of er bijkomende selecties gebeuren. De leefbaarheid van onze steden vereist een andere aanpak.

Wat de ijzeren voorraad en de voorraad aan natuur betreft in het kader van de biodiversiteit, stelt de minister dat hij tevreden zal zijn als de 10.000 hectare bosgebied en de 38.000 hectare natuurgebied afgebakend zijn.

De minister zegt dat de afbakening van de stedelijke gebieden ver gevorderd is: Gent, wat een moeilijk dossier was, en Kortrijk zijn goedgekeurd. Voor Roeselare had de plenaire vergadering plaats op 26 september 2006. Op 30 november 2006 is er inzake het stedelijk gebied Brugge nog een overleg voorzien met de gemeente Zedelgem; eind 2006, begin 2007 kan dan de plenaire vergadering worden samengeroepen. Oostende is een moeizaam proces. Er wordt van de administratie een antwoord verwacht tegen 24 november waarna ook de plenaire vergadering kan worden samengeroepen.

Twee dossiers zitten muurvast: Hasselt-Genk, wat te maken heeft met kantoor- en bedrijventerreinen en ten tweede Leuven, waarbij de burgemeester zal trachten te overtuigen van de meerwaarde van het afbakeningsproces.

Wat de processen in het buitengebied betreft is het dossier Haspengouw-Voeren afgerond. Daarvoor is er nu een uitvoeringsprogramma. Alleen al voor dit gebied komen er acht RUP's waarvan er vier klaar zijn. Voor het buitengebied Kust-Polders-Westhoek gaat het om zeven voorontwerpen van RUP's die momenteel in voorbereiding zijn. Voor het buitengebied Hageland-Neteland is er voorzien dat er een bekrachtiging volgt op een vergadering van de Vlaamse Regering in februari 2007. Het operationeel uitvoeringsprogramma voor Hageland-Neteland en Brugge-Meetjesland zal eveneens in februari 2007 worden neergelegd. Dit betekent dat in februari 2007 vijf processen beëindigd zullen zijn. Ondertussen werd begonnen met een tweede pakket dat is opgestart in maart 2006: Limburgse Kempen en Maasland, Noorderkempen, Schelde-Dender, Leiestreek.

Er wordt hierbij gewerkt naar de herbevestiging van tweederde van de agrarische gebieden. De resterende eenderde is ruim voldoende om de doelstellingen voor natuur- en bosgebied te realiseren. Eerst moeten echter de stedelijke gebieden worden afgebakend zodat de buitengebieden zijn bepaald. De minister is van oordeel dat de ambitieuze timing kan worden gehaald en wenst de administratie te danken voor de inzet.

Voor het stedelijk gebied Mechelen werd ook reeds een plenaire vergadering gehouden. Gelet op de vele opmerkingen die werden gemaakt, stelt zich de vraag of hier moet worden bijgestuurd vooraleer dit op de Vlaamse Regering te agenderen.

IV.3. Integreerend en coördinerend rol van ruimtelijke ordening

3.1. Ruimte om te wonen

Mevrouw *Joke Schauvliege* vindt het positief dat de minister een aantal maatschappelijke vraagstukken wil vertaald zien in de ruimtelijke ordening. Zij vraagt dat deze lijn niet alleen wordt doorgetrokken voor bedrijven, recreatie enzovoort, maar ook voor het woonbeleid en in het bijzonder de problematiek van de betaalbare bouwgronden. De minister heeft in het verleden steeds benadrukt dat sectorale bepalingen niet thuishoren in het decreet ruimtelijke ordening. Dit is enerzijds begrijpelijk maar dit geldt blijkbaar niet voor alle sectoren. De spreker geeft als voorbeeld de watertoets.

Ook in het Vlaamse regeerakkoord staat dat woonuitbreidingsgebieden die in handen zijn van sociaal huisvestingsmaatschappijen maximaal moeten gevaloriseerd worden. Uit signalen van de lokale besturen blijkt dat het niet evident is om die woonuitbreidingsgebieden ook effectief aan te snijden en op de markt te brengen. Welke mogelijkheden zijn er? Er is nu de Atlas van woonuitbreidingsgebieden die een goed instrument is. Tot nog toe werd steeds gesteld dat de Atlas geen bindende juridisch waarde heeft. In de beleidsbrief komt dit niet duidelijk tot uiting. Mevrouw *Schauvliege* vraagt of de minister bij de interpretatie blijft dat het slechts om een inventaris gaat zonder bindende juridisch waarde.

Uit de pers vernam mevrouw *Schauvliege* wat de plannen zijn van de minister met onbebouwde percelen gelegen in woongebied die eigendom zijn van gemeenten, kerkfabrieken en dergelijke. In de beleidsbrief is hier weinig over terug te vinden. Hoe concreet

zijn deze plannen? Er werden cijfers en een planning genoemd. Zijn dit exacte cijfers? De CD&V-fractie wenst nog een kanttekening te plaatsen: er is ook nog de gemeentelijke autonomie. De minister verwijst zelf steeds naar de subsidiariteit. Gemeenten moeten ook nog een eigen beleid kunnen voeren. Het zou bovendien niet goed zijn om alle percelen binnen de zeven jaar op de markt te brengen zodat er geen strategische reserve meer is. Er moet ook oog zijn voor instrumenten zoals grondruil, erfpacht enzovoort.

Verder moet er een doelgroepenbenadering op touw worden gezet en moet er aandacht zijn voor mensen met een bescheiden inkomen. Sommige gemeenten wensen ook voorrang te geven aan eigen inwoners of nederlandstaligen bij het toewijzen van bepaalde percelen. Wat is het standpunt van de minister wat dit betreft?

Om de slapende bouwpercelen te activeren is het volgens de heer *Bart Martens* noodzakelijk dat er gebruik wordt gemaakt van zoveel mogelijke instrumenten. Dit kwam reeds aan bod in de hoorzittingen tijdens het voorjaar 2006 (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 835/1*). Uit de debatten blijkt dat in de activering zowel de publieke als private actoren hun rol moeten spelen. Het kan niet de bedoeling zijn om alle leegstaande percelen binnen een korte tijdsspanne van enkele jaren op de markt te brengen. Ongewenste marktverstoringen moeten worden voorkomen. Het aanbod moet afhankelijk zijn van de woonbehoefte in elke gemeente, de huidige functie van het perceel (bijvoorbeeld buurtgroen) en het vermijden van onwenselijke woonlinten. Het is daarom zinvol om gemeenten aan te zetten tot een soort van ontwikkelingsplan en -beleid van de leegstaande bouwpercelen. Omdat hieromtrent niets in de beleidsbrief staat, wenst de spreker de visie van de minister te kennen.

Het moet bovendien mogelijk zijn om een substantieel percentage van de geactiveerde bouwpercelen voor te behouden voor minderbedeelden, zonder dit als sociale woningen te bestempelen, gelet op de Wooncode. Er kan gedacht worden aan het ontwikkelen van bepaalde typologieën percelen voor bepaalde doelgroepen. Hoe dan ook staat de sp.a-fractie positief tegenover het activeringsbeleid van bouwpercelen in woongebied onder de vermelde voorwaarden. Dit zou meestal voorrang moeten krijgen op het lukraak aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. De voorkeur gaat uit naar inbreidingsgericht en kernversterkend werken.

Net zoals voor de bedrijventerreinen is de heer *Bart Martens* mee voorstander voor de kwalitatieve

inrichting van verkavelingen. Er kan nog verder worden gegaan dan een louter voorbeeldenboek. In Nederland bijvoorbeeld zijn er gemeentebesturen die de nieuwbouwwijken CO₂-neutraliteit opleggen, die voorzien in collectieve warmtepompen. Een vergunningenbeleid dat rekening houdend met collectieve energievoorzieningen voor nieuwe verkavelingen is volgens de spreker een stap in de goede richting. Daarnaast kan gedacht worden aan een minimumpercentage aan gebouwen – woningen of kantoren – die moeten opgericht zijn volgens de standaard voor passieve huizen. Is het mogelijk om ruimtelijke instrumenten voor die doeleinden in te zetten of gaat dit in tegen het principe dat sectorale bepalingen niet thuishoren bij de ruimtelijke ordening?

De heer *Pieter Huybrechts* is net als de minister voorstander om ervoor te zorgen dat er meer kavels gelegen in woonzone op de markt komen en dat tegelijkertijd het aanbod wordt verhoogd door het verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. De Atlas van woonuitbreidingsgebieden kan hiertoe zeker bijdragen.

De heer *Rudi Daems* vindt het opmerkelijk dat er in de beleidsbrief geen spoor is terug te vinden van het plan van de minister in verband met het aanbieden van de grondvoorraad van openbare besturen, dat uitgebreid de pers heeft gehaald. Over hoeveel hectare bouwpercelen gaat het concreet?

In de beleidsbrief wordt volgens de spreker de klemtoon gelegd op de woonuitbreidingsgebieden en op het voorzien van nieuwe kavels. Waarom wordt er niet de nadruk gelegd op het verhogen van de druk voor het aanbieden van bestaande kavels binnen goedgekeurde verkavelingen? Het regeerakkoord stelt dat er maatregelen moeten worden voorzien zodat dit soort percelen op de markt komen. Zoals blijkt uit de VRIND is het woningaanbod binnen de goedgekeurde verkavelingen veel groter dan het aanbod dat kan worden gecreëerd via de woonuitbreidingsgebieden.

De heer Daems wenst een passage te citeren uit het editoriaal van de voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen, de heer Ludo Helsen, waarin een scherpe analyse wordt gemaakt. Hij zegt dat de ruimte asociaal is. “Ik vind het helemaal niet netjes dat de lokale besturen een gammal maar werkbaar instrument wordt ontnomen nog alvorens in de plaats daarvan een juridisch sluitend praktisch bruikbaar middel wordt gecreëerd. Men kan alleen maar besluiten dat dit een weerspiegeling is van een bepaald klimaat waarbij de stem van die-

genen die zich door de sociale maatregelen geremd voelen gehoord wordt, en de stem van diegenen die zich inzetten om het minimum minimorum aan sociale behoeften te realiseren genegeerd wordt”. Het is dus noodzakelijk om meer aandacht te hebben voor een doelgroepenbeleid, indien mogelijk via de ruimtelijke ordening. In de beleidsbrief is hierover niets terug te vinden. Ook over een sociale mix, namelijk het realiseren van een minimum aantal sociale woningen per gemeente wordt niet gerept.

Tot slot leest de heer Daems in de beleidsbrief dat de minister een juridische basis wil creëren voor het zogenaamde kangoeroewonen of zorgwonen. Een goede invulling van dit systeem kan een behoorlijk deel van de problemen inzake tekort aan woonvoorraad oplossen.

Antwoord van de minister

De *minister* verklaart waarom er niets is terug te vinden in de beleidsbrief over het aanbieden van de grondvoorraad van openbare besturen. Het gaat om een voortdurend proces: de beleidsbrief was immers al klaar in augustus. Er werd een beperkt onderzoek gedaan naar wie de eigenaar is van bouwgronden. Een grootgrondbezitter werd gedefinieerd als iemand die meer dan tien bouwpercelen bezit. In de private sector situeren zich vooral personen die beschikken over één bouwgrond. De minister gaat ervan uit dat de andere partijen het eens zijn dat het niet de bedoeling is om de personen te viseren die een of twee bouwgronden bezitten voor hun kinderen. Op basis van een extrapolatie van dit beperkte onderzoek werden een aantal cijfers bekomen. Dit is weliswaar niet wiskundig juist maar geeft wel een idee. Het gaat om 8600 hectare die in handen zijn van de overheid of semi-overheidsinstellingen. De vraag stelt zich hoe dit wordt aangepakt. Het tekstvoorstel voor het nieuwe decreet is in behandeling in een interkabinettenwerkgroep. De gemeenten moeten een inventaris maken van de onbebouwde percelen. Het is dan logisch dat de gemeenten ook een inventaris maken van de onbebouwde percelen die zij zelf bezitten, van het OCMW, kerkfabrieken, instellingen van het Vlaamse Gewest en de federale overheid enzovoort. Soms wordt dan vastgesteld dat de gemeente percelen bezit zonder het te weten. Vervolgens kan binnen een tijdspanne van vijf jaar geëvalueerd worden wat de bestemming is van de gronden. Dit betekent daarom niet dat binnen de vijf jaar die gronden moeten verkocht worden. De minister zegt dat hij dit nooit beweerd heeft. Vanaf het zesde jaar zou er wel moeten gemotiveerd worden waarom de grond in overheidshanden blijft.

Het is bovendien een handig instrument voor de gemeentebesturen. Ruimtelijke ordening vraagt regelmatig compensaties. De minister stelt vast dat gemeenten veel gronden voorzien als openbaar nut en openbaar groen als binnen de woonzone. Dit zijn wel kavels die geboekt staan als bouwpercelen. Op dat moment kan de gemeente meedelen dat zij een andere functie wenst te geven aan bepaalde percelen en dat deze dus niet geschikt zijn als bouwkwavel.

Daarnaast wordt momenteel, in overleg met minister Keulen, nagegaan wat er met de opbrengst van de verkoop zou moeten gebeuren. De opbrengsten mogen immers niet gebruikt worden voor de reguliere begroting.

De minister vat samen dat het dus niet de bedoeling is om deze gronden te verkopen, maar wel om er een beleid rond te voeren. Hij vermoedt dat dit op zich geen merkelijke prijsdaling van de bouwgronden zal veroorzaken.

De problematiek van de beschikbare betaalbare bouwgronden kan ook niet los gezien worden van de uitbreiding van de leningstermijnen: Nederland kent hypotheekleningen van veertig jaar, Zwitserland vijftig jaar. De Europese Commissie bereidt momenteel een groenboek voor om dit probleem op Europese schaal aan te pakken. Dergelijke situaties zijn immers totaal onverantwoord. Anderzijds zijn steeds minder mensen bereid, zoals vroeger, om de helft tot een derde van het inkomen te gebruiken voor de aankoop van grond en de bouw van een woning. Momenteel worden er door de consument andere prioriteiten gelegd.

Er komt een werkgroep binnen de Vlaamse Regering, samen met minister Keulen bevoegd voor Wonen, om na te gaan hoe het doelgroepenbeleid zal worden gevoerd en, vooral, wie het gaat voeren. Wat is de rol van Ruimtelijke Ordening, wat is de rol van Wonen?

Op de opmerking van mevrouw Schauvliege antwoordt de minister dat de watertoets geregeld wordt via het decreet integraal waterbeheer en niet via het decreet ruimtelijke ordening. Een sociaal woonbeleid moet niet gevoerd worden vanuit de ruimtelijke ordening maar vanuit het beleidsdomein Wonen. Dit wordt trouwens ook bevestigd door de Raad van State. De secretaris-generaal van het departement RWO heeft dus juist gehandeld met de omzendbrief: als de Raad van State stelt dat iets niet wettelijk is, moet daar ook naar worden gehandeld. De minister

is het ook niet eens met de heer Ludo Helsen wanneer die stelt dat de ruimte asociaal is.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat het er dan om gaat om alternatieven aan te bieden. Hij treedt de woorden van de heer Helsen bij wanneer hij stelt dat het een kaduuk instrument was, maar het was wel een instrument. Gemeenten hebben het instrument gebruikt en het werkt; desnoods kan er gedacht worden aan vrijwillige overeenkomsten die gesloten worden met private verkavelaars.

De *minister* is voorstander van dergelijke vrijwillige overeenkomsten. Het decreet geeft bovendien de mogelijkheid om een activeringsheffing te vragen om druk uit te oefenen op bestaande kavels in goedgekeurde verkavelingen. De gemeente Kapellen kent een dergelijke heffing net zoals een 130-tal andere gemeenten. Niets weerhoudt de burgemeesters van Mortsel en Zwijndrecht om ook een dergelijke heffing in te voeren. Uit de evolutie van de opbrengst van de heffing in Kapellen blijkt dat het instrument werkt. Dit verplichten voor alle gemeenten is niet aangewezen.

De minister heeft begrip voor de gemeentelijke autonomie. Daarmee zal rekening worden gehouden bij de formuleringen in het toekomstige wijzigingsdecreet. Hij verwacht wel dat de gemeenten dan ook gebruik maken van deze autonomie en ook motiveringen aanreiken. Er wordt immers in de ontwerp tekst enkel in een dwangvoogdij voorzien als spreekwoordelijke stok achter de deur.

Het lijkt de minister een goed idee om voor de kwalitatieve invulling van verkavelingen meer te sturen maar het is niet makkelijk. Moet dit decretaal gebeuren, via een besluit, via een afwegingskader voor de buitendiensten? Hij hoopt dat gemeentebesturen ophouden met de klassieke indelingsplannen voor verkavelingen. Dit is momenteel achterhaald. De afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen onder leiding van de heer Luc Goedertier werkt momenteel aan een visie voor nieuwe verkavelingen.

3.2. Ruimte om te ondernemen en te werken

Mevrouw *Joke Schauvliege* vraagt hoe de minister de ruimtelijke kwaliteit en mobiliteit voldoende zal bewaken bij de inplanting van grote distributiecentra?

De heer *Bart Martens* verneemt van de minister dat er aanvragen zijn voor een aantal nieuwe Europese distributiecentra. Er moet over gewaakt worden dat deze ruimtelijk goed worden ingeplant. Het kan niet de bedoeling zijn om weldra van 's morgens tot 's avonds in de file te staan omdat België het doorvoerland wordt van oost naar west. De huidige inplanting van distributiecentra leidt tot een verhoogde druk op de weginfrastructuur. Bij de opmaak van het RSV werd er gekozen voor een vijftal internationale, multimodale, logistieke parken met als doel om dergelijke distributiecentra ruimtelijk geconcentreerd in te planten. De spreker heeft geen probleem op zich met het aantrekken van Europese distributiecentra, zeker gelet op de bijhorende werkgelegenheid, maar er moet voor gezorgd worden dat ladingen kunnen gebundeld worden en dat spoor- en binnenvaarttransporten naar knooppunten in het achterland kunnen ingezet worden. De heer Martens vraagt of de minister zijn visie hieromtrent verder kan toelichten.

De aandacht voor kwalitatieve inrichting van bedrijventerreinen en het bijhorende voorbeeldenboek zijn positieve maatregelen voor de sp.a-fractie. Op het vlak van duurzame inrichting van bedrijventerreinen is er echter nog veel werk aan de winkel. Er kan gedacht worden aan intensief ruimtegebruik en energie- en watercascades zodat de eco-efficiëntie van de bedrijven verhoogt. De heer Martens meent dat er overleg zal nodig zijn met minister Moerman, omdat de subsidiebesluiten in verband met bedrijventerreinen hierop nog niet zijn afgestemd. De vraag in vele regio's is groter dan het aanbod, dus subsidies voor de aanleg van maagdelijke bedrijventerreinen lijkt niet erg zinvol. Deze subsidies zouden beter behouden worden voor de kwalitatieve verbetering van bedrijventerreinen. In hoeverre heeft de minister hierover reeds gesprekken gevoerd met minister Moerman? Of in hoeverre is de minister hiertoe bereid?

De heer *Pieter Huybrechts* is van mening dat, om economische activiteiten aan te trekken en te behouden, zowel multinationals als kmo's, er een voldoende aanbod moet zijn aan bedrijventerreinen en er een oplossing moet worden geboden voor zonevreemde bedrijven, oude bedrijven en brownfields.

De spreker kan zich terugvinden in de idee van een kwalitatief mobiliteitsbeleid met vooral aandacht voor een gezond evenwicht tussen verschillende transportmodi. Het oplossen van specifieke knelpunten rond wegen-, spoor- en waterweginfrastructuur blijft voor hem een terecht aandachtspunt.

Antwoord van de minister

De minister antwoordt dat hij geen contacten heeft met minister Moerman over subsidies voor de aanleg van bedrijventerreinen. Hij vindt de suggestie die wordt gedaan door de heer Martens prima en zal dit bij haar aankaarten. Een mooi voorbeeld hiervan is de firma Ineos in Zwijndrecht die gebruik maakt van stoomleidingen en grijswatercircuits.

De minister hoort verschillende meningen in het debat. Hij stelt dat het niet alleen gaat over bedrijventerrein of logistiek maar ook over werkgelegenheid. Duizend arbeidsplaatsen voor een Europees distributiecentrum is niet niks. Er moet soms een keuze worden gemaakt tussen mobiliteit en werkgelegenheid, rekening houdende met het feit dat Vlaanderen 230.000 volledig uitkeringsgerechtigde werklozen telt. Dit betekent niet dat de inplanting van dergelijke EDC's lukraak moet gebeuren. Dit gebeurt in overleg met de verschillende administraties.

Wat de stijging van CO₂ betreft, is de ontwikkeling van het ENA volgens de minister een goed voorbeeld van hoe het wel kan. Het terrein in Grobbendonk is gelegen langs het Albertkanaal. De nieuwe loskade die werd gebouwd wordt druk gebruikt. Ook voor de Balim-site zal met het Instituut voor de Logistiek worden nagegaan welke bedrijven zullen worden aangetrokken en waar ze zich kunnen vestigen. Uit studies van het Instituut voor de Logistiek blijkt dat door de concentratie van bedrijven er ook een concentratie is van de aan- en afvoer van goederen waardoor de scheepvaart en het treintransport terug interessant worden.

De minister is ook de idee genegen voor een meer kwalitatieve invulling van bedrijventerreinen. Daartoe is overleg nodig met minister Moerman en minister Van Brempt voor de economische en de mobiliteitsaspecten.

3.3. Ruimte voor recreatie en jeugd

Ruimtelijke Ordening zal niet alleen het recreatief medegebruik kunnen sturen volgens mevrouw *Joke Schauvliege*. Het recreatief medegebruik wordt ook aangekaart in de beleidsbrief Milieu van minister Peeters en de beleidsbrief Toerisme van minister Bourgeois. Het is noodzakelijk dat de verschillende ministers met elkaar hierover afspraken maken.

De spreker meent begrepen te hebben dat de minister voor de weekendverblijven naar oplossingen blijft zoeken. Er is nu een planologische oplossing maar op het terrein blijven er zich problemen stellen. Mogelijks moet er een decretale oplossing worden gezocht.

Het is voor mevrouw Schauvliege niet duidelijk of er inzake locaties voor golfterreinen een werkgroep is opgericht, of er een principiële of wel een definitieve beslissing is. Zij vraagt meer verduidelijking.

De spreker vindt het verder positief dat de resolutie over de kampplaatsen wordt uitgevoerd in overleg met de betrokken sectoren en minister. Het is belangrijk om ook de lokale en provinciale besturen te sensibiliseren.

Wat het verschaffen van een rechtszeker en planologische oplossing voor de weekendverblijven betreft, hoopt de heer *Pieter Huybrechts* dat de betrokken personen niet opdraaien voor de beloften en fouten van de overheid uit het verleden. Als de bewoner van een weekendverblijf geen fout heeft begaan, zoals bijvoorbeeld bij een weekendverblijf dat dateert van voor de invoering van de gewestplannen, kan in kwetsbaar gebied een uitdovend woonrecht alleen indien deze personen hiervoor financieel vergoed worden. Wat is het standpunt van de minister hierover? Er wordt nog steeds geen onderscheid gemaakt tussen harde – bijvoorbeeld natuureservaten – en zwakke – bijvoorbeeld bosgebieden – kwetsbare gebieden. Dit onderscheid zou nochtans vele moeilijkheden en menselijke sociale drama's kunnen voorkomen. Blijft de minister tegenstander van dit onderscheid?

Het kan volgens de heer *Huybrechts* alleen maar worden toegejuicht dat de minister de rechtszekerheid bij kopen en huren van een onroerend goed wil bevorderen. De vraag is of het zal volstaan om de verschillende doelgroepen te sensibiliseren om deze informatieverplichting na te leven.

De heer *Pieter Huybrechts* heeft in de beleidsbrief het onderdeel over multifunctionele terreinen voor lawaaierige buitensporten aandachtig gelezen. Al vele jaren dringt Vlaams Belang aan om hiervan eindelijk werk te maken zodat deze sportbeoefenaars hun hobby kunnen blijven beoefenen. Door gebrek aan crossterreinen moet helaas worden vastgesteld dat steeds meer aan veldcrossen wordt gedaan. Voor de provincies Vlaams-Brabant en Oost- en West-Vlaan-

deren is er nog steeds geen locatie die in aanmerking komt als permanente omloop met trainingsfaciliteiten voor gemotoriseerde sporten. Dit is onaanvaardbaar. De spreker wenst van de minister te vernemen wat hij, in samenspraak met minister *Anciaux*, hier concreet gaat aan doen.

Antwoord van de minister

De *minister* antwoordt dat er inderdaad reeds hard werd gewerkt aan de rechtszekerheid maar dat het dossier nog niet is afgerond. Het uitdovend woonrecht komt er aan. Inzake het uitdovend woonrecht in kwetsbare gebieden gaat de minister geen financiële compensatie voorzien voor weekendverblijven die zonder bouwvergunning zijn opgericht. Ofwel komt er een planologische oplossing ofwel is het een uitdovend woonrecht voor alle weekendverblijven in Vlaanderen. De teksten zijn uitgeschreven. De nieuwe bestendige deputaties zullen gewezen worden op de PRUP's als planningsinstrument. Er zijn ook een aantal voorbeeld-BPA's goedgekeurd, bijvoorbeeld in de gemeente Schilde.

Wat de golfterreinen betreft, verduidelijkt de minister dat er momenteel een technische werkgroep golfterreinen is opgericht die op 17 november een eerste keer zal vergaderen. Er zal onder meer overlegd worden over de uitbreiding van het golfterrein in Damme. Er wordt ook een evaluatie besproken. Daarnaast is er een deel twee van het Golfmemorandum waarbij een limitatieve lijst werd goedgekeurd van in aanmerking komende projecten die nu op hun haalbaarheid zullen beoordeeld worden. *Knokke, Bree, Lommel, Ieper, Nazareth* en *Schilde* zijn mogelijkheden.

De minister geeft aan dat het dossier van de multifunctionele terreinen voor lawaaierige buitensporten een moeilijk dossier is omwille van het NIMBY-syndroom. De provincie West-Vlaanderen blijft een probleem maar er wordt vooruitgang geboekt. Voor de provincie Limburg is er een oplossing, voor de provincie Antwerpen is er een visie uitgewerkt.

3.4. Ruimte voor energie

De heer *Bart Martens* vindt het positief dat de omzendbrief voor de ruimtelijke inplanting van windmolens werd aangepast en geactualiseerd. Hij vraagt zich af of er niet moet verder nagedacht worden over andere vormen van energie. Voor de aanleg van fotovoltaïsche cellen op een dak, is vanaf een

bepaald percentage dakbedekking een bouwvergunning vereist. Kan dit niet versoepeld worden, zonder daarbij het principe van de goede ruimtelijke ordening in het gedrang te brengen?

Er zouden ook problemen zijn met na-isolatie of het toevoegen van buitenisolatie waarbij er een conflict optreedt met de rooilijnen. Blijkbaar worden door een aantal stedenbouwkundige ambtenaren de regels strikt geïnterpreteerd. Dit kan soms verantwoord zijn maar in andere gevallen kan het verdedigbaar zijn om van de rooilijnen af te wijken, bijvoorbeeld om een oud huis om te bouwen tot een passief huis. Ook hier stelt zich dezelfde vraag of er geen versoepeling van de bepalingen mogelijk is zonder daarbij het principe van de goede ruimtelijke ordening in het gedrang te brengen.

De heer *Pieter Huybrechts* stelt vast dat in het verleden alles werd gedaan om de televisieantennes uit het straatbeeld te weren. Is er echter niet eveneens sprake van zichtvervuiling nu er her en der windturbines worden geplaatst? Wordt er toegestaan dat de windturbines eender waar mogen worden neergepoot?

Antwoord van de minister

De *minister* is het niet eens met de vergelijking van windturbines en dakantennes. Dergelijke windturbines hebben naar zijn mening ook een zekere charme, zoals de vroegere oude windmolens. Maar het gaat hier vooral om een structureel gegeven van hernieuwbare energie. De *minister* is ervan overtuigd dat hieraan moet verder gewerkt worden. Hij heeft wel begrip voor het verzet en er wordt getracht om de windturbines op een verstandige manier in te planten.

IV.4. Handhavingsbeleid

Mevrouw *Joke Schauvliege* merkt op dat de *minister* inzake handhaving opteert voor een administratief-rechtelijke afhandeling en sancties. Er werd een studie besteld om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Wat zijn de resultaten van de studie?

De heer *Bart Martens* heeft geen probleem met een administratieve handhaving, zeker niet als dit leidt tot een snelle, doortastende aanpak van problemen. Nu worden nog veel dossiers, ook met zware gevolgen, geseponneerd. Anderzijds mogen de verwachtingen niet te hoog gespannen zijn. Er wordt nu een

studie vermeld om dit verder te bekijken maar destijds werd een uitgebreide studie uitgevoerd door de KULeuven, de UGent en de Universiteit Maastricht over milieuhandhaving. De conclusie was dat een deel van de misdrijven kan gedepenaliseerd worden tot een inbreuk, maar het gaat dan om eerder kleinere vergrijpen. De heer *Martens* vraagt in hoeverre de *minister* bereid is om een afstemming te voorzien met de administratief-strafrechtelijke handhaving in het kader van het milieubeleid?

Antwoord van de minister

De *minister* antwoordt dat er op één punt een verschil is tussen milieuhandhaving en bouwvergunningen. Binnen milieuhandhaving is er een aspect volksgezondheid waarbij correctionele straffen mogelijk zijn. Correctionele straffen inzake ruimtelijke ordening zijn volgens de *minister* echter niet aangewezen en voor zover de *minister* weet ook nooit toegepast. Hierover wordt verder juridisch advies gevraagd.

IV.5. Vergunningenbeleid

De heer *Bart Martens* merkt op dat er werk wordt gemaakt van één loket voor het aanvragen van een bouwvergunning en een milieuvergunning. Moet hieruit begrepen worden dat de Vlaamse Regering voorgoed het idee verlaat om beide volledig te integreren of kan hier op termijn toch nog werk van worden gemaakt? De industrie blijft vragende partij voor een integratie.

Daarnaast wenst de *minister* te onderzoeken in hoeverre voor bepaalde eenvoudige werken een melding in plaats van een vergunning volstaat. Wordt er daarbij ook aan gedacht om het instrument van de integrale milieuvoorwaarden te verruimen naar een aantal bouwvoorschriften? In het kader van het milieubeleid werd decretaal voorzien om integrale milieuvoorwaarden op te stellen voor bepaalde activiteiten. Dit is het geval voor garagisten en schrijnwerkerijen. Het is de bedoeling van de *minister* van Leefmilieu om dit uit te breiden naar meerdere categorieën. In dat kader zouden bepaalde bouwvoorschriften kunnen opgelegd worden zodat voor dergelijke activiteiten een meldingsplicht volstaat.

De heer *Bart Martens* leest in de beleidsbrief meer over het 'gezaghebbend advies' waarbij in een beginstadium van een project verschillende actoren rond

de tafel gaan zitten om na te gaan wat de mogelijkheden of bezwaren voor dat project zijn. De heer Bart Martens vraagt om niet alleen bestuurlijke actoren maar ook maatschappelijke actoren hierbij te betrekken, mocht dit niet de bedoeling zijn. Hij heeft wat dit betreft goede ervaringen met het overleg van adviserende partijen bij de ontwikkelingsschets Schelde-estuarium.

De heer *Karlos Callens* vraagt waar het unieke loket voor milieu- en stedenbouwkundige vergunningen zal worden opgericht: op gemeentelijk of provinciaal niveau of elders? Wordt er aan gedacht dat het personeel voldoende kennis van beide materies nodig zal hebben? Worden er opleidingen voorzien?

De spreker vindt het positief dat wanneer er beroep wordt aangetekend bij de minister en het advies ongunstig is, de administratie zal aangeven wat wel mogelijk is. Hij vraagt met aandrang of een gelijkwaardig systeem niet mogelijk is voor de lokale stedenbouwkundige ambtenaren.

Verder wenst de heer Callens te vernemen in hoeverre er nog sectorale BPA's kunnen opgemaakt worden.

Antwoord van de minister

De *minister* deelt mee dat er een goed overleg is tussen zijn kabinet en dat van minister Peeters inzake de afstemming van het vergunningenbeleid. In een aantal gevallen is het bijvoorbeeld zo dat na het bekomen van de milieuvergunning, de bouwvergunning automatisch wordt toegekend. De minister wenst nog een verdere integratie van beide vergunningen. De bedoeling van het 'eenloketsysteem' is dat de dossiers binnenkomen op één plaats, dat de openbare onderzoeken samen verlopen, dat de dossiers apart worden behandeld en dat de beslissing samen wordt afgeleverd.

De minister stelt vast dat gemeentebesturen bij een weigering nu reeds een motivatie geven en aangeven wat al dan niet mogelijk is.

Hij antwoordt verder dat er een decreetswijziging werd doorgevoerd waarbij nadrukkelijk werd gesteld dat gemeenten die niet beschikken over een ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, tot 1 november 2006 te tijd kregen om een afwijkend BPA voorlopig vast te stellen. Vanaf het moment

dat zij beschikken over een ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan kunnen zij opnieuw afwijkende BPA's voorlopig vaststellen.

IV.6. Verdere operationalisering subsidiariteitsprincipe

Mevrouw *Joke Schauvliege* leest in de beleidsbrief dat de gemeenten werden bevraagd omtrent de realisatie van de vijf ontvoogdingsvoorwaarden. Zij wenst te weten of de minister veel antwoorden heeft ontvangen en wat de knelpunten blijken te zijn? Is het een personeelsprobleem, een kennisprobleem of een financieel probleem?

De heer *Karlos Callens* leest in de beleidsbrief dat de minister externe ondersteuning wil aanbieden aan de gemeenten voor de realisatie van de vijf ontvoogdingsvoorwaarden. Kan de minister hierover al meer concrete informatie geven?

Wat de subsidiëring van gemeenten voor de opmaak van een ruimtelijk structuurplan betreft, had de heer *Karlos Callens* graag vernomen of gemeenten wiens plan door de provincie werd afgekeurd, nog in aanmerking komen voor verdere subsidiëring?

De heer *Rudi Daems* pleit voor voorzichtigheid bij het uitwerken van de subsidiariteit. Voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat daar de subsidiariteit te sterk is doorgevoerd.

Antwoord van de minister

De *minister* is vooral bevreesd voor de overgangspriode. Hij is bang dat er niet voldoende personeel, middelen en tijd voorhanden zullen zijn voor de toezichtscontrole op en de ondersteuning van de ontvoogde gemeenten omwille van het vele werk bij de behandeling van de reguliere dossiers, gelet op het stijgend aantal bouwaanvragen. Hij hoopt dat de ontvoogding snel vooruitgang kan boeken zodat het personeel gelijkmatig kan worden verdeeld. Er wordt ook een helpdesk uitgewerkt voor de begeleiding van de gemeenten.

Wat het extern contract betreft voor de oplistijng van de knelpunten bij de ontvoogding zullen in een eerste fase de problemen in kaart worden gebracht. Op basis daarvan wordt er nagegaan of er een mobiel team kan worden vrijgemaakt om ter plaatse de pro-

blemen op te lossen. Zo zouden bijvoorbeeld specialisten inzake vervallen verklaarde verkavelingen naar een gemeente kunnen worden gestuurd om de problemen lokaal aan te pakken. Nu moet elke gemeente zelfstandig zoeken naar oplossing terwijl op gewestniveau de oplossing bekend is. Momenteel beschikken 145 gemeenten over een structuurplan. 241 gemeenten hebben een stedenbouwkundig ambtenaar, 82 gemeenten een plannenregister en 151 gemeenten een register onbebouwde percelen. Slechts 17 gemeenten beschikken over een vergunningenregister. Hier stelt zich een probleem. Zes gemeenten zijn momenteel ontvoogd, vier gemeenten voldoen aan de voorwaarden en hebben een aanvraag ingediend, tien gemeenten voldoen aan de voorwaarden maar hebben nog geen aanvraag ingediend. 27 gemeenten voldoen aan vier voorwaarden, 62 aan drie voorwaarden, 103 aan twee voorwaarden en 85 gemeenten aan 1 voorwaarde. Een aantal gemeenten voldoen naar verluidt aan één, meerdere of alle voorwaarden maar hebben de dossiers nog niet ter valorisering overgemaakt.

21 gemeenten voldoen aan geen enkele ontvoogdingsvoorwaarde. Hierover werd reeds gecorrespondeerd met de gouverneurs. De minister heeft formeel gevraagd aan minister Keulen om dit probleem te bespreken op het overleg met de gouverneurs.

De sanctie is dat niet-ontvoogde gemeenten geen afwijkende BPA's kunnen maken tenzij men over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan beschikt. Mogelijks is het nodig om, na overleg, nog meer sancties in te voeren, maar de minister gelooft eerder in stimulerende maatregelen. Zo wordt het mogelijk in het nieuwe decreet om via intergemeentelijke samenwerking de vijf ontvoogdingsvoorwaarden te realiseren, bijvoorbeeld via een intergemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar of één dienst Ruimtelijke Ordening voor drie gemeenten.

De minister subsidieert slechts één maal de opstelling van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Men wordt geacht het werk goed te doen.

IV.7. Grondbeleid

Mevrouw *Joke Schauvliege* hoopt dat er in 2007 vooruitgang kan worden geboekt in het grondbeleid. Er werd vorig jaar ook verwezen naar de grondige studie voor een grondbeleidsplan die werd besteld en de conclusies die daaruit moeten getrokken worden. Misschien kan dit aan het nieuwe decreet worden gekoppeld. De spreker wenst niet te herhalen wat zij reeds eerder heeft gezegd over het doelgroepenbeleid

en de sectorale bepalingen, maar wil er in dit verband nog eens op wijzen.

De heer *Bart Martens* vindt het positief dat er in het nieuwe decreet ruimtelijke ordening zal voorzien worden in een werkbaar systeem van planbaten en planschade. Dit moet uiteraard een administratief werkbaar systeem zijn, zonder dat daarvoor 160 bijkomende ambtenaren nodig zijn. In dit dossier moet nu snel vooruitgang worden geboekt, het systeem van planbatenregeling had eigenlijk al operationeel moeten zijn. Ook een stroomlijning van alle opkooprechten, aankoopplichten, compensatieregelingen is zinvol omdat dit nu versnipperd is over verschillende decreten uit verschillende sectoren. Zo staat er bijvoorbeeld een opkooprecht in het Mestdecreet en een in het Natuurdecreet.

De heer *Pieter Huybrechts* vraagt wat moet worden verstaan onder het sociaal bijsturen van het systeem van planbaten en planschade, en van alle aankoopverplichtingen en compensatiemechanismen.

Wat het grondbeleid betreft, heeft de minister volgens de heer *Rudi Daems* een tip van de sluier opgelicht door het bezorgen van de beslissing van de Vlaamse Regering hierover. Er worden twee fases onderscheiden in het actieprogramma. De eerste fase is redelijk duidelijk. De spreker hoopt dat een aantal van de opgesomde principes ook in het decreet worden opgenomen. Over de tweede fase had hij echter graag meer verduidelijking gekregen. Wanneer zal het grondbeleidsplan klaar zijn? Wat is de planning?

Antwoord van de minister

De *minister* antwoordt dat in het nieuwe decreet voorzien is in een basis voor zorgwonen, een bijsturing van het grondbeleid en in een haalbare planbatenregeling. Voor de planbatenregeling zijn er nog een aantal politieke discussiepunten. Het idee van de minister was om planbaten die voortvloeien uit GRUP's door de gemeenten te laten innen. Sommigen wensen dit liever op gewestelijk niveau te houden. Probleem is dat bepaalde GRUP's over zeer kleine zones gaan wat moeilijk op te volgen is op gewestelijk niveau.

IV.8. Andere thema's

Vereenvoudiging

De vereenvoudiging is voor mevrouw *Joke Schauvliege* een belangrijk punt. In de beleidsbrief worden

een aantal goede opties opgesomd. De minister legt de klemtoon op automatisering. Volgens de spreker zijn ook de lokale besturen vragende partij. Het is noodzakelijk dat dit wordt gecoördineerd zodat niet elk lokaal bestuur het warm water weer moet uitvinden. Het zou op korte termijn moeten mogelijk zijn om bijvoorbeeld via de pc de stand van een vergunningendossier na te gaan.

De *minister* deelt de mening van mevrouw Schauvliege dat er nood is aan meer automatisering. Daar wordt verder aan gewerkt en stap voor stap wordt er vooruitgang geboekt. Het doel is om te komen tot een geïntegreerd ICT-instrument voor de diensten Ruimtelijke Ordening in Vlaanderen.

Rubiconfonds

De heer *Rudi Daems* vindt het positief dat er voor de eerste maal geld werd voorzien voor het Rubiconfonds, zijnde 2,5 miljoen euro. Uit de toelichting in het begrotingsdocument meent hij begrepen te hebben dat het in de eerste plaats gaat om waterbeheersingswerken en waterkeringswerken. Het opzet van het decreet integraal waterbeleid en het Rubiconfonds was destijds echter ook om te voorzien in een vergoeding voor personen die door de ruimtelijke ordening de dupe zouden worden of zijn van overstromingsgevoelige gebieden. Wat is het standpunt van de minister?

De *minister* is het eens met de heer Daems: het voorziene budget is in de eerste plaats voorzien voor de watertoets. Er moet nog een besluit volgen waarin uitdrukkelijk zal staan dat het geld kan gebruikt worden voor aankoopverplichtingen. De minister gaat ervan uit dat door de inwerkingtreding van de planbatenregeling er in de toekomst meer geld hiervoor kan worden vrijgemaakt.

LAR-Zuid

De heer *Bart Caron* wijst de minister op een beslissing van de Vlaamse Regering van 20 januari 2006 waarbij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening regionaalstedelijk gebied Kortrijk' definitief werd vastgesteld. Voor de ontwikkeling van het LAR-gebied werd beslist om een studie te laten uitvoeren om na te gaan of de locatie LAR-zuid, die in het afbakeningsplan is opgenomen, de meest geschikte locatie is als transportzone. Deze studie zou door een studiebureau worden uitgevoerd tegen 1 december 2006. De spreker heeft wel vernomen dat er door problemen met de aanbesteding enige vertraging werd opgelopen. Wat is de stand van zaken?

De *minister* antwoordt dat voor de studieopdracht de administratie een bestek heeft uitgewerkt dat in juni 2006 werd gepubliceerd in het Bulletin van aanbestedingen. In de loop van de maand juli werden er drie offertes ontvangen. Op basis van het toewijzingsverslag van 25 augustus werd het dossier voor advies overgemaakt aan de Inspectie van Financiën die op 8 september 2006 een advies heeft verstrekt. In het advies merkte de Inspectie van Financiën op dat ten eerste de administratie het niet nodig achtte om in te gaan op de suggestie van de Inspectie van Financiën bij het ontwerpbestek waardoor moest gegund worden aan een inschrijver voor een prijs van 55 percent boven die van Grontmij, hoewel Grontmij op andere criteria ook een voldoende haalt. De Inspectie vroeg om het dossier aan de minister voor te leggen. Op basis daarvan werd er wat de minister betreft een nieuw advies aangevraagd. Op het advies van de inspecteur van 26 september 2006 werd er een gunningsbeslissing ter ondertekening voorgelegd aan de minister op 3 oktober. Bij nota van 11 oktober 2006 heeft de minister vanuit het kabinet een omstandige toelichting gevraagd aan de administratie over de motivering waarom niet werd ingegaan op de argumenten van de Inspectie van Financiën. Het gaat hier immers om een substantiële meerkost; het onderzoek naar de drie alternatieve sites zou 96.709,25 euro kosten. Dit is te veel voor een locatieonderzoek volgens de minister. Er wordt nu nagegaan hoe het verder moet. Het oprichten van een begeleidingsgroep was opgenomen in de beslissing van de Vlaamse Regering en werd ook vertaald in het bestek. De begeleidingsgroep zal geïnstalleerd worden van zodra de opdracht ook formeel van start gaat vermits de samenkomsten van deze begeleidingsgroep zullen afgestemd worden op de werkzaamheden van het studiebureau. De begeleidingsgroep zal bestaan uit de administraties Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Economie, een vertegenwoordiger van de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en een vertegenwoordiging van de betrokken ministers. De uitvoeringstermijn die in het bestek stond was vier maanden. Indien kan gegund worden in december mag het eindresultaat dus eind maart worden verwacht.

V. **BESPREKING – DEEL ONROEREND ERFGOED**

V.1. **Basisdecreet**

Mevrouw *Katleen Martens* meent begrepen te hebben dat de minister het, in functie van een betere afstemming met de ruimtelijke ordening belangrijk vindt,

dat de aanwezigheid van archeologisch erfgoed zo vroeg mogelijk in kaart wordt gebracht. Daartoe zal gebruik worden gemaakt van diverse onderzoekstechnieken. De minister wenst op die manier voldoende betrouwbare gegevens te verzamelen voor zones waarvan het bodemarchief nog niet in kaart werd gebracht. Daarnaast wil hij ook nagaan hoe hij het onderzoeksdomein nog kan uitbreiden tot paleontologische en geologische bodemarchivering. Dit zijn mooie initiatieven maar de spreker wenst te weten wat het prijskaartje hiervan op langere termijn is. Werden er hierover al gesprekken gevoerd met bepaalde universiteiten voor een eventuele samenwerking? Welk departement zal daarin investeren?

Inzake stads- en dorpsgezichten wil de minister in 2007 starten met een inventarisatie. In eerste instantie wordt dit beperkt tot het ontwikkelen van een methodologie. Is er reeds een verdere planning voorzien of wacht men eerst op de resultaten van deze eerste stap?

Wat de samenwerking met het onderwijs betreft, leest mevrouw Katleen Martens dat de klankbordgroep in 2007 de haalbaarheid zal onderzoeken van een aantal pistes, waaronder de ontwikkeling van uniforme programma's en lespakketten voor bijscholingsmodules restauratie. De spreker wenst te weten of de minister op de hoogte is van de huidige problematiek van de opleiding restauratie aan de Antwerpse academie. Is de minister bereid om hierin te investeren? Deze opleiding vormt het fundament van het Vlaamse erfgoedbeleid. Zij zetten het beleid immers om in de praktijk.

De *minister* stelt dat hij de problemen bij de opleiding restauratietechnieken in Antwerpen kent. Hij beseft dat de problemen moeten aangepakt worden en dat er werk aan de winkel is.

De heer *Bart Caron* stelt vast dat in de tekst van de beleidsbrief voor de eerst maal sprake is van een nieuw basisdecreet dat voorzien is voor 2008. Tot nog toe stelde de minister dat het ging om een integratie van decreten. Gaat het hier om hetzelfde?

De *minister* stelt dat het geen semantische discussie is. Het gaat om de integratie van de bestaande decreten samen met een aantal aanvullingen.

De heer *Bart Caron* vindt de groei van het aantal intergemeentelijke archeologische diensten en de mogelijke groei van regionale landschappen positief. Er staan een aantal goede intenties hierover in de

beleidsbrief. De spreker is er zich van bewust dat het echter geen gemakkelijke opdracht wordt. Hij hoopt ook dat er een samenwerking kan komen voor de erfgoedconvenants met de sector Cultuur. Ondanks het feit dat het gaat om verschillende materies – het ene is een gewestmaterie, het andere een gemeenschapsmaterie – zou het goed zijn mochten beide sectoren dichter naar elkaar toegroeien. Een goede samenwerking op het terrein zou zeker zinvol zijn.

De heer *Caron* meent begrepen te hebben dat de minister voor het basisdecreet voor de bescherming van het maritiem erfgoed en het rollend en het vliegend erfgoed deze materie samen wil behandelen. Hij merkt op dat de Raad van State bij de vorige decreetswijziging heeft gesteld dat rollend, varend en vliegend erfgoed gemeenschapsmaterie is. Dit stelt een probleem. Er werd afgesproken dat deze materies tot dezelfde dienst en minister bleven behoren. Het verdient echter aanbeveling om het ene van het andere te scheiden.

De *minister* antwoordt dat er reeds overleg is met minister van Cultuur, de heer Bert Anciaux, om na te gaan hoe het verder moet met het rollend, varend en vliegend erfgoed. De vraag omtrent financiën en concrete organisatie is terecht. Wat de organisatie betreft bevindt de competentie zich bij het VIOE (Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed). Voor het varend erfgoed is een proefbudget voorzien van 25.000 euro voor een studie over de Crangon. Op basis van deze test kan nagegaan worden wat kan beschermd worden rekening houdende met de kosten hiervoor.

V.2. Klantgerichtheid

Mevrouw *Katleen Martens* leest in de beleidsbrief dat om onverwachte en dringende vragen naar ervaren personeel bij noodopgravingen te beantwoorden, de minister een team noodonderzoek archeologie oprichtte. Had dit niet in samenwerking met de universiteiten gekund? Dit zou een win-winsituatie opgeleverd hebben, zowel financieel, als inzake het gebrek aan stageplaatsen.

De *minister* antwoordt dat er een noodteam voor archeologische opgravingen kan worden gevormd in plaats van meerdere lokale teams. Mevrouw *Sonja Vanblaere*, administrateur-generaal van het VIOE, bereidt dit voor. Het idee heeft enorme gevolgen voor het personeelsstatuut, de standplaats enzovoort. Het doel is om de krachten te bundelen.

Hij vindt de samenwerking met onderwijs een goede suggestie, bijvoorbeeld ook voor het archeologisch noodonderzoek. Eventueel kan aan de universiteiten de vraag worden voorgelegd.

Mevrouw *Katleen Martens* merkt op dat de minister als nieuw beleidsinitiatief voor de erfgoedroutes stelt dat hij in 2006 de aanzet heeft gegeven tot het ontwikkelen van een methodologie ter realisatie van erfgoedroutes. In de vorige beleidsbrief staat er onder het hoofdstuk 'monumentenroutes' dat er nog dat werkjaar zou gestart worden met een proefproject om op korte termijn monumentenroutes te realiseren op basis van de onroerendgoedinventarissen. Hebben beide initiatieven rechtstreeks met elkaar te maken? In hoeverre zijn de drie pilootprojecten die de minister in 2007 wil concretiseren hiervan een uitloper?

De heer *Bart Caron* had graag vernomen hoe ver het staat met de monumentenroutes? Zal er gewerkt worden met experimenten op het terrein om de methodologie te ontwikkelen? Wanneer mag er iets concreet worden verwacht?

De *minister* verwijst naar zijn inleiding omtrent het proefproject rond Ename. Het gaat om een samenwerking tussen het VIOE en I-City. Het doel is om de PMV hierbij te betrekken voor de financiële know-how. Er moet nagegaan worden hoe externe middelen kunnen worden aangetrokken om een versnelling hoger te schakelen.

Monumentenstrijd, het VRT-initiatief dat loopt in samenwerking met de Vlaamse Overheid, zorgt inderdaad voor een bewustmaking van het Vlaamse erfgoed bij heel wat Vlamingen. Via een open oproep en door televoting werden de erfgoedprojecten geselecteerd. Via een wedstrijd wordt gezocht naar een winnaar. Dit vindt mevrouw *Katleen Martens* de zwakste schakel in het geheel. Het wordt meer een populariteitstest waarbij diegenen die hun erfgoed het best aan de man kunnen brengen, uiteindelijk winnen. Het competitieve element zorgt ervoor dat het erfgoedelement op de achtergrond geraakt. In zijn geheel is de opzet van het initiatief echter wel geslaagd omdat er een sensibilisering ontstaat rond het erfgoed. Er wordt ook een subsidie uitgekeerd van 500.000 euro aan de Stichting Monumentenstrijd. Waarvoor is deze subsidie bedoeld? Wordt dit geld gebruikt om de televisieuitzendingen te financieren of voor de restauratie?

De heer *Bart Caron* vraagt hoe de minister het VRT-project Monumentenstrijd evalueert? Gelet op vele e-mails die de spreker ontving met oproepen om voor

bepaalde monumenten te stemmen, stelt hij dat er zeker sprake is geweest van een mobiliserend effect. Wordt dit project verdergezet?

De *minister* bevestigt dat Monumentenstrijd een initiatief is van de VRT. De 500.000 euro zijn bestemd voor de realisatie van het project. De kosten voor het televisieprogramma zijn voor rekening van de VRT. De minister beaamt het grote sensibiliserende effect. Dat bleek ook uit de Monumentendag. De geselecteerde monumenten werden overrompeld.

Mevrouw *Katleen Martens* stelt dat de minister een aanzet zal geven tot het creëren van links tussen de inventarisatiebanken en de databank beschermd erfgoed. De inventarisatiebanken vormen de basis voor een latere koppeling met de gegevens van de eigenaars. Ook in 2006 werd door de minister reeds aangegeven dat er een eigenaarsdatabank zou worden opgestart. Wat is de stand van zaken in dit dossier?

De *minister* antwoordt dat dit project loopt en dat de ICT-toepassing die wordt ontwikkeld zal toegelicht worden in de commissie.

Mevrouw *Katleen Martens* vindt het een nobel initiatief om, wat het Vlaamse gelijkheidsbeleid en het toegankelijkheidsbeleid betreft, in het kader van het bevoegdheidsdomein onroerend erfgoed, een selectie van vijf monumenten, vijf landschappen en vijf archeologische sites te laten screenen op hun toegankelijkheid. Op basis van welke criteria zal het VIOE de sites selecteren?

De *minister* antwoordt dat de administratie zorgt voor de selectie. Dit zal gebeuren op basis van objectieve criteria maar de minister wenst zich hier verder niet in te mengen vermits het gaat om operationele uitvoering en niet zozeer om beleid.

De heer *Bart Caron* leest in de beleidsbrief dat inzake archeologie er een betere afstemming moet komen met de ruimtelijke ordening. Er zal onderzocht worden of, en hoe archeologische potentiekaarten kunnen worden gemaakt. Wanneer start dit project en hoe wordt het aangepakt?

De *minister* stelt voor om het project van de archeologische potentiekaarten voor te stellen in de commissie. Het systeem moet echter gebiedsdekkend zijn, waarvoor de nodige budgetten moeten vrijgemaakt worden. Door de GIS-applicatie is het een handig systeem bij de beleidsvoorbereiding waardoor de situatie onmiddellijk duidelijk wordt.

V.3. Beschermingsbeleid

De heer *Bart Martens* merkt op dat bepaalde natuurmonumenten door de UNESCO als werelderfgoed worden erkend. Hij vraagt zich af of het Schelde-estuarium geen aanvraag, samen met Nederland, zou verdienen gelet op de zoetwaterintergetijdengebieden die zeer uitzonderlijk zijn op wereldvlak. Het is een onmisbare schakel voor trekvogels. Het is bovendien erkend als Europees habitat- en vogelrichtlijngebied. In hoeverre is de minister bereid om na te gaan of het Schelde-estuarium kan aangemeld worden bij de UNESCO als natuurmonument dat verdient beschermd te worden als werelderfgoed?

Volgens mevrouw *Katleen Martens* stelt de minister in zijn beleidsbrief dat de beschikbaarheid van een inventaris van wezenlijk belang is voor de realisatie van eender welk beschermingsbeleid. Hij streeft ernaar om deze zittingsperiode de geografische inventaris af te werken. 2006 zou daarbij een overgangsjaar zijn. De minister pleitte voor een thematisch-Vlaamse aanpak. In de voorliggende beleidsbrief geeft de minister aan dat hij een meerjarenplanning wil uitwerken om een actuele en zo volledig mogelijke inventaris te bekomen. Maar uit de naar voren geschoven doelstellingen blijkt volgens de spreker dat dit werk niet realiseerbaar is voor het einde van de huidige zittingsperiode.

Inzake beschermingsbeleid leest de heer *Bart Caron* in de beleidsbrief dat de minister wil nadenken over andere instrumenten die complementair zijn met de klassieke bescherming. De minister wil daarbij de lokale en provinciale besturen sterker betrekken en hij wil komen tot een evaluatie van het bestaande instrumentarium waarbij hij het veld sterk wenst te betrekken. De spreker hoopt dat ook het Vlaams Parlement op de ene of andere manier hierbij wordt gekend en wordt geïnformeerd.

De *minister* herhaalt dat de thematisch-typologische aanpak op gang komt. De eerste dossiers zijn toegekomen op het kabinet. De andere manier van werken vraagt een ommezwaai in het denken en handelen. Vermoedelijk zullen er in 2006 maar maximum een 120-tal beschermingsdossiers worden opgestart. De minister beseft dat dit niet veel is. Maar hij beklemtoont dat dit in 2007 een nieuwe dynamiek zal doen ontstaan.

Als nieuw instrument kan er gedacht worden aan het creëren van een link tussen het vergunningenbeleid – en meer bepaald de sloopvergunning – van ruimtelijke ordening en de inventarisatie ‘Bouwen door de eeuwen heen’. Momenteel is deze inventaris een compleet vrijblijvend document. Met een link tussen beide komen er als het waren tienduizenden nieuwe beschermingen tot stand. Bedoeling is dat voor de sloop van een geïnventariseerd gebouw een advies moet komen van de administratie Monumenten en Landschappen. De integratie van de administraties Ruimtelijke Ordening en Monumenten en Landschappen in het departement RWO is daarbij een pluspunt. De minister zal het Vlaams Parlement tijdig hierover informeren.

De heer *Bart Caron* vraagt wat de stand van zaken is in het dossier over de aanduiding van de ankerplaatsen inzake landschappen?

De *minister* zegt dat de eerste lichting ankerplaatsen werd ingediend. Dit dossier moet niet meer naar de Vlaamse Regering. De minister kan hier zelf snel in beslissen.

Positief vindt de heer *Bart Caron* dat de minister in een vroeg stadium architectuur wil detecteren om zo te komen tot de opbouw van een inventaris van hedendaagse architectuur. Dit is niet alleen werk gespaard voor de toekomst maar een belangrijk bijkomend effect van het thematisch-typologisch beschermingsbeleid.

De heer *Caron* kan als West-Vlaming het initiatief van de minister om het oorlogserfgoed rond de Eerste Wereldoorlog te laten erkennen door de UNESCO, alleen maar ondersteunen. Ook het grensoverschrijdende aspect is positief omdat het hier niet om een zaak gaat uit de Westhoek.

De *minister* stelt dat dit een typisch voorbeeld is van de thematisch-typologische aanpak. Tot nog toe was er geen sprake van een geïntegreerd beleid. Er worden partnerschappen gezocht met de provincie, gemeenten, het departement Onderwijs enzovoort. Er kan bijvoorbeeld overwogen worden om, zoals in het Verenigd Koninkrijk, een bezoek aan dit erfgoed, op te nemen in het leerprogramma.

De heer *Bart Caron* leest in de beleidsbrief dat, wat betreft de afstemming met ruimtelijke ordening, de

minister stelt dat er nood is aan een nieuw instrument voor de bestemming van stads- en dorpsgezichten. De minister wil nagaan of het mogelijk is om de herwaarderingsplannen hiervoor te koppelen aan instrumenten uit de ruimtelijke ordening. Wat bedoelt de minister met de nood aan een nieuw instrument?

De *minister* verwijst naar zijn antwoord van 8 november 2006 op de actuele vraag van de heer Jan Peumans over de gevolgen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Leem in Zuid-Limburg' voor het archeologisch erfgoed (Hand. VI. Parl. 2006-07, Plenaire 8). Het moet duidelijk zijn welk instrument wordt gebruikt voor welk doel. In de memorie van toelichting staat uitdrukkelijk dat binnen de GRUP's geen sectorale bepalingen worden opgenomen.

V.4. Financiering

Mevrouw *Katleen Martens* stelt vast dat het grootste deel van de onroerenderfgoedbegroting blijkt te bestaan uit restauratiepremies. Daar waar men in de meeste dossiers kort op de bal tracht te spelen, blijkt er vooral een probleem te zijn inzake restauratiedossiers voor kerken, voornamelijk omdat het meestal vrij zware dossiers zijn. De minister wenst dit probleem voortaan te vermijden door met gemeentebesturen en kerkraden hierover afspraken te maken. Welke concrete afspraken heeft de minister voor ogen? Op welke termijn denkt hij door deze afspraken de doorstroming van deze dossiers aanzienlijk te verbeteren?

De *minister* antwoordt dat de structurele achterstand van fundamentele dossiers wordt aangepakt. De enveloppefinanciering komt van de grond, alleen is een decretale basis nog noodzakelijk.

De heer *Bart Caron* feliciteert de minister met de inhaalbeweging van middelen voor restauratie die werd gemaakt. Is er nog sprake van een structurele achterstand? Zal de inspanning de volgende jaren moeten worden verdergezet?

De *minister* verwijst naar zijn inleiding waarin hij stelde dat het huidige restauratievolume meer dan 56 miljoen euro bedraagt. De grootste achterstand situeert zich in de sector erediensten waarbij een onderscheid wordt gemaakt in drie categorieën naargelang de dringendheid van het dossier. Daken, ramen en veiligheid krijgen absolute prioriteit.

De Inspectie van Financiën heeft gevraagd om op termijn een decretale basis te voorzien voor de enveloppefinanciering zoals bijvoorbeeld bij de kathedraal van Antwerpen en de basiliek van Halle. Mogelijks zal dit in 2007 aan bod komen in het programmadecreet bij de begrotingscontrole.

De heer *Bart Caron* wenst te weten hoe ver het staat met de alternatieve financiering via het Vlaams Restauratiefonds.

De *minister* verduidelijkt dat er een volledige projectnota werd uitgeschreven door de Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV). De haalbaarheid wordt weldra besproken.

VI. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen deel Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed wordt in een indicatieve stemming aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

C. LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER YVES LETERME, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Het deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van de uitgavenbegroting en de beleidsbrief Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 994/1) werd op 14 en 28 november 2006 besproken in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid.

Namens de subcommissie brachten mevrouw Tinne Rombouts en de heer Stefaan Sintobin hierover verslag uit aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 15 / 4-F).

Indicatieve stemming

Een amendement van de Vlaamse Regering bij artikel 12 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aan de commissie toegewezen deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggevers,

Erik MATTHIJS
Joke SCHAUVLIEGE
Bart MARTENS
Tinne ROMBOOTS
Stefaan SINTOBIN

De voorzitter,

Patrick LACHAERT

BIJLAGEN

Bijlage 1:
Optimalisatieprogramma watervoorziening

Optimalisatieprogramma waterzuivering

Tabel 1: Het ontwerp-optimalisatieprogramma 2008-2012

<i>Programmajaar</i>	<i>Aantal projecten</i>	<i>Totale kostprijs (in euro)</i>
2008	100	81.574.509,39
2009	105	81.439.140,30
2010-2012	193	195.380.927,16
<i>Totaal op het programma</i>	398	358.394.576,85

Tabel 2: Overzicht van de samenstelling van het optimalisatieprogramma 2008

<i>Categorie van projecten</i>	<i>Aantal projecten</i>	<i>Totale kostprijs</i>
Optimalisatie- en Renovatieprojecten	38	35.640.010,13
- Zuivere afkoppelingsprojecten	15	7.325.591,82
- Renovatieprojecten	1	541.000,00
- Andere optimalisatieprojecten	22	27.773.418,31
Zuiveringsinstallaties	24	23.676.577,52
- Kleinschalige zuiveringsinstallaties (< 2.000 IE) & bijhorende toevoerleiding	19	9.150.576,95
- Renovatie of uitbreiding van grootschalige zuiveringsinstallaties	5	14.526.000,58
Projecten gericht op het saneren van vuilvracht	38	22.257.921,74
- Optimalisatie van het vuilvrachttransport in het buitengebied	26	16.352.829,23
- Aansluiten van bijkomende vuilvracht in agglomeraties kleiner dan 2.000 IE	1	289.834,73
- Aansluiten van bijkomende vuilvracht in agglomeraties tussen 2.000 en 10.000 IE	4	3.548.689,67
- Aansluiten van bijkomende vuilvracht in agglomeraties groter dan 10.000 IE	7	2.066.568,11

Bijlage 2:
Financiering Klimaatsbeleidsplan 2008-2012

Financiering klimaatbeleidsplan 2006-2012

Tabel 1: Geschatte overheidsbudgetten (euro) voor het interne klimaatbeleid in de periode 2006 – 2012.

Thema	Budget Vlaamse overheid 2006 – 2012 (€)
Duurzame mobiliteit	368.500
Gebouwen	115.660.660
Duurzaam energiebeleid	72.634.783
Industrie	62.905.717
Landbouw en bossen	88.356.600
Innovatie	148.400.000
Sensibilisatie	19.779.400
Adaptatie	250.000
Voorbeeldrol van de overheid	4.631.000
Vorbereiding van het klimaatbeleid na 2012	459.577
Totaal	513.446.237

Voor de mobiliteitsmaatregelen 1.1 - 1.8 is geen specifiek klimaatbudget, noch personeelsinzet afgesplitst. Deze maatregelen hebben een reductiepotentieel van 2.223 kton CO₂-eq en leveren een indirecte financiële bijdrage van 89,3 miljoen euro (op basis van de prijs van een emissiekrediet van 8 euro per ton).

Tabel 2: Aantal personeelsleden nodig voor intern klimaatbeleid voor de periode 2006 – 2012.

Thema	Persoonjaren
Duurzame mobiliteit	7,50
Gebouwen	98,30
Duurzaam energiebeleid	70,00
Industrie	62,15
Landbouw en bossen	30,00
Innovatie	28,40
Sensibilisatie	118,75
Inzet flexibiliteitsmechanismen	7,00
Voorbeeldrol van de overheid	14,00
Secretariaat Taskforce, opvolging (inter)nationaal klimaatbeleid	21,00
Opstelling broeikasgasinventaris	30,45
Totaal	487,55

Tabel 3: Overzicht inzet budget

Project nummer	Budget nummer	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2006-2012
1.9	Ecoscore	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	161.000
1.10	Verkeersbelasting aanpassen	0	0	0	0	0	0	0	0
1.12	Milieuvriendelijk rijgedrag in rijopleiding	7.500	0	100.000	0	0	100.000	0	207.500
Totaal thema		30.500	23.000	23.000	23.000	123.000	123.000	23.000	368.500
Gebouwen									
2.2	EPB	1.500.000	500.000	500.000	250.000	250.000	250.000	250.000	3.500.000
2.3	Onderhoud stooktoestellen	10.000							10.000
2.4	Erkennung energiedeskundigen								0
2.5	Energieprestatiecertificaat	500.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	2.000.000
2.6	REG bij kansarmen								0
2.7	Wijziging REG-besluit drb								0
2.8	Schoolinfrastructuur		25.000.000	27.500.000	27.500.000	27.500.000	2.500.000		110.000.000
2.9	Aardgasfonds								0
2.10	Haalbaarheidsonderzoek								0
2.11	Energetische evaluatie en verbetering van sociaal woningpark	25.220	25.220	25.220					75.660
2.12	Onderzoek hernieuwbare koeling	75.000							75.000
Totaal thema		2.110.220	25.775.220	28.275.220	28.000.000	28.000.000	3.000.000	500.000	115.660.660
Energie									
3.1	GSC-certificaten								0
3.2	Wegwerken belemmeringen groene stroom								1.460.000
3.3	WKK-certificaten								0
3.4	Toewijzingsplan								0
4.2	5% verificatiebudget (verificatie emissiejaarrapporten elektriciteitsproducenten)	51.700	51.700	51.700	51.700	51.700	51.700	51.700	361.900
4.13	Ecologiepremie (WKK + HEB)	13.812.883	9.500.000	9.500.000	9.500.000	9.500.000	9.500.000	9.500.000	70.812.883

inzet fonds HEB:
nog te bepalen
PV: 730.000

PV: 730.000

13.812.883

Totaal thema		14.594.583	10.281.700	9.551.700	9.551.700	9.551.700	9.551.700	72.634.783
Industrie								
4.1	Besluit energieplanning	135.000	135.000	135.000	135.000	135.000	135.000	945.000
4.2	benchmarking convenant	982.300	982.300	982.300	982.300	982.300	982.300	6.876.100
4.3	Auditconvenant	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000	4.200.000
4.4	Lachgasuitstoot chemische industrie							0
4.5	Lachgasuitstoot chemische industrie	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	0
4.6	Certificering koeltechnici	22.500	22.500	22.500	22.500	22.500	22.500	40.000
4.7	Inspectiecampagnes F-gassen							157.500
4.9	Certificering onderhoudspersoneel brandbeveiliging							0
4.10	Certificering onderhoudspersoneel hoogspanningsschakelaars							0
4.11	Aanpak kunststoffenindustrie	9.887.117						0
4.12	Ecologiepremie (energiebesparing)		6.800.000	6.800.000	6.800.000	6.800.000	6.800.000	50.687.117
Totaal thema		11.636.917	8.549.800	8.539.800	8.549.800	8.539.800	8.539.800	62.905.717
Landbouw								
5.1	Overschakeling aardgas glastuinbouw	60.000						60.000
5.2	Energiebesparende stuurmaatregelen in de glastuinbouw	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000	84.000.000
5.3	Werking kenniscentrum							
5.4	Demoproject gesloten kas		1.000.000					1.000.000
5.5	Productie hernieuwbare energie en biobrandstoffen							0
5.6	Productie hernieuwbare energie en biobrandstoffen	6.600	40.000	440.000	440.000	440.000	440.000	2.246.600
5.7	Opbouw, werking expertisecentrum	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	1.050.000
5.8	Afstemming mestbeleid							0
Totaal thema		12.216.600	13.190.000	12.590.000	12.590.000	12.590.000	12.590.000	88.356.600
Innovatie								
6.1	In kaart brengen van hinderpalen voor innovatie binnen het milieubeleid door middel van een Milieu-Innovatieconferentie	89.340						89.340
	MIP	1.750.000	1.750.000					3.500.000

